DEMOSTENE BOTEZ

SCRIERI

1

București 1971

DEMOSTENE BOTEZ

POEZII

★

EDIȚIE DE AUTOR

EDITURA MINERVA

I 559692

Coperta : *Ion Petrescu*

CUVÎNT CĂTRE CITITORI

Să-ţi alegi singur din tot ce-ai scris o viaţă întreagă, dintr-o activitate publicistică de mai bine de-o jumătate de secol, ceea ce ai vrea să înfrunte anii, este o treabă care te dezorientează şi te cutremură. Ea impune anumite sacrificii, anumite renunţări la ceea ce o dată ai socotit că face parte din trăirea ta interioară ; ea impune un fel de automutilare a unui „eu" care a crescut paralel cu fiinţa biologică şi identificat cu ea.

În chiar structura umană, nu toate organele au, prin esenţa şi funcţiunea lor, aceeaşi valoare şi aceeaşi importanţă. Sînt chiar multe, fără de care, în definitiv, se poate trăi. Dar numai integritatea şi ansamblul lor definesc un om, — chiar şi acele care au, congenital sau printr-o întîmplare, o conformaţie defectuoasă, şi pe care, chiar cînd nu sînt vitale, omul nu şi le amputează.

O ediţie ca cea de faţă este un organism constituit, este o fiinţă vie cu organisme mari şi mici, un om alcătuit, un *alter ego* întreg.

De aceea, a lăsa în părăsire o parte de scrieri, în care odată ai crezut şi te-au definit cu fizionomia ta, — fatal imperfectă, — înseamnă o autoamputare, o durere, un regret organic plin de-o emoţionantă autoînduioşare.

Criteriile de apreciere şi de triere devin atunci nesigure, ezitante, tulburi, pline de îndoieli, de înclinaţiuni „pro şi contra" la fiecare bucată, la fiecare poezie. Şi începe atunci o luptă cu tine însuţi, o stare de suflet asemănătoare aceluia care e în situaţia de a-şi sacrifica un copil infirm care suferă de-o boală congenitală fără leac. Cine o face în realitate ? Cine poate s-o facă ?

Cu aceste sentimente am pornit să-mi alcătuiesc singur cuprinsul ediției de *Scrieri*, destinate, oarecum, unei confruntări mai îndelungate cu timpul. Am reținut, cu slăbiciuni de părinte, ceea ce am scris și așa cum am scris de-a lungul timpului, — ansamblul marcînd stadii și evoluții succesive, în mod necesar, la nivelele diferite, variind de la începuturi pînă la ultimii ani. Aceasta va putea marca procesul de creștere, de regrese, de căutări, de crize și va completa, cred, mai bine, identitatea, așa cum o fac, concret, fotografiile succesive prin ani.

Pentru celelalte, mi-am pus apoi întrebarea dacă eu pot fi, fără greș, un judecător obiectiv al propriilor mele poezii, al căror ecou este legat de multe împrejurări subiective și de evocări care pot influența orice apreciere valabilă.

Și apoi, este greu să părăsesc așa, în drum, să arunc în neantul timpului poezii care, oricum, au exprimat ceva esențial din sufletul și ființa mea, chiar dacă expresia, realizarea, nu au putut reda totul. Nu sînt sigur dacă și un strein contemporan ar avea libertatea de justă selectare, el încă fiind influențat de sensibilitatea acestei epoci, atunci cînd aprecierea trebuie să selecteze numai ceea ce o poezie poartă în ea, mărturia unei sensibilități valabile în toate timpurile și pentru toți oamenii.

În sfîrșit, o poezie, un poet se adresează unui număr de cititori mai mult sau mai puțin numeroși. Fiecare dintre ei are sensibilitatea lui, disponibilitățile lui de emoție la anumite sentimente exprimate în poezia pe care o citește. Aceasta, unuia poate să-i spună foarte mult, altuia nimic. Nu poți scrie poezie valabilă în mod egal pentru toți și pentru toate timpurile. Sînt, din trecut, poeți geniali a căror operă, ce reprezenta odinioară o creație genială, ne apare acum doar remarcabilă, printr-un fel de respect preconceput, dar în realitate, tragic de desuetă.

Am impresia că de asta nu scapă nimeni, că e o a doua moarte a oricărui poet fără excepție, curînd sau într-un oarecare secol viitor. Poate fi vorba numai de o variație de durată, de îmbătrînire mai mult sau mai puțin timpurie.

Fiecare cititor al unui volum de poezii face pentru sine o selecție după intensitatea cu care a vibrat la lectura fiecărei poezii. Nu toți le receptează la fel. Uneori un singur cuvînt chiar trezește într-un cititor un

ecou și o emoție extraordinară, printr-o îndepărtată legătură cu o anume stare de suflet sau numai o împrejurare din viața lui. O poezie, oricît de bună după toate canoanele artei, nu este apreciată la fel de toți cititorii. Fiecare îi pune nota pe care o simte el. Și poate că nu există poezie onorabilă care să nu aibă cîțiva admiratori.

M-am gîndit deci că oricare poezie din acest volum poate răspunde cerinței unor cititori, de azi sau de mîine, și că deci aș fi nedrept cu mine însumi să o las deoparte.

Chiar experiența din aceste trei sferturi ale veacului 20, înlăuntrul cărora au fost scrise poeziile din acest volum, arată ce varietate de modalități de exprimare s-au perindat uneori la intervale de cîțiva ani și cu o tenacitate exclusivistă pentru oricare din cele trecute, de parcă ar fi fost un alt limbaj, cine știe ce limbă arhaică, devenită neînțeleasă, cu neputință de stabilit vreo comunicare.

Se întîmplă însă ca un mare număr de împrejurări sociale, economice, spirituale să modifice scara valorilor din viață, cerințele de expresivitate mai simple sau mai complexe, să readucă vechi maniere de expresie și să reînvie, — pentru cît timp ?! — un fel de exprimare de mult uitat.

Poeziile, ca de altfel orice artă, corespund unei epoci, cerinței colective a unei epoci, determinate de foarte multe elemente. Așa se și explică faptul că unii poeți sînt dați uitării un timp și apoi revin pe primul plan de parcă nici n-ar fi fost cunoscuți pînă atunci. Și nu poate ști nimeni cum vor evolua arta și preferințele artistice în viitor. Gustul și preferințele de astăzi nu sînt pentru totdeauna. În genere ele fac parte dintr-un ciclu, — sînt consemnate în paginile mai vechi ale istoriei literare. Altele își așteaptă rîndul ; de cele mai multe ori, ca o reacție, negînd total preferințele de azi și instaurînd altele, pe criterii exact opuse.

Așa fiind, chiar poeziile pe care le selectează timpul, nu se bucură de o apreciere eternă. Ele sînt numai susceptibile de a reveni după eclipsele fatale.

De aceea, cu tot scepticismul, am făcut de data aceasta o alegere largă care să-mi prezinte chipul cu toată severitatea realității, — aș spune, — în mod naturalist.

*

Prezenta ediție, care începe cu acest volum, — și care înseamnă în fond mărturia existenței unui om, — cere o prezentare a autorului ca atunci cînd două persoane, — în cazul acesta autorul și cititorul, — se găsesc față în față, gata să-și facă, — în aparență cu glas tare și în public, în realitate în taină și aproape nici șoptit — o seamă de mărturii din cele mai adînc păstrate, din cele mai importante trăirii lor spirituale; tulburări chinuitoare la care de milenii se caută, cît de cît, un răspuns. Și se caută mereu, și mereu nu se găsește, fiecare rămînînd astfel într-o singurătate fără ieșire și fără comunicare.

În viața de toate zilele, respectivii actuali convorbitori, care nu se cunosc, își pronunță, unul după altul, numele și își pecetluiesc acest moment de cunoaștere, cu o strîngere de mînă, conform unui obicei ancestral care cuprindea și un sens practic de prudență și apărare. Uneori, cînd este un al treilea care îi cunoaște pe cei doi, sau numai pe unul dintre ei, îi îndeamnă direct „faceți cunoștință" sau le rostește el însuși numele, unul după altul, ca într-un protocol simplificat.

În fața cititorilor, mulți sau puțini, scriitorul se înfățișează singur, cu mîinile goale, dar cu ființa sa, — nu știu cum, plină, — și așteaptă jenat sau chiar timid să afle cine este cel din fața lui, — cititorul, — acest eventual confident, pe care-l caută prin lume și prin care i se pare lui că va putea avea o confirmare pentru tot, inclusiv pentru justificarea propriei sale vieți.

Dintre acești doi parteneri, cel care se prezintă este autorul și opera sa. Practica literară a creat un nobil intermediar în persoana unui critic, — un fel de expert, ca, îndeobște, la aprecierea tablourilor.

De aceea, criticul nu prezintă o carte numai din afara scoarțelor ei, dar și din lăuntru, printr-un cuvînt înainte sau printr-o prefață care, după împrejurări, face și puțină biografie și o analiză a operei în casa căreia a intrat.

Aceasta este cutuma.

Iată însă că pentru ediția de față, menită să cuprindă opera încheiată a unui scriitor, conducătorii Editurii Minerva au un punct de vedere cu totul nou în țara noastră. În Franța, e adevărat că s-a auzit: „Maurois

par lui même" sau „Valéry par lui même", dar mi se pare că asta e altceva. Scriitorii despre ei înșiși au, în această privință, un cîmp larg, — în special în *Jurnalele* lor, — de care uzează în artă și cu vădite contribuții la justa lor înțelegere. La noi însă, nici *Jurnalul* ca gen literar nu s-a încetățenit. Citind de curînd schimbul de scrisori între André Gide și Roger Martin du Gard, adunate în două mari volume, — în total peste 1000 de pagini, — am constatat că și pe această cale se poate face o autoprezentare, chiar cu critici foarte serioase care ridică probleme de ordin general.

Noul sistem mi se pare foarte delicat pentru autor, care este pus în situația originală de a avea și el o dată cuvîntul după 60—70 de ani de scris și de ascultat părerile altora care, — mai ales în cazul unui poet, — nu pot face decît ipoteze și o judecată în mod firesc colorată, dacă nu chiar determinată subiectiv de propriile lor preferințe. În materie de artă, varietatea uluitoare de forme și fond nu poate încăpea, atunci cînd este judecată, în formula unică a celui care-o judecă. În această materie apoi, preferințele sînt aproape exclusive, — tot ce nu corespunde afectivității criticului este sortit refuzului direct sau voalat. Această atitudine. — că e favorabilă, că este nefavorabilă — este ușurată de faptul că e greu de stabilit, oricît de aproximativ, o unitate de măsură pentru a cîntări o poezie, că însăși poezia este cu neputință să capete măcar o definiție și că, acolo unde este vorba de inefabil, nu este indicat să umbli cu instrumentele unui limbaj rațional.

De aceea mi se pare mie că, tocmai despre poezie, despre care se poate spune prea puțin, criticii cheltuiesc cele mai multe vorbe. E o metodă de a camufla tocmai dificultatea de a judeca poezia ca pe o idee sau ca pe un fapt. De aceea, o seamă de critici preconizează de-a dreptul, cu sinceritate, critica impresionistă care-i mai potrivită în judecata poeziei și care, tot astfel este în fond, chiar dacă ar avea alte pretenții.

De aceea, mergînd mai departe pe aceeași linie, unii critici au afirmat că și criticul este un creator. Adică unul care se substituie autorului cercetat, rămas ca un simplu pretext, ca un punct de plecare, sau ca un material documentar brut, pentru șantierul creator al criticului. De aceea, spunînd lucrurilor mai direct pe nume, un foarte apreciat critic a afirmat

„dreptul criticului de a introduce sensul lui subiectiv în descifrarea unor opere." E glasul unui sincer. De fapt, fără a o spune, toți fac așa. Și eu aș cuteza să spun că nici nu pot să facă altfel.

La drept vorbind, și simplul cititor, oricare ar fi, atunci cînd citește o carte introduce și el, neapărat, sensul lui subiectiv în înțelegerea a ceea ce citește. Poate că acesta este și unul din rosturile literaturii: să trezească ecourile subiective adormite în fiecare om. Numai că cititorul pur și simplu efectuează mintal această scamatorie de costumare a autorului în haina lui, pe contul său. El nu are pretenția de mandatar al marii mulțimi a cititorilor, cum are criticul. El nu are pretenția de a lămuri pe alții, ci de a degusta, după sensibilitatea sa, tot ce poate extrage dintr-o operă literară. El nu impune nimănui părerea sa. În sinea lui, îl declară pe autor bun sau slab, dar atît. El nu prezintă pe autor, el îl citește personal. Dar atunci cînd îl prezinți pe autor trebuie să o faci cu onestitate, să nu i te substitui, chiar dacă ești de zece ori mai genial.

Substituirea este o păcăleală a cititorilor, eventuali candidați la lectura cărții. Citind cronica literară, sau prefața, sau cuvîntul înainte, el vrea să afle ce-i cu autorul, nu ce este în sufletul celui cu prefața.

Optez deci pentru inovația Editurii Minerva, mai ales că pînă acum orice bazaconie spunea criticul despre autor, nu era obiceiul ca acesta să ia condeiul în mînă și să pună lucrurile la punct, căci, oricum, el știe cel mai bine ce-a vrut să spună.

Să încerc deci această grea treabă și să fac cum m-oi pricepe. Cel puțin, din ea, cititorul va ști ce este cu mine, — că n-am vrut să fiu în poezie nici filozof, nici ermetic.

Am impresia că acest „cuvînt înainte" trebuie să cuprindă și oarecare date biografice care, după mine, explică foarte multe, dacă nu chiar totul. Că am scris poezii pe cînd eram în liceu, era și atunci ceva obișnuit. Am și acum cîteva sertare pline cu caiete, carnețele și foi izolate cu poezii. Exerciții! Destinate de atunci acestei soarte. Un fel de epocă preliterară fără finalitate. Temele școlii elementare a poeziei. Dacă am publicat vreo cîteva, simt acum nu o mîndrie, ci o jenă. Azi, adolescenții care fac exerciții scriu mult mai bine. Ba, se pare că au sărit deodată peste primul stadiu școlar.

Am apărut în revista *Arhiva* din Iași, prin 1911, apoi în prima ediție a revistei *Flacăra*, scoasă de C. Banu, și în *Convorbiri literare*, înainte de a începe colaborarea permanentă la *Viața Românească*.

Primul război mondial a strivit sub bombe și șenile primii vlăstari ce mai dădeau să-și scoată frunzele. Întors de pe front, cu toate greutățile unui început de viață prin propriile mele mijloace, am găsit timp să scriu cele șase poezii scoase într-o broșură sub titlul *Munții*, — poezii inspirate de marea tragedie a sufletului și geografiei țării noastre, prin luare de către Germania, cu prilejul păcii separate de la Buftea, a tuturor crestelor de hotar ale patriei. Sînt desigur 6 poezii patriotice, dar le-am scris într-o tensiune care n-a admis nici declamații, nici lungimi. Ele au fost publicate mai întîi în ziarul *Momentul* scos și scris în întregime de Ibrăileanu.

Eu coborîsem atunci de pe linia frontului, din munți, de parcă aș fi fost alungat și silit să cobor de dictatul german. Jos, în Iași, l-am găsit pe Ibrăileanu cutremurat de pierderea culmilor de la Bicaz, de pierderea Ceahlăului, leagăn al adolescenței sale, pentru a cărui grandoare avea un cult ca pentru un zeu puternic.

În această stare de spirit am scris cele 6 poezii, ca dictate de cineva, — poate de jalea străbunilor.

Ibrăileanu, care mă cunoștea încă puțin la acea dată, a făcut broșurii mele o prefață măgulitoare. Încurajat, am cutezat a propune această plachetă de 8 pagini Academiei Române pentru premiul literar Adamache și am avut bucuria de a afla apoi că mi s-a acordat acest premiu pe baza unui scurt referat al lui Duiliu Zamfirescu: „Printre multe versuri pe care le-a produs războiul, cele șase bucăți ale d-lui Botez răsar ca un pom înflorit într-un pustiu. Sînt numai șase. Dar fiindcă premiul Academiei este divizibil, iar *Munții* ne sînt atît de dragi și de indivizibili de naționalitatea noastră, — să dăm o dovadă de mulțumire poetului care a găsit accente duioase și o estetică orografică nouă pentru a însufleți cu simțiri românești piscurile Carpaților noștri".

În 1920 apare în editura „Viața românească", Iași, de data aceasta un volum de versuri, — primul, — sub titlul *Floarea Pămîntului*, com-

pletat în ediția de față cu un ciclu de poezii de război intitulat *Memorial 1916*, dintre care unele au apărut la editura „Prometeu" în volumul *Pămînt și om.*

Aceste prime scrieri reprezintă, după mine, care știu de unde-au izvorît, o primă etapă, — singura mai senină, petrecută în copilărie și satul meu natal, în mijlocul țăranilor cu care am muncit laolaltă și de la care am învățat: simplitate, claritate, o resemnată filozofie a vieții, adierea melancoliilor moldovenești, resentimentul față de artificial și grandilocvent. Am colegi care mărturisesc a fi învățat poezia de la Mallarmé sau de la Baudelaire. Eu am învățat-o de la Molocea, de la Tizu, de la Grădinaru din satul Hulub, pe care zadarnic îi veți căuta prin enciclopediile literare. Firește că în lucrul de șlefuire, poate și de concepție, nu am scăpat nici eu de profesorii colegilor mei și nici de alții mai puțini celebri, dar concepția și factura, cu predominanța realităților și atmosferii pusă în imagini și viziuni, a legăturii cu pămîntul, a unei apropiate înțelegeri a oamenilor și a unei modalități simple și clare de expresie, de la profesorii mei din sat le am și ele caracterizează tot ce-am scris.

Anii copilăriei, în atmosfera casei părintești și ambianța satului, au fost anii unei scrieri care s-au răsfrînt în primele poezii din acest volum. Ordinul de mobilizare, venit telegrafic la începutul lunii august 1916, mi-a fost adus de tata, sub nucul bătrîn din dosul casei, unde m-a găsit umplînd „vermorelul" pentru stropit via, lîngă masa pe care era deschis și adnotat cursul de drept roman pentru doctorat. Brusc, viața s-a complicat, a devenit o luptă, o primejdie, o realitate complexă peste universul cunoscut pînă atunci. Războiul m-a deprins cu chipul morții. Nu știu de ce soldații întindeau o batistă sau o bucățică de hîrtie peste fața morților. M-am simțit între două lumi, purtat ca un fulg de furtună.

Cutremurul și prefacerile din mine, aduse de război, nu le-am putut pune în versuri. Mi s-a părut că ele cer țipete, revoltă, acte de nebunie. Ceea ce am prins în *Memorial 1916* e un slab ecou îndepărtat al surpărilor din imaginea vieții.

Dar aleatoriul fiecărei clipe, abolirea universului dintre omul viu și cadavru, mi-a pus de atunci problema condiției umane în așa măsură încît tinerețea mea ultragiată a făcut din ea o obsesie permanentă, care a aruncat vălul ei negru peste tot ce-am mai scris apoi. Astăzi, o asemenea conștiință a căpătat un sens filozofic. Eu nu i-am dat însă această definire pompoasă, nici nu am ascuns-o în termeni ermetici, ci am exprimat-o simplu, ca o dureroasă senzație care-mi stingea orice bucurie.

La aceasta s-a adăugat depresiunea dezrădăcinării cu senzația de înstrăinare, de singurătate, de vid, născută din trecerea din sat la oraș, în internatele școlilor, unde m-am simțit întotdeauna ca într-un exil și unde totul mi se pare în afară de viața firească de la începuturi a omului. Iașul părăsit, bătrîn, era cadrul ideal pentru asemenea stări sufletești. Totul aici mi se părea hîd, trist și fără sens. Vrînd-nevrînd m-am cultivat, și chiar cu pasiune, dar sufletește nu am înțeles rostul civilizației, nici fericirea ei promisă. Poate că prin perceperea ei, prin simțuri și senzații am redus lumea la dimensiunea ei sensibilă, dar aceasta mi se pare și astăzi fața ei reală. Restul e speculație și construcție artificială, convențională, a gîndirii care construiește o supra-lume. Nu am putut scăpa de neliniștea emoțiilor legate direct de realitate, și fluxul percepțiilor mele a fost nestăvilit și poate dezordonat, fără rigurozitatea pe care o pune gîndirea. Chiar dacă am fost conștient de aceasta în momentele creației, cînd receptam undele senzațiilor ca pe un dicteu de nu știu unde și de cine rostit, nu am putut și nici n-am vroit să intervie în nici un fel rațiunea. Obsesia condiției umane, a absurdului destinului omenesc a apărut astfel curînd și în acest prim volum, pentru a se continua în toate celelalte, ca un tragic și ireversibil spectacol, văzut mereu de pe același loc.

Volumele următoare: *Povestea omului, Zilele vieții* și *Cuvinte de dincolo*, apărute în anii 1923, 1927 și, respectiv, 1934, adîncesc această viziune a existenței, prezentă în toate variatele aspecte ale trăirii mele.

Mediul social, hidos și el, mă cufunda și mai mult într-un univers interior, sumbru și fără nici o lumină. Nu vedeam nimic care să mă redreseze. Nici măcar o iluzie, un pretext de uitare a realității. Greutățile existenței mele sporeau și ele această viziune și absurdul trăirii de fiecare zi

Războiul și dezrădăcinarea sînt cei doi factori care au determinat fondul întunecos al poeziei mele din această primă perioadă 1918—1945. Această concepție a dus în mod firesc la umanismul din creația celei de-a doua perioade 1945—1970.

Succesiunea motivelor lirice din poeziile mele reprezintă astfel aproape un fel de jurnal versificat al vieții mele, al întîmplărilor care au trezit ecouri mai adînci în sensibilitatea mea. Dar această caracteristică își are geneza și în temperamentul, în firea mea. Aceasta mi-a pus chiar cu mîna lui Ibrăileanu eticheta de poet sentimental. Știu că unii, reluînd eticheta, i-au dat o nuanță peiorativă. Oricum, — bine-rău, — așa sînt. Înlăuntrul este în adevăr ce stă scris pe etichetă. Nu mă lepăd de mine însumi. Dimpotrivă, simt o compasiune plină de omenie pentru toți acei cu peiorativul. Viața este și așa în materialitatea ei destul de tristă pentru a putea fi tolerabilă fără căldura sentimentelor și mirajul iluziilor, oricît de deșarte le-am ști în mod rațional. Și apoi poezia, ca și muzica, sînt limbaje ale sentimentului. Fără de ele, poezia poate fi o performanță estetică a abstractului, filozofie, matematică, aforism, orice, și teoremă sau ecuație la urma urmelor, — dar poezie, nu.

Poetul, dacă e poet, este în mod necesar mai mult sau mai puțin romantic.

E o concepție personală, ori poate că a celei mai mari părți din generația mea (de care, în timp, Eminescu nu era prea departe), legată de un anumit moment istoric, de o anumită evoluție a individului și societății și, după cum se și dovedește, susceptibilă de evoluții, ba chiar de revoluții. Îmi dau deci seama de caracterul ei perisabil, mai supus decît altele schimbărilor aduse de istorie, dar nu mă pot schimba, — și nici nu am voit. A fi *eu* cu sinceritate, fără nici o umbră de prezumție în asta, mi s-a părut o datorie de onestitate față de cititori. Orice artă are prin artificiile ei o doză oarecare de înșelătorie. Am căutat să o suprim, sau să fie cît mai neînsemnată, adresîndu-mă oamenilor printr-un ton personal, cît mai direct.

Trebuie să relev aici marea răsturnare la care asistăm acum în poezia contemporană, în care se manifestă tendința unei poezii care nu mai este

o expresie a sentimentului, ci a unei raționi, a unei poezii „intelectualizate", care în cazurile cele mai izbutite poate produce numai o impresie artistică, independentă de comunicarea oricărui sentiment sau emoții de altă natură. E, poate, poezia corespunzătoare vremii de dezvoltare a științei și tehnicii care stăpînește toate domeniile gîndirii, chiar pînă la substituirea ei printr-un act mecanic, — poezia timpului în care un ovul uman a fost realizat în eprubetă, cînd se caută ca o fericire (!) crearea de organisme vii pe căi științifice. Deci, a timpului în care omul și sentimentele lui încep a deveni manifestări primare și desuete.

Dar oare atunci poate fi vorba de o evoluție sau de o revoluționare a poeziei, sau, poate, de moartea ei, prin asasinarea chiar de către om, părintele ei de odinioară ?

O poezie, care este un ecou al senzațiilor, își are totdeauna izvorul în ecourile din realitate, în ecourile aspectelor și împrejurărilor vieții reale. De aceea, cred, poezia mea are și în cele mai interioare motive de inspirații un fond de realitate, iar imaginile folosesc și ele elemente concrete. Stările intime, inefabile, sînt exprimate totdeauna prin metafore care împrumută aspecte din realitate.

Dar acest caracter este specific în mai mare măsură poeziilor din cel de-al doilea volum, scrise după 1945 și mă voi opri asupra lui în cuvîntul înainte al acelei culegeri.

Acum, după ce am spus toate acestea, mă întreb iarăși dacă aceste cuvinte erau necesare, mai ales că ele, — fără a însemna totuși un paradox, — spun prea mult (adică unele lucruri nesemnificative) și, în același timp, prea puțin. Nu am impresia că am lămurit mai mult poezia din acest volum decît o face ea însăși. Eu cred că între cele două modalități de prezentare a unui asemenea volum care sintetizează o mare parte din lunga experiență lirică a unui poet, — aceea de a fi făcută de un critic și cea făcută de autor (care, oricum, mi se pare mai firească și mai lipsită de riscurile rătăcirii cititorilor), cea mai bună este a treia : de a lăsa fiecărui cititor să simtă și să judece singur. Asta este ceea ce, în ultimă instanță, cititorul o face și fără vreun îndemn strein. În fond, literatura e scrisă pentru el, și dacă ea este, cînd e vorba de poezie, ca

o partitură de muzică, e drept ca interpretarea să o dea el. În măsura acesteia, scrierea răspunde mesajului ei și deci își atinge scopul. Și autorul și criticul, atunci cînd intervin, trebuie să rămînă personaje secundare. Cartea nu este scrisă pentru ei, ci pentru cititori. Și aceștia nu au complexe profesionale, precum criticii. Ei sînt liberi de orice prejudecăți, — ei nu aspiră să ajungă coautori sau chiar viori prime.

Demostene Botez

MUNȚII

MUNȚII

I

Ca un doliu umbra munților se-ntinde
Dincoace de noile hotare,
Și ca o ființă, fiecare,
Ne cuprinde.

În amurg cînd soarele apune,
La hotar de patrie sărmană
Umbra s-adîncește ca o rană,
Umbra de cărbune...

Parcă totul are suflet, are viață...
Piscuri negre ridicate-n zare
Amenință noile hotare
Ca niște brață...

Și în serile tîrzii de vară
Umbra lor ne mîngîie pe frunte,
Și în ea, munte cu munte
Trece granița în țară.

II

Vă prăbuşiţi, gigantice altare ;
Nu mai avem de-acuma dumnezeu,
Din Mehedinţi şi pînă în Ceahlău
Sînt alte legi şi altă sărbătoare.

Rămîn de-acuma goale şi uitate
Potirele în văgăuni de stînci ;
Iar pentru cît ne-om mai tîrî pe brînci
Să ne-ngropaţi subt blocuri sfărîmate.

Nu mai putem ajunge pîn'la voi,
Simţim aripa caldă sîngerînd,
Şi-n noi ucidem cel din urmă gînd
Ce-ar vrea să poposească pe Neagoi.

Cu tunetul din piscuri, luminos,
Despică-n două trupul nostru frînt,
Că bucăţica asta de pămînt
Nu stă tihnită jos.

Vă sfărîmaţi de astăzi înainte,
Să vă prăvale apele spre noi,
Ca pentru-acei care-au murit eroi
S-avem atîtea pietre de morminte.

III

Cu cît ne depărtăm de ei mai tare
Aşa cum sînt de veci, pietroşi şi goi,
Pornesc şi dînşii parcă după noi,
Mutînd încoace depărtata zare.

Simţim cum cresc mereu în urma noastră,
Cum brazii se-ncîlcesc fugînd pe cer
Şi cum, trecînd şi peste grănicer,
Străbat la noi cu umbra lor albastră.

Ne depărtăm, dar tot simţim răcoarea
De brazi bătrîni, cum ne ajunge-n drum
Şi-ntreaga noastră doină de acum
O geme spumegîndă, Urlătoarea.

Cu coamele pe zare proiectate,
Cum se ridică, negri şi puternici,
Simţim cum noi, neputincioşi nemernici,
Îi ducem parcă-ngenunchind, în spate.

IV

Să nu zîmbim ;
De dincolo de zare
Ceahlăul ne priveşte cu mustrare
Şi peste-al ţării noastre ţintirim
Sporeşte-n umbra lui melancolia ;
Să nu zîmbim ;
Ne văd «străinii» de pe Panaghia.
Şi nu ştiu cum, dar înspre sară
Luceafărul prea timpuriu
Veghind deasupra pe Ceahlău,
Îmi pare-o candelă bizară
De-asupra unui vast sicriu,
De vînturi legănat pe-un hău.

Iar mai tîrziu, de-o boare dulce
Adus la margine de cer
Un nour negru şi stingher,
Pe roşul palid de apus,
Înseamn-un suflet nesupus
Ce trage-acolo să se culce...

V

Ca nişte scoarţe de străveche carte
Cu aspre şi bogate reliefuri,
În răsărit lucesc pînă departe,
Stînci albe cu sclipire de sidefuri,

De brazi bătrîni o coamă se-nfioară
Şi fiecare pisc văzut de-aici
Cu asprii brazi zburliţi ce-l înfăşoară,
De ură-şi strînge trupul de arici.

Iar uneori ca nişte piramide
Se-nalţă peste-un tainic sarcofag,
Căci zace-n piatra stîncilor aride
Tot ce-a avut o patrie mai drag.

Privesc neregulatele profile
Şi într-al zării cenuşiu noian
Îmi pare-o caravană de cămile,
Ce duc averea noastră la duşman.

VI

Acolo, în umbra pietrei voastre,
Scîrţîindu-şi lemnul învechit,
Tot cojindu-şi bolţile albastre,
Doarme-n noapte părăsitul schit.

Cu ferești ca nişte mari orbite,
Ca un orb uitat în văgăună,
Schitul cu altarele zdrobite
Îndărătnic ţine la furtună.

Zboară-n noapte speriaţi lăstunii
De pădurea ce-a pornit în ropot...
Poartă vîntul capete de funii
În pustia turlă fără clopot.

Şi la mănăstirea mea, săraca,
Vîntul care nu mai încetează
Bate-n stîlpii de clopotniţi toaca...
Şi-n altarul gol un cal nechează.

FLOAREA PĂMÎNTULUI

DIMINEAŢA

I

Din soare,
Ca pe gura unei amfore prea plină,
Răsturnată
De pe-un umăr gingaş de virgină,
Dimineaţa
Toarnă din belşug lumină
Peste valea toată.

Şi natura-n pripă deşteptată
Parcă poartă pleoape ameţite
De lumina ce-a venit deodată
Peste dealurile adormite.

Jos, în vale,
Văl subţire se adună
Dintr-un praf ce-a căruntit în noapte,
Din tot praful străveziu de lună
Ce-a căzut pe grîurile coapte.

Nouraşi de ceaţă străvezie,
Peste care, alb, seninul cerne,
Parcă-nseamnă nişte albe perne
Pe un pat nestrîns care-ntîrzie.

Peste satul încă adormit
Şi pe valea iazului cu stuf,
Fumul dimineţii liniştit
Se aşază moale ca un puf.

Şi prin vălul scînteierii roze
Nu te poţi uita la răsărit ;
E-acolo ceva nedefinit,
E cascada unei nebuloze.

II

Şi Dimineaţa,
Stînd încă în genunchi
Cu fruntea-i albă ridicată-n zare,
Ca pe gura unei amfore,
Din soare
Toarnă din belşug lumină,
Mănunchi după mănunchi.

Şi Dimineaţa,
Însenindu-şi de răcoare faţa,
Cu părul ei de aur, despletit,
Ridică amfora ei plină
Tot mai sus,
Şi-acum în picioare
Pe zarea de la răsărit
Toarnă mereu din soare
Pînă ce moare,
Cu faţa la apus.

DE PAŞTI

Îmi amintesc de Paşti, la noi acasă :
O zi de primăvară, luminoasă,
Cu adieri de aer parfumat,
Cu sunete de clopote pe sat.
Îmi amintesc de-o linişte deplină,
De vişini înfloriţi într-o grădină,
De flori de zarzari care s-au desprins
Şi au căzut, de parcă ar fi nins.
Zburau prin flori albinele uşoare
Ca nişte stropi de aur rupţi din soare,
Şi-n liniştea aceea din grădină
Era ca un concert de violină :
Parcă-mpleteau deasupra mea în zbor
Un nevăzut hamac fermecător...
Era aşa senin şi-aşa de bine !
Şi mă temeam de roiul de albine.

Îmi amintesc de oamenii din sate,
Cu haine noi şi feţe luminate,
Cum s-adunau la-ncrucişări de drum,
La sfaturi lungi... de parcă stau şi-acum.
Şi-mi amintesc de-o droaie de copii,
Cum alergau de veseli şi zglobii
Pe un tăpşan alăturea de sat,

Pe care-am fost și eu și m-am jucat...
Era-n cerdac la noi atîta soare,
Era-n pămînt atîta sărbătoare.

Și tremur tot cînd îmi aduc aminte
Că port în mine-atîtea dragi morminte.
De-atunci muri și tata, și-am plecat
Noi toți copiii de-acolo din sat,
Dar simt și azi în mine, luminoasă,
O zi de Paști, demult, la noi acasă ;
De cîte ori e-april și zi cu soare,
Îmi amintesc... și sufletul mă doare.

DE LA ȚARĂ

Aș vrea să vii acasă,
În casa părintească
Veche
Din dealul de la vie ;
Frumoasă,
Sprintenă,
Așa, ca în copilărie,
Cînd călăreai cu amazoanele
Pătrunzînd bulboanele
Zărilor,
Cu trupul plecat înainte
Ca o proră de marmoră...
Îți mai aduci aminte ?...

În cireșii din dosul casei bătrîne
S-au trecut fructele roșii
Ca buzele tale ;
Și-n lunci,
Sălciile-n vale
Plîng de cînd ai plecat, — de-atunci...

Aş vrea să vii aici, albă ca zăpada, iarna,
Şi-n mijlocul verii
Florile sînilor crescute-n noaptea serii
Să-nfioare ţarna ;
Să vii ca o rîndunică
Guralivă,
Şi-n vastitatea primitivă
Să pari şi mai mică.

Vino, să alergi prin holda foşnitoare
Cu rochia ta de mătasă,
Cu părul despletit,
Ca un uragan de noapte furtunoasă.

Şi spre dealuri înalte ca nişte munţi
Cu pădurea resfirată ca o barbă,
Paşii tăi mărunţi
Să scuture
Roua sură de pe firele de iarbă.

Vîntul, rochia ta albă să o poarte,
Ca pe-un nour alb,
Luminat de lună,
Şi să pari, pe coastă, de departe,
Ca o zînă de zăpadă
Înălţată de furtună.

Să te-opreşti privind peste ogoare,
Străină,
Curioasă,
La gesturile extraordinare
A oamenilor de la coasă.

Să te privesc alergînd aşa,
Veselă,
Rîzătoare,
Şi să rupi din fuga ta o floare
Sălbatecă,
Cum ţi-ar fi şi sufletul atunci,
Şi rîzînd,
În ochii mei închişi să o arunci.

Mai spre sară-apoi, cînd asfinţitul
O să-nchidă obosita-i geană
Şi cînd nourii pe ceruri toţi se sfarmă
Peste luminişuri de poiană,
Să ne îmbătăm de-aroma fînului cosit
Pe care,
Trupul tău neastîmpărat şi obosit
S-adoarmă.

LINIȘTE DE IARNĂ

E peste tot o liniște curată
Și străvezie ca un luminiș
Deschis în pomii fără de frunziș
Și-n zarea care pare depărtată.

E o tăcere, parcă luminoasă,
Și-o limpezime albă de cristal
Peste zăpada ce-a întins pe deal
O rochie subțire de mătasă.

Deasupra nu se mișcă nici un ram,
E parcă-ntreg pământul obosit...
Prin aerul de iarnă limpezit
S-a luminat o zare ca un geam.

Un cer opac deasupra, ca o piatră,
Apasă greu pe liniștea în care,
Din satu-acoperit între ogoare,
S-aude bine-un câne care latră...

S-aude liniștea... E tot sonor,
E ca un clopot care nu-ncetează,
Și parcă simt pământul cum vibrează
Subt noi, necontenit, ca un ulcior.

DE PE DEAL

Pe dealul negru și sălbatic
Ca pe-un grumaz voinic de fiară,
Privind apusul singuratic,
Noi amîndoi am stat asară.

De arcul fin al mînii tale
Îmbrățișați am stat subt pom,
Că de departe, de pe vale,
Păream noi doi un singur om.

Pe coasta dinspre Cetățuie,
Cu fumul alb în nouri suri,
Vedeam un negru tren cum suie
Ca o omidă prin păduri.

Am așteptat tăcuți pe creastă,
Tremurători ca două ramuri,
Și proiectat pe zarea vastă
Voalul tău, ca niște flamuri
Pe-un vîrf gigantic de cetate,
Părea — mișcat de boarea sării —
Ca niște aripi ridicate
La marginile zării.

PASTEL DE VARĂ

În streşini largi de papură tăiată
Un stol de vrăbii ciripesc în soare,
Şi, speriate, zboară deodată
Spre-acoperişul negrelor hambare.

Cresc muşchi pe garduri negre de nuiele
Subt umbra grea a nucilor bătrîni.
Tot fură pentru cuiburi rîndunele
Noroiul de la margini de fîntîni.

Zac porţile căzute într-o parte,
Cu gesturi largi de braţe dezolate...
Văd apa-morţilor jucînd departe,
Pe iarbă, pe ogoare şi pe sate...

Spre miazăzi, pe prispele de lut,
Stă, roşă, vaca-domnului la soare.
Un bou, cu ochii-n lacrimi şi tăcut,
Se-ndreaptă legănat înspre izvoare.

PE MAL

Undele ca nişte aripi ce-s tăiate de curînd
Se zbat,
Şi pe-adîncul apei roşii de amurg însîngerat
Mai palpită cînd şi cînd...

Singur stau pe malul apei curgătoare
Peste care,
Umbra dealului pluteşte din văzduh, ca un caic,
Şi privind la încrustarea plăcilor de apă-mi pare
Rîu-ntreg un drum de mozaic.
Sub lumina tremurată, undele mereu se schimbă
Şi pe fiecare-argintul îşi scînteie viu nuanţa ;
Rîul curgător şi moale parcă poartă eleganţa
Unui şarpe ce se plimbă...

AURORA

La răsărit, pe zarea ce s-a deschis în noapte,
Lumina creşte blondă ca nişte spice coapte.
Pe dealul drept şi negru răsare-un lan bogat
De raze de lumină şi grîu de secerat.

Apoi lumina creşte pe-ntinderile-albastre,
Şi lanul copt s-apleacă pe capetele noastre ;
Simţind mişcînd deasupra, tăcută, holda nouă,
În care un luceafăr e ca un bob de rouă.

Cînd soarele răsare pe zare, mai tîrziu,
Pe cîmp lumina cade, ca nişte snopi de grîu,
Şi peste tot, pe vale, pe-al zării luminiş,
Cad raze abătute în splendid seceriş.

DUPĂ PLOAIE

A plouat.
Vino,
Să pornim de-a lungul ogoarelor înguste
Amîndoi,
Tu să-nsemni cu violetul parfumatei tale fuste
O grămadă înflorită de trifoi.
Să pornim prin iarba sură
De cristalul boabelor de apă
Transparente,
Şi cu gesturi violente
Să ne rătăcim, noi singuri, prin natură.
Cu tot trupu-nfiorat de răcoare,
Să tăiem hîrtoapele cu fîn,
Să vedem în urmă cum rămîn
Dealurile ridicate în picioare.
Să rătăcim aşa pînă în noapte,
Să obosim de-o aspră voluptate,
Prin miriştile coapte
Şi prin porumbul pîn' la jumătate.

Să port senin o frunte răcorită
De respirarea cîmpurilor ude,
Desculț să calc prin ierburile crude,
Să simt ființa-mi toată-ntinerită.
A plouat.
Vino, să pornim pe cîmpuri amîndoi,
Să mai veselim pămîntul plămădit în noi,
Să-i udăm cu roua scuturată de pe plante
Toată neurastenia ceasurilor lui savante.

VARĂ...

Zile de vară trec lungi și greoaie
Ca niște trene mari prea încărcate,
Soarele leagă în el raze bogate,
Pune mii diamante-ntr-o bură de ploaie.

Cade odihna cu aripi de plumb peste hotare,
Cîntă cucoșii departe în curți liniștite ;
Plopi eleganți, ca niște femei despletite,
Clatină leneși vîrfuri suple în zare.

Aduce-o privighetoare vagi nostalgii de pădure,
Curg răcoroase izvoare în cîntecu-i plin,
Apasă parcă pe-ntinderi întregul senin,
Și-n zare vin nouri cu coamele sure.

SARĂ TÎRZIE

Zarea se tot lasă, se închide ;
Sapă cineva adîncuri mute,
Şi departe, după dealuri desfăcute,
Zările se termină, livide...

Tot pămîntul cade ca-ntr-o apă,
Cade-adînc, întunecat şi sferic.
Ca-ntr-o mină sapă întuneric
Cineva în jurul nostru, sapă...

Bolta se ridică tot mai naltă,
Sură, umbra cerului m-ascunde,
Şi-n parfumul sării muribunde
Vin miasme ude de pe baltă.

Vînt uşor ajunge pîn' la mine...
Stuful aspru, clătinat de valuri,
Mi-aminteşte foşnete de baluri
Şi de-atunci.. cînd am vorbit cu tine...

REVERIE

Noapte ;
Noaptea trece palidă şi calmă,
Plîngătoare.
Ceru-i ca o frunte gînditoare,
Răzimată-n palmă.

O perdea de vînt fugar
Flutură subt cer ;
Gîndul meu prin aer rar
Stăruie stingher.

Cerul înstelat rămîne
Ca un cîmp cu flori
Peste care mîni păgîne
Scutură ninsori.

În tăceri de cimitir
Stelele răsună ;
Zori stropesc cu trandafir
Clarul alb de lună.

Noapte ;
Noaptea trece peste fire
Plîngătoare,
Ca o maică visătoare
Subt eterne bolți de mănăstire.

ÎN LIVADĂ

Stau în sara liniștită subt castanul înflorit
La o masă-n trei picioare de brad sur și învechit.
Pe subt pomi trimite raze ascuțite asfințitul,
Peste masa cenușie încrestată cu cuțitul.

Trece-un uliu spre pădurea ce se clatină în vale,
Însemnînd peste-o ogradă o bulboană de spirale.

Între pomi, într-o poiană printre crengi cadelnițînd,
Văd știubeie văruite, toate așezate-n rînd, —
Și privind prisaca albă cu căsuțe argintii,
Mi se pare că-n poiană e un sat pentru copii.

Peste valea unde crește tot mai des pădurea-naltă,
Într-un iaz cu ape limpezi cîntă un buhai de baltă,
Cîntu-i somnoros de bucium, din adîncuri verzi de ape,
Răcoros răsună-n frunza din copacii de pe-aproape.

Soarele căzut pe dealuri, ca din gura unei gropi
Scînteiază frunze albe prinse-n vîrfuri lungi de plopi,
Și acum abia sclipește peste-acoperișuri lucii,
În clopotnița din zare, răstignit pe vîrful crucii.

AMURG DE VARĂ

Amurgul pune pe adîncul văii
Culori tot mai sărace, mai închise ;
S-aude clar cum fluieră flăcăii
Frînturi de capodopere nescrise.

O prepeliță-și sună soneria
În iarbă, din coliba-i de răcoare,
S-aude bine respirînd cîmpia ;
Se vede sînge picurînd din soare.

Pe dealuri lungi, cu țipet de sirenă
Mașini de treier scutură belșug.
O rază sprintenă ca o antenă
Dintr-o pădure a aprins un rug.

Un ochi de soare strînge gene ude
De prin adîncuri lucii de pîrîu ;
Din ierburile-nalte se aude
Un fîșîit de coase peste grîu.

Cu toată zarea care ne desparte,
Îmi pare-acum, cînd mă opresc în drum,
Că nu mai sînt de tine-așa departe,
Și-ai auzi, de te-aș striga acum.

ÎNTOARCERE

Mă-ntorn acasă încărcat
Ca o albină,
De soare mult ce-am adunat
Pe dealuri de lumină.

În ochi port pulbere de soare,
Și-n gene
Am strîns polen mărunt de zare
Ca-n lungi antene.

Și ca un zbor privirea mea
Pluti pe zare ;
Gîndirea nu-mi mai pare grea,
Nu mă mai doare.

Mă-ntorn acuma obosit
Pe-aleile de tei.
Port tot pămîntul nesfîrșit
În ochii mei.

Am stat pe culme ca un trunchi
Cu frunze moarte ;
Pădurile ca un mănunchi
Se adunau, departe...

Aduc în tîrgul de devale
O lume-nviorată,
Aduc pe haina mea petale
Din iarba scuturată...

ÎN PĂDURE

Ieri m-am pierdut în inima pădurii,
Prin ierburi mari și subt copaci stufoși ;
Am vrut să uit de ochii tăi frumoși,
De zîmbetul ascuns în colțul gurii.

Și am cerut naturii ajutor ;
M-am închinat la fiecare trunchi,
Din flori sălbatice-am făcut mănunchi
Și-am încercat să sorb otrava lor.

În iarbă-am împlîntat a mele mîni
Și am atins încet pămîntul ud ;
Urechea mi-am plecat-o ca s-aud
Cum urcă seva teilor bătrîni.

Și pulsul meu l-am înfrățit cu-al lor,
Urmînd aceleași ritmice bătăi...
O clipă-am fost ca-n ziua cea dintăi,
Nevinovat și fericit neștiutor.

Sălbatic am strigat cu vorbe tari
Iubirea-mbălsămată cu venin...
Nu s-a mișcat o creangă de arin,
N-a tremurat o frunză pe stejari.

Natura gravă în tăcerea-i demnă
A-nvăluit durerea mea de om ;
Și pașnică, pădurea, pom cu pom,
Visa în nepăsarea ei solemnă.

Și am plecat din liniștea pădurii
De subt cupola de copaci pletoși,
Să caut iarăși ochii tăi frumoși
Și zîmbetul ascuns în colțul gurii.

PE-O CARTE-A EI

Citesc pe cartea ta și nu știu bine
De ce din rînduri mi se pare-ades
Că ochii tăi se uită mari la mine,
De tremur tot și uit ce-am înțăles.

Și ochii tăi frumoși au rătăcit
Pe-aceste rînduri... tresărind ca-n vis,
Cînd fără voie-o clipă s-a-mpletit
Iubirea ta cu-a celui ce le-a scris.

Cum doi luceferi s-oglindesc în ape
În nopți în care liniștea e sfîntă,
Și ochii tăi s-au oglindit de-aproape
În versurile-aceste care-i cîntă.

Și fruntea ta frumoasă și senină
S-a înclinat pe fiecare filă,
Ca o nespus de albă lună plină
Veghind discret o tainică idilă.

Suflarea ta ca un parfum de floare
Plutește caldă încă printre foi,
Și-așa de-aproape parcă, de îmi pare
Că stăm de vorbă iarăși amîndoi.

Şi nu mai pot ceti, că nu-nţeleg ;
Mă tulbură nenumărate gînduri
Şi-ncep atunci, mai bine, să culeg
Privirea ta, rămasă printre rînduri.

De file mîna ta de s-a atins,
Şi-a scuturat zăpada liniştit ;
De-aceea rîndul cela-mi pare nins
Şi celălalt îmi pare troienit.

Parfumul cărţii, tare, mă-nfioară,
De parcă tu pe-aici ai fi trecut
Cu crinii prinşi pe pieptul de fecioară...
Şi urma mîinii tale o sărut.

INTERIOR

Stă patul alb de perne troienit
Ca încrustat în sînuri de fecioare :
E ca un bloc neregulat de soare
Căzut şi împietrit.

Ca un reflex de lună solitar,
Stropit acolo neglijent şi fin,
Schiţează-un rug imaculat de crin
Pentru jertfirea unui vis bizar.

Ca-ntr-un gheţar în care-ai fi topit
Cu trupul moale gheaţa dimprejur,
A mai rămas fluidul tău contur,
Uşor săpat în patul răscolit...

Respiră încă pînza lui curată
Căldura toată-a corpului tău viu,
Şi-n cadrul lui pătrat şi argintiu
Tu parcă iar te-ai mai culcat o dată.

În fine armonii de relief,
Te poartă-acolo visul meu curat,
Şi cu o mînă de hipnotizat
Te sapă nemuririi în sidef.

Vreau să-ți sărut statuia, dar nu pot.
Sînt parcă aspre toate-aceste gînduri ;
Și cum mă tem să nu se strice tot,
Aș vrea să dorm alăturea, pe scînduri.

ÎN HAMAC

Ca-ntr-un paianjeniș gigant
În care cerul te-ar fi prins,
În plasa de hamac întins
Plutești, frumoasă, în neant.

Și parcă, legănată rar
În boarea ce-a pornit spre sară,
Te-ar clătina o apă clară
Ca pe un nufăr solitar.

Și în albastrul de pe cer
Hamacu-n care stai e parcă
O albă, rătăcită barcă,
Pe valuri limpezi de eter.

Și cum rămîi așa alene
Și stă hamacul împletit,
Îmi pare că am pescuit
Cea mai frumoasă din sirene.

CASTANII

Pe subt castani cu frunza mare eu mi-am purtat ades tristeţa,
Cînd părăsită sta de vorbă cu sine însăşi tinereţa,
Şi mişcătoarea lor cupolă deasupra-şi clătina verdeaţa,
Părea că-n jurul meu prin ramuri în mii de palme bate viaţa ;

Iar cîteodată crengi uscate păreau cadelniţînd un mort.
Pe subt castani cu frunza mare şi azi tristeţea mea mi-o port.

În după-amiezi de primăvară, subt umbra lor răcoritoare,
Pîndeam speranţa cum se joacă în jucăuşi bănuţi de soare,
Şi mă-ncercam a lor comoară s-o prind în suflet şi s-o strîng,
Să port în mine-un strop de soare cînd va fi iarăşi ca să plîng.

Pe subt tunele mari de umbră ce-ntind castanii visători,
În urma ta pe-aceeaşi stradă am rătăcit de-atîtea ori ;

Din urmă am privit adesea ritmarea rochiei pe drum, —
Un clopot mişcător de linii, de armonie şi parfum.
Ca să mai văd încă o dată seninul clarei tale frunţi,
Am rătăcit atîta vreme pe urma paşilor mărunţi,

Şi-n noaptea asta şoptitoare de primăvară şi de lună,
Cînd întunericul din juru-mi în suflet parcă mi s-adună,
Eu umblu părăsit şi singur subt măşti de aştri ce scînteie,
Pe unde ai trecut tu astăzi, pe unde-i calea mea lactee.

FERICIRE

Te desfac din viaţă şi te rup din soare,
Fericire binecuvîntată ;
Cînd sîntem noi singuri, singuri,
Eu şi Ea,
Te dezgrop din taina unui suflet ce mă doare,
Şi din inima mea tristă, obosită şi bogată,
Din iubirea noastră toată
Şi din suferinţa mea.

Cînd stăm singuri mînă-n mînă
Şi cu suflete topite
Ca doi stropi de soare-ntr-o fîntînă ;
Cînd mi-e pieptul tot furtună
Şi-mi aud bătaia inimii haine,
De parcă
Ar cădea într-o pădure rînd pe rînd stejarii ;
Cînd rămîn privindu-te pe tine
Şi cînd marii
Ochi din care visul meu s-adapă
Mă privesc
Cum îşi priveşte steaua chipul ei din apă,
Neclintit
De cum răsare pînă-apune,

Fericire
Negăsită niciodată
Şi pe care mîni de-apostoli
Vor din ceruri să te-adune,
Simt cum te strecori
În ietacul dragostei pe care
Vreai să ne-o omori.

Cînd cu ochi închişi de teamă,
Dar cu sufletul deschis
Ca o vale,
Peste care flori însamnă
Paşii ei mărunţi în cale,
Îmi las capul greu de vis
Odihnit ca-n veşnicie
Peste umăru-i rotund ;
Cînd de frica unei clipe care n-are să mai fie,
În zăpada bluzei albe de pe sînul ce se zbate
Toată faţa mi-o ascund ;
Cînd în clipe numărate
Numai amîndoi sîntem,
Fericire,
Simt deasupra aripele tale vagi,
Şi privind cu însetare ochii ce mi-s dragi,
Mă tem !

AȘTEPTARE

fragment

Eu te aștept...
Și vîntul bate,
O goarnă sună la Copou, —
Închide sara un cavou
În două dealuri încuiate, —
Un soare ca un ochi de bou
Lungește umbrele-n cerdac,
Un nour roșu ca un mac
Se moaie-n balta din apus,
Și-n șuier fîlfîit pe sus
Un stol de păsări trece drept
Înspre păduri...

Și eu cu ochi de sară suri
Te-aștept...

NOAPTE DE PRIMĂVARĂ

Sînt obosit de-o nesfîrșită trudă
Și simt în juru-mi viața ca-n surdină.
S-afundă pașii grei în iarba udă
Și neagră ca o umbră, din grădină.

E-o noapte de romantică iubire,
Cu-o lună albă ca un ochi de lac.
Răsună parcă cerul peste fire
Cînd lumile-adormite toate tac...

Mă pierd tăcut în umbră și mister
Ca-ntr-o bulboană neagră și adîncă,
Și-n fața mea copacii cresc pe cer
Cu vîrfuri nemișcate ca de stîncă.

Parfum amar de liliac în floare
Deșteapt-o amintire de demult,
Ca o poveste care nu mai moare
Și-abia de-o mai aud cînd o ascult.

Vii prea tîrziu, tîrzie Primăvară.
În noaptea ta nimic nu mai aștept,
Și umbra teilor din astă sară
Îmi cade ca o piatră peste piept.

DESTIN

De drumuri lungi și aspre obosit,
La capătul pămîntului, în soare,
Pe țărmul mării cald am poposit,
Ca, toamna, niște păsări călătoare.

Înalte valuri — fiare mari de plug —
Spumoase brazde peste țărm răstoarnă.
Ca niște lanuri grele care fug
Din zare marea-ntreagă se întoarnă.

Vreau singur să pornesc în larg, și parcă
Să-mi desfășor tot sufletul în vînt,
Dar simt cumplit că trupul meu e-o barcă
Cu ancori grele prinsă de pămînt.

PESCARI !

Pescari,
În astă noapte, la răsăritul lunii,
Cînd marea urcă fruntea spre alba ei stăpînă
Și-mbracă strai albastru în ceasul rugăciunii,
Noi să lăsăm în Ianguri năvoadele din mînă.

Am cercetat pămîntul întreg din zare-n zare
Și m-am întors cu anii dezamăgit mereu.
În brațul lung al lunii vînît adînc în mare
Să prindem mîna albă ce-o-ntinde dumnezeu.

Și cu nădejde multă, pescari, să tragem lin
La țărmuri plasa sură cu ochiurile grele,
În zori, cînd noaptea trage și ea năvodu-i plin
Cu lună, cu luceferi și cu prundiș de stele.

CÎNTA O CATIRINCĂ

Cînta o catirincă în colțul unei strade,
Cînta o catirincă un cîntec de demult ;
Erau în el acorduri de triste serenade,
Și, fără voie parcă, am stat ca să-l ascult.

Erau iubiri străbune și parcă-mbălsămate
În cîntul ce-alungase tăceri de țintirim.
Așa purtăm cu toții neștiutori în spate
Un cînt ce nu-i al nostru și totuși îl trăim.

Au fost odată inimi ce-au tremurat nebune
În cîntecul acela continuu și banal,
Ce-l auzim în stradă și-n suflete ne pune
O nostalgie tristă de nopți tîrzii de bal.

Așa, purtînd povară, mi-am împărțit eu cîntul
Ce l-am crescut în suflet și l-am trăit mereu,
Să-l poarte ca pe-acesta pe străzi înguste vîntul,
Să fie-al tuturora precum a fost al meu.

SPLEEN DE DUMINICA

Ce-i fi făcînd pe-acolo, unde ești ?
Pe-aicea plouă liniștit... pustiu...
Cu unghia, pe geamul străveziu,
Scriu începutul unei vechi povești.

În jurul mesei fac călătorii,
Neobosit, deși-am pornit de-un ceas.
Vreau parcă să ajung unde-ai rămas,
Deși cu gîndul tot te-aștept să vii.

Și-așa, absent, demult călătoresc,
Purtînd în minte fericirea noastră...
La geam o clipă ca să-mi răcoresc
Îmi razăm fruntea caldă de fereastră.

DUMINICI

Duminici lungi, duminici nesfîrşite,
Cu albe dimineţi scăldate-n soare,
Cu clopote-n văzduh, răsunătoare...
Duminici lungi, duminici adormite...

E linişte pe stradă, oboseală ;
Ceva greoiu apasă urbea moartă.
Un servitor în haina lui de gală,
Cu capul gol, de-un ceas aşteaptă-n poartă.

Se văd fereşti cu storurile trase,
Nu cearcă nimeni uşile-ncuiate,
Apasă grea tăcerea peste case, —
Duminici lungi, duminici întristate.

Duminici lungi de-odihnă şi tăcere,
Cu pacea voastră-n suflet se deşteaptă,
Iubirea dătătoare de durere
Ce-n taina lumii plînge şi aşteaptă.

De undeva, spre sară, de departe,
Am nostalgia tristă-a dragii mele,
Şi-atunci pornesc pe străzile deşarte,
Şi mă ucide liniştea din ele.

O muzică de mort s-aude-abea
Din nu ştiu care străzi îndepărtate.
Cine-a murit ?... Mi-i dor de draga mea...
Duminici lungi, duminici blestemate.

SINGURĂTATE

Sînt singur. Într-o liniște adîncă
Urechile-mi vuiesc necontenit,
Ca niște scoici ce poartă vuiet încă
Din mările în care-au viețuit.

Te caut, draga mea, halucinat,
Cu mîni tremurătoare ca de orb,
Și-n întunerecul ce s-a lăsat
Simt umbra ta deasupra ca un corb.

Te caut iar, cu brațele întinse,
Dar mă lovesc de cer ca de-un tavan,
Și-mi strîng atunci privirile învinse
Și obosite de atîta van.

Amurgul m-a închis ca-ntre zăbrele
În razele înfipte-n asfințit ;
Strîng sîngerate degetele mele
De zările în care m-am izbit.

TRISTEȚI ATAVICE

Tristeți adînci de iarmaroace,
De hăli cu cuști și panorame,
Tristeți de șubrede barace
Cu-ntortocheate diagrame ;

Tristeți de birturi, cafenele,
De zgomot infernal de clește,
De-un vînzător de floricele
Și-un papagal care ghicește ;

Tristeți de după-amezi cu soare,
Cu moleșita lor căldură,
Cu cerșetori fără picioare
Ce cîntă dureros din gură ;

Tristeți de bărci ce balansează
Caricaturi de-avînt schilod
Și de maimuți ce imitează
Și rîd urîte la norod ;

Tristeți haine și adînci
De-acvili cu lanțuri de picioare,
Visînd seninătăți de stînci
La ușa cuștilor murdare ;

Tristeți bolnave de flașnete
Cu valsuri vechi și anodine,
Tristeți și moaște de regrete,
Ce veac v-a îngropat în mine?...

AMIAZĂ

O după-amiază de duminică și soare,
Cu lucrători ce ieșă la plimbare,
Cu-o slugă tristă care stă în poartă,
Privind pe ulița pustie, moartă.

De zidul alb al casei de la stradă
Se sprijină o umbră să nu cadă,
Și dus de apa morților albastră,
Tot cerul curge pe deasupra noastră.

Din nu știu care depărtări nebune,
Un clopot, rar, a început să sune;
Din nu știu care mahala uitată,
Un clopot rar și trist ca niciodată.

PASTEL DE TOAMNĂ

Coboară pe-ntinderi pustii și uscate
O toamnă cu pale decoruri cerești ;
Se-adună-ntuneric pîndind la ferești,
Și sara se lasă greoaie pe sate.

Pe dealuri pustiul lungit ca o fiară
Adoarme cu păru-ncîlcit în pădure.
Grămada de nouri cu coamele sure
Apare ca munți de cenușă fugară.

Trec cioare purtate în cute de vînt
Pe-un cer ca o apă cu valuri murdare,
Și-n ceața ca praful ce cade pe zare
Pămîntul îmi pare un proaspăt mormînt.

În cercuri înguste tot cerul se strînge
Pe lumea pe care-o trăiesc și o sîmt ;
Și cade pe mine, pe globul meu strîmt...
Mi-e sufletu-nchis ca-ntr-o cușcă, și plînge.

Nisip de-ntuneric încheagă un zid
Subt care cad frînte visări călătoare,
Și-n mine un orb, cerșetor de visare,
Rămîne cu mînile-ntinse în vid.

SONATĂ

Aduce noiembre parfumuri amare
De frunze de nuc pe o albă cărare,
Și mînă cu vîntul pustiuri subt cer
Și praf de rugină de fer.

Plutește în aer un cînt de metal :
Sînt plăci care sună, sînt plăci ce se frîng ;
Sînt pomi care cîntă și pomi care plîng ;
E cîntecul Toamnei, paradoxal.

Deschid luminișuri vioaie și mari
O pauză albă și clară.
Mut tremură coarde subțiri de vioară
În vîrful copacilor rari.

O clipă-n orbita cerului grav
Seninul deschide un ochi de cristal ;
Surîde sfiala soarelui pal,
Amar ca un rîs de bolnav.

Și azi se sfîrșește și mîne începe
Cîntarea culorilor fade.
Se strînge-n ghiocul de frunze nomade
Pustiul din suflet, pustiul din stepe...

VECERNE DE TOAMNĂ

Se lasă-o ceață cenușie deasupra dealurilor sure,
Iar fumul alb ca niște nouri pe văi plutește ca o navă.
Din cer coboară lungi perdele de nori la margini de pădure,
Și ceața lasă-o rouă albă pe mirișe și pe otavă.

Porumbi uscați în lungi ogoare foșnesc cu frunze de aramă ;
O boare umedă și rece aduce miros de pănușă,
Pe jumătate luna albă, în plină zi, ca o năframă
Apare-n colț de cer albastru, deschis deodată ca o ușă.

Un vînt ușor de miazănoapte alungă negura pe coame,
Cernînd în drum o rouă deasă pe cîmpurile cenușii,
O duce-apoi și o încurcă printre livezile cu poame,
Sau o împrăștie subțire pe dealurile de la vii.

Departe de-o sperietoare, de vîntul toamnei dezbrăcată,
Un stol de grauri ca nisipul se lasă repede pe-o glugă,
Iar pe cîmpia pustiită, într-o mătanie înceată,
O cumpănă, în depărtare, îngenunchează pentru rugă.

PUTREZIM

Se lasă pîclă deasă peste cîmpuri
Și-n noi și peste noi mereu se lasă,
Pe ulițele-nguste și pe casă
Tot cerul năvălește în răstîmpuri.

Din ramuri negre picuri mari de apă
Preling un plînset dureros și mut,
Pe frunza neagră care a căzut,
Peste pămîntul umed ca o groapă.

Pe banca veche unde-am stat cu ea
Din nucu-nalt și sîngur și pustiu,
Ca pe capacul unui mic sicriu,
Plîng ramuri goale, în tăcerea grea.

Și putrezește parcă-ntreg pămîntul,
Nici soarele nu-apare nici n-apune.
Stau neclintiți copacii de cărbune,
De teamă, parcă, să nu-i sfarme vîntul.

Și pretutindeni ca-ntr-un țîntirim
Mai goi de visuri, mai săraci de viață,
Înmormîntați în Toamnă și în ceață,
Putrezim...

PUSTIETATE

Afară bate vîntul, draga mea,
Și-i toamnă și e rece, și-i tîrziu.
Pe cerul atîrnat într-un pustiu
Se clatină în agonie-o stea.

Pe jumătate-o lună a rămas
Pe cerul obosit de-atîta vînt,
Și rece, veșnică și fără glas,
Atîrnă ca oglinda unui sfînt.

Afară bate vîntul, draga mea,
Și-i toamnă, și e rece, și-i tîrziu.
Pe cerul atîrnat într-un pustiu
Se clatină tot sufletu-ntr-o stea.

TOAMNA

Tristeță de Toamnă pe cîmpuri deșarte,
Pe dealuri ce-ndoaie o aspră spinare,
Ca niște gigantice fiare pe moarte,
Căzute de-odată la margini de zare.

Tristeță de Toamnă în suflet, în zări,
În ploaia măruntă cernută în vînt,
Ca clipe cernute-n vecii de uitări
Pe-aceleași tipare de negru pămînt.

Se tîrîe norii ca dîre de fum
Și trec peste vîrfuri uscate de plopi,
Tristeță de urme de care pe drum,
Cu ochiuri de apă murdară în gropi.

Trec norii ca zdrențe pe-un cer arămiu
Subt care, iubirea sfioasă mi-o port,
Cum poartă furtuna, cîntînd, un pustiu,
Cum poartă pămîntul întrînsul un mort.

În loc de ninsoare cu flori de salcîm,
O ploaie tăcută se cerne pe noi ;
Mărunți cît o clipă subt cer ne tîrîm
Cu sufletu-n stele și trupu-n noroi.

SINGUR

Ce-ntinderi moarte, şi ce singur sînt...
Îmi vîjie-n urechi pustiul gol ;
Şi cît cuprinde-al zărilor ocol,
Pămînt, pămînt.

Pe-ntinderi mute, greu m-a pironit
Fiorul drept şi cald al unei raze...
Îmi joacă-n ochi mirajul unei oaze :
Grădina-n care-am plîns şi am iubit.

Şi-alerg aşa cu pieptul desfăcut,
Cu o speranţă de-a putea ajunge,
Cu pumnii strînşi ca două aripi ciunge,
La capăt de pustie, în trecut.

Pe drumul lung din vasta mea Sahară,
Se depărtează zarea ca un fum...
Ca o cămilă ce-a căzut în drum,
Cad în genunchi subt propria-mi povară.

IAŞUL

Ca un muzeu de albe monumente
Apare de pe Repedea tot Iaşul,
Cu Cetăţuia, ce-a înfipt panaşul
Pe-altare vechi ca nişte documente.

Tot în zadar vor pomii să-l deştepte
Cu vîrfuri moi purtînd înalte valuri ;
Pe-ntreg pustiul străzilor lui drepte
Se adînceşte umbra de pe dealuri.

Domneşte-aşa o linişte străveche,
Şi cum privesc a Iaşului icoană,
Cetesc ca-ntr-un hrisov al lui Ureche,
Desfăşurat pe dealuri ca pe-o strană.

Silabisesc antice pergamente,
Şi ca un mag al vremii, parcă ştiu
Că subt acest noian de monumente
E-un uriaş înmormîntat de viu.

PE-UN VECHI ALBUM

Album bătrîn
(Balsam ciudat
Şi rar),
În cadrul tău octogenar
Porţi sufletul atîtora presat
Ca-ntr-un ierbar.

Album bătrîn, ciudat cavou,
Ce tulburat cobor în tine
Cu cîntecul acesta nou,
Cu melodiile-i străine!

Album bătrîn, vechi sarcofag
De mîni deasupra-ţi tremurate,
De suflete,
De inimi care au încetat de a mai bate,
Muzeu nemuritor şi drag,
Descui secretele-ţi lacate...

Album străvechi, catapiteasmă,
De cunoscute, dragi icoane,
În bătrîneasca ta mireasmă
Presimt sfîrşituri de romane.

Album bătrîn cu vechi tartaj,
Străbune schit,
În cadrul tău ca-ntr-un grilaj
Porţi cîte-un suflet împietrit,
Şi-n vîntul filei tale porţi
De la cei morţi,
Un ultim fîlfîit.

ÎNVIERE

E zi de paşti, — e-o albă sărbătoare
Pe cîmpurile pline de verdeaţă,
În pomii plini de muguri şi de floare
Şi-n răsăritul clar de dimineaţă.

Aş vrea să simt în mine-o viaţă nouă
Cu jertfa grea a celui care sînt,
Să mă ridic cu braţele-amîndouă
Reînviat, pe propriu-mi mormînt.

E zi de paşti — e ziua învierii...
Aşa, fragil, cum iesă din pămînt,
Şi-un ghiocel, cu pulsul primăverii,
Ridică-n sus o piatră de mormînt.

Doar noi murim subt lespezi nevăzute
Făr'de nădejdea unei noi minuni,
Silabisînd cu două buze mute
Istorioara plină de minciuni.

Port ochii trişti pe zarea ce se vede,
Pe iarba crudă ce-a crescut pe vale.
O, doamne, dă-mi puterea să pot crede
În tot simbolul învierii tale.

MAGII

De ce pe la fereastra noastră,
Cea îngheţată şi pustie,
Aţi scoborît o stea albastră
Cu margini rupte de hîrtie?

Copii nevinovaţi şi goi
Cu ochi rătăcitori şi vagi,
De ce v-aţi mai oprit la noi,
Prevestitori ca nişte magi?...

Copii săraci din mahalale,
Bătuţi de viscol şi de frig,
Mai daţi credinţă pe-un covrig
Sau pentru cîteva parale?

S-a mai născut vreun dumnezeu
Pe undeva, subt un şopron?
De ce vă osteniţi din greu
Cu steaua asta de carton?

DEZNĂDEJDE

Sînt un străin...
Azi m-a uitat demult pămîntul,
Nici ţarina nu mă mai ştie.
Sînt ca un puf de păpădie
Pe care-l poartă veşnic vîntul.

Prin fiecare pom, altădată,
Am respirat ca-ntr-un plămîn,
Dar azi simt bine cum rămîn
O vietate izolată.

Pămîntul strînge vlagă nouă
Ca dintr-o albie de rîu,
De cîte ori prin ţarini plouă,
De cîte ori se lasă rouă
Pe flori, pe iarbă şi pe grîu.

Şi-aş vrea şi eu ca să renasc
De-a dimineţilor răcoare,
Să mă deschid ca orice floare
În fiecare zori de zi
Şi să mă pot şi eu trezi
Din somnul meu de vreasc.

Dintr-o mlădiţă de copac
Necurăţită de secure,
Să-mi răsucesc un nerv mai dur,
Şi-n imnul meu de trubadur
Să cînt cum cîntă o pădure,
Să văd cît vede-un lac...

Miniatura mea uscată
De-o viaţă fără primăvară,
Suportă-a anilor povară
Tot mai blazată,
Şi-aşa, fragilă şi meschină,
Mai frînge slabii ei genunchi
Subt umilinţi neiertătoare,
Visînd în slabele picioare
Rigiditatea unui trunchi
Din vîrf şi pîn' la rădăcină.

Pămîntul nu mă mai cunoaşte,
Nici ţarina nu mă mai ştie.
Mă port
Cum aş purta un sac de moaşte
A unui mort,
Într-o pustie...

SOMNUL

Te toarnă-n trup o mînă nevăzută.
Și noaptea ta în mine o închid ;
Prin ochii negri, negrul tău fluid
Îl simt cum umple peștera mea mută.

Eu fug din mine însumi, izolat ;
Sînt ca sicriul sufletului meu,
Și simt cum trupul, parcă tot mai greu,
Se lasă pe adîncul înnoptat.

Nu vreau nimic, nimica nu mă doare ;
Sînt ca un trunchi tăiat și veștejit ;
În clipa asta totul s-a sfîrșit,
Și parcă cineva în mine moare.

Ca niște aripi mari de liliac
Bat pleoapele-ntunericul din mine,
Așa cum este, tot, e-așa de bine
În lumea asta-n care toate tac !

De-afară vine foșnet de porumb.
E toamnă poate... Nu mai pot să știu.
Sînt tot mai mult pe jumătate viu ;
Mă simt turnat în mine, ca de plumb.

Mă simt o greutate inutilă,
Pe care-n clipa ultimă-o arunc ;
Durerea doarme-n mine ca-ntr-un prunc,
Și dacă-aș vrea să mișc un braț, mi-e silă.

Își toarnă-n mine vechiul ei contur
Mumia mea de vreme dezgropată,
Și ca-ntr-o piramidă dărîmată,
Se adîncește-n noaptea dimprejur.

Îmi pastișez, așa, propria-mi moarte,
Și noaptea a trecut fără să știu ;
Visez tăcut și-adînc, și-ntr-un tîrziu
De mine însumi viața mă desparte.

ÎNTUNERIC

Nu văd nimic
Mi-s ochii două-adînci
Tunele,
Săpate în orbite tari
Ca-n piatra unei stînci
În care-s moarte visurile mele.

Nu văd nimic.
Cu ochii inutili şi goi
Privesc în mine ca într-un havuz.
Văd parcă prin auz.
E-atîta noapte-n noi !

Nu văd nimic.
Sînt ca o peşteră pustie
În care ochii cască guri.
Simt inimi negre de păduri
Cum bat un puls de veşnicie.

Nu văd nimic.
Şi parcă-aş vrea să mă ascund.
Mi-i frică de atîta vid,
Şi de-i închid ori îi deschid,
Cu ochii văd în mine pînă-n fund.

Nu văd nimic.
În mine însumi mă răsfrîng
Ca o corolă neagră de iris,
Întregii ochi în mine cad şi plîng
Ca două lacrimi negre-ntr-un abis.

Nu văd nimic.
Şi parcă totul mă desfac
Ca un cărbune într-o mină.
Şi-nnebunesc, şi nu ştiu ce să fac.
Lumină !

Nu văd nimic.
Ce lungă noapte ! Am murit !
Şi fiindcă n-am ce să mai fac cu ele,
Strîng mînile pe piept, înţepenit.
Prin ochii-adînci ca două lungi tunele
Ţărîna aspră parcă duce-n mine
Victoria naturii care vine.

DUMNEZEIRE

Pământul se surpase deodată dedesubt
Și dumnezeu în noapte a coborît în mine,
În trupul meu vremelnic, îndurerat și rupt,
Ca soarele ce cade din slavă pe ruine.

Și s-a făcut lumină în noapte, și-am simțit
Întreg pământul putred cum se-nvîrtea departe ;
Privirile în mine tăiau ca un cuțit
Văzduhuri nesfîrșite, albastre și deșarte.

Și m-am simțit deodată puternic dar străin
De ce purtam în suflet, de viața-mi muritoare,
Și-n cercul meu de aștri, improvizat divin,
Am plîns, ca om, cu fruntea plecată peste zare.

Pustiuri fără capăt pluteau în jurul meu,
Și viața mea de-acolo era fără sfîrșit,
Și m-am simțit atuncea etern nefericit,
Nefericit și singur ca însuși dumnezeu.

Și am strigat de groaza dumnezeirii mele,
Și mi-au răspuns departe cu strigăt, spații goale.
Sclipea doar putregaiul pe cojile de stele
Și soarele ce singur se prăvălea în vale.

Dar m-am trezit cu timpul. Era așa de bine
În casa noastră mică și plină de iubire,
C-am înțeles pe urmă că dumnezeu în mine
A coborît să aibă un ceas de fericire.

IN MEMORIAM

Nu te-am uitat, tată...
Era o toamnă sură şi tîrzie
Cînd casa noastră a rămas pustie
Deodată...

Mi-aduc aminte toată-nmormîntarea,
Şi slujbele prea lungi la care-am stat,
De sufletul încovoiat ca zarea,
De-o primitivă, sinceră paradă,
De-un drum sfîşietor,
Din ogradă
Şi pînă la biserica din sat.

Îmi amintesc de două lumînări
Ce-au ars trei zile-ntregi la noi în casă,
De un sicriu purtat încet pe scări,
Pe-o zi ploioasă...

De casa noastră veche cu cerdac,
De plopul de la poartă,
Uscat,
Îmbătrînit,

De toate casele din sat
Pe lîngă care am trecut smerit
Ca un sărac...

De drumul noroios pîn' la mormînt,
Pe care am bătut mătănii,
Un drum bătut de aşchii lungi de ploaie
Şi-mpestriţat de paie
Luate de vînt
De demult, din sănii...

De casa ce-a rămas în urma noastră
Cu geamurile larg deschise,
Ca nişte braţe dureros întinse
Spre-o zare care-a fost cîndva albastră...
De uşa-n două dată la o parte,
Să poată trece-ntreagă taina morţii
Cu cele două torţii
Ce ard la moarte...

Îmi amintesc de multele popasuri,
De un mănunchi
De oameni ce căzură în genunchi,
De cîntece prelungi de glasuri ;
De cele douăsprezece evanghelii
Cu-nţelepciunea lor mîngîietoare,
Cînd eu simţeam în suflete cum moare
Şi ultima nădejde-a îndoielii...

Şi de nimic nu-mi mai aduc aminte,
Nu mai ştiu,
Decît de-o casă-ntunecată pîn' tîrziu,
De nişte preoţi în odăjdii sfinte
Şi de-un nemăsurat pustiu...

TRENUL

Căsuțele din satul meu natal,
Ieșite toate din grădini la drum,
Se-nșiră ca mărgelele pe deal.

Era-ntr-o toamnă. Funigei de fum
În seara ce-aprindea albastre stele,
Ca niște văluri străvezii și fine,
Se încurcau prin garduri de nuiele
Și mărăcine...

În casele acele mici și goale
Trăia o lume
Fără nume,
Pierdută printre vite și ocoale...

Și lumea ceea, singură cu ea,
Ca pe o insulă săracă,
De nu știu cîte mii de ani tot aștepta,
Știind de mult să spere și să tacă.

Umbla desculț prin miriști și noroi,
Visînd în preajma iernii un suman...
Dar goarnele sunară a război.
În care veac ? În care an ?

Şi-n două zile satul meu natal
Golit a fost de oameni şi flăcăi,
Plecaţi pe jos de-acolo, de pe deal,
Spre gările cu trenuri lungi din văi,

Unde-aşteptau vagoane de-animale,
Ce înghiţeau ca un mormînt comun
Carnea de tun,
Pecetluită cu dangale.

Şi au pornit. Şi astăzi parcă sună
Acele trenuri cu fantome vii,
Pe liniile lucii, argintii,
Ce străluceau în nopţile cu lună.

Surd gîfîiau locomotive grele,
Ducîndu-i morţii, tînăra ofrandă,
Zvîrlind în cer puzderie de stele
Prin fumul suspendat ca o ghirlandă.

Treceau prin noapte, parcă subterane,
Spre un gigant altar de sacrificii,
Tîrînd ca o eşarfă pe vagoane
Un joc scînteietor de artificii.

Iar înăuntru, fiecare
Îşi gîndea singur moartea lui ciudată,
Uitat acolo în picioare,
Ca un nevinovat la judecată.

Sculpta în negru bezna feţe triste,
Ca într-un nou panopticum dantesc.
Încet se deprindeau să nu existe,
Să nu-şi dea seama singuri că trăiesc.

Deocamdată moartea e tăcere
Şi gîndurile parcă nici nu-i dor,
Şi nici nu ştiu că asta nu-i uşor
Fără dezgust şi fără de durere.

E lungă noaptea ! Trec pe lîngă sate,
Dar nu le văd şi nimenea nu ştie ;
Tot cîmpu-i negru, nu-i nici o făclie ;
Sînt toate casele întunecate.

Aleargă orb în noapte, ca nebun,
Un tren nălucă.
Cu solzi de vechi ihtiozaur —
Trenul lung, grăbit să ducă,
Jertfă zeului de aur,
Carnea lui de tun.

PĂMÎNT

În praful de pe drum din sat,
Pe cînd eram copil, acasă,
Şi mai tîrziu, mergînd la coasă,
Cu-ai mei alături, te-am călcat.

În prafu-acela cald şi moale,
Atîţia oameni, din pruncie,
Atîtea veacuri, cu tălpi goale,
Şi-au pus pecetea lor pe glie.

Plecat pe plugul cu doi boi,
Pe vremi, cu izbucniri de rob,
Am tras meridiane noi,
Cu brazde negre peste glob.

Şi te-am arat, te-am semănat,
Şi te-am prăşit în veri cu soare,
Şi-n ţărna ta mi-a curs sudoare,
Şi te-am lucrat în lung şi-n lat.

Iar tu-ai dat rod şi ai hrănit
Şi vite, şi porumb, şi pom.
Te binecuvîntez smerit,
Pămînt, plămada mea de om !

Apoi, pe lîngă clăi de snopi,
Vreo nu ştiu cîte săptămîni,
Eu te-am călcat cu arma-n mîini,
Iar tu mă-adăposteai în gropi.

Pe-un bulgăre-am pus tîmple grele
De-atîtea vuiete, de cască,
Şi te-am cuprins la piept, sub mască,
Pămînt iubit al ţării mele.

ȘRAPNELELE

Cădelniţaţi văzduhul cu bulgăraşi de fum,
Şi în paharul vostru cu vîrfuri ogivale,
Ca-n nişte mari cadelniţi turnate-n arsenale
Vă mistuiţi sacîzul cu flăcări de bitum.

Ce vis vă concepură, gigantice havane ?
Ce mîini vă-nfăşurară în foaia de oţel,
Şi ce destin vă poartă printr-un fluid tunel
În tot pustiul zării, ca nişte caravane ?

Cu o foşnire aspră de rochii de femee,
Vă duceţi trena lungă pe unde-aeriene,
Cînd alergaţi frumoase şi repezi, şi viclene
Să explodaţi deodată, deasupra, pe tranşee.

Ca nişte fîşii şterse de mistic curcubeu,
Brusc găuriţi în aer întinse traiectorii,
Şi-apoi o deasă ploaie de plumb aruncă norii,
Ca pe un pumn de pietre zvîrlit de dumnezeu.

Veniţi cu-o simplitate de castă suverană
Şi cu un gest de harnic şi vechi sămănător,
Voi aruncaţi în piepturi ca într-un bun ogor
Sămînţa suferinţii, bogată ca o mană.

DIN ADĂPOST

în campanie

Pămîntule, ce tare mă închizi !
Tot simt pereţii negri cum ne-ngroapă,
Şi-n încăperea umedă, de-o şchioapă
Tîrîm o neputinţă de omizi.

Simt scoarţa ta deasupra cum se-ncheagă
Puternic protectoare, ca un scut
Subt care îmi adăpostesc tăcut
Un fals dispreţ de viaţa mea întreagă.

Pămîntule, ce nemilos mă-ngropi !
În zările senine ce s-aprind
Vreau amîndouă braţele să-ntind
Ca nişte vîrfuri falnice de plopi,

Şi-apoi să le cobor într-un blestem,
Să-ţi calc ţărîna sură în picioare,
Tot praful tău să-l risipesc în soare
Şi să distram ridicolul tău ghem.

Pe-ntinderi liniştite de platou
Să-mi umplu ochii de monotonie,
Să scap de viaţa asta de cutie
În care locuiesc ca-ntr-un cavou.

ACADEMIA BIBLIOTECA

Deasupra ta, pămîntule bătrîn,
Să văd cum se întinde timpul mort ;
Din cerul curb să-mi desfăşor un cort
Şi să adorm pe maldăre de fîn.

Nici sufletul nu mai încape-n mine !
Port ochii trişti, privirile tăiate...
Trăiesc fiindcă inima mai bate
Şi viaţa dăinuieşte de la sine.

RĂNITUL ÎNTRE LINII

Ce plumb mă leagă de pămînt ?
Ce greu mi-i trupul şi ce frînt !
Mi-i numai jumătate-al meu —
Cealaltă-atîrnă-n ţărnă, greu.

Ce linişte-i în jur acum !
Mi-i viaţa numai ca un fum.
Ce rece e pe faţa mea !
Şi nu-i nici ploaie şi nici vînt.

Îmi cad pe faţă fulgi de nea
Ca pe un bulgăr de mormînt.
Ce repede se-nvîrte-n jur
Nisip de stele şi azur !

E-aşa senin ; de unde minge ?
Şi cine rana caldă-mi linge ?
De unde-n gură-atît cobalt ?
Ce mult aş vrea să-mi fie cald !
Toate-s departe şi aproape
Şi parcă-s legănat de ape.

Nu se aude nici un tun.
Ce nalt e cerul şi ce bun !
Nu-i nimeni, şi sînt singur tare,
Cu ochii în eternitate,
Legat de rana ce mă doare.
Ce stranie singurătate !

Cu ce n-am înţeles din viaţă,
Cu propriul meu ciudat mister,
Acum sînt singur faţă-n faţă...
Un om, între pămînt şi cer...

Iar ninge tare şi mi-i frig.
Aş vrea să mă ridic, să strig.
Cine-i plecat pe mine, jos ?
Cine se uită trist şi plînge,
Sărută haina mea de sînge ?
Cine-i alături şi mă cheamă ?

— Mamă !

DAR E PĂMÎNTUL ŢĂRII MELE

Mi-s grei bocancii amîndoi,
Că-s plini de apă şi noroi.
Tîrăsc cu brazde de pămînt
Picior de fiară şi de sfînt.

Mi-e gîndul greu, mi-e trupul greu.
Nu sînt nici altul şi nici eu;
Nu am putere să mă ştiu
Că mai trăiesc, că mai sînt viu.

De nu ştiu cîte săptămîni,
Pămînt pe faţă şi pe mîni ;
Cu nervii toţi într-un mănunchi,
Tîrît pe coate şi genunchi,
Am mers prin cîmp tot mai departe,
Spre gurile de foc şi moarte.
De-atît pămînt, mi-s toate grele.

Dar e pămîntul ţării mele...

Cu iadul tot, strîns în auz,
Ascult în groapa de obuz,
Pitit subt mine ca o fiară,
Vacarmul morţii de afară.

Lîngă un hoit căzut, de cal,
Dansează moartea, sus, pe deal.
Şi fire roşii de beteală,
Ca de mireasă ireală,
Întind cartuşele trasoare
Pe holda coaptă din ogoare.

Dansează moartea-n jurul meu
Pe traiectorii-curcubeu,
Pe sîrmele dezacordate
Din mii de puşti automate ;
Dansează moartea lîngă drum,
Cu trene lungi de foc şi fum.

În bubuit drăcesc de jaz,
Îmi joacă moartea pe obraz,
Pe parapetul numai zgură,
Şi simt pămîntul scrum în gură,
Scurmat de plumbi şi de şrapnele.

Dar e pămîntul ţării mele...

O tîmplă-a început a plînge
Cu calde lacrime de sînge,
Şi parcă mă înalţ uşor,
Ca o părere, ca un nor.

Şi toate-ncep a-mi fi departe,
Şi numai buze reci de moarte
Şi-a ei suflare nevăzută
Mă caută şi mă sărută.

Din rana mea trandafirie
Se scurge sîngele pe glie :
S-aude picuratul greu,
Ca inima, în capul meu.

Şi-n locul ud în care sînt
E glod de sînge şi pămînt
Ca pentru-un cuib de rîndunele.

Dar e pămîntul ţării mele...

Se-ntunecă de parcă-i sară.
Ca o cenuşă funerară
Se cerne peste răsărit,
Şi parcă ninge, viscolit.

În mine viaţa mi-o ascult.
Se-ntunecă, mai mult, mai mult...
Şi nu-i nici soare şi nici stele,

Dar este cerul ţării mele.

În jur e cineva ce sapă
Şi mă coboară într-o groapă,
Şi nu mă-ntreabă cine sînt,
Şi mă astupă cu pămînt,
Şi brazdele sînt grele, grele...

Dar e pămîntul ţării mele.

CAMARADE

Dormi, camarade, dormi,
Obosit de-atîta drum ;
Dormi, că este noapte-acum.
Lasă raniţa din spate,
De atîta umblet spartă ;
Las-o ca pe-o oaie moartă,
Cu picioarele legate.
Intră-n groapa de obuz,
Neagră-n lan de cucuruz,
Unde-i bine şi răcoare.

Lasă-ţi trupul ce te doare
Să adoarmă în uitare,
Pune-ţi tîmpla arămie
Pe ţărîna desfundată,
Şi adormi ca altădată,
Cum era-n copilărie.
Uită mers tîrîş, tiptil,
Printre scorburi, printre brazi,
Pune-ţi mîna subt obraz ;
Dormi ca un copil.

Liniştit să dormi, că vine
Sufletul meu lîngă tine,
Să vegheze, lîngă-al tău,
Să vegheze ca un frate ;
Şi voi sta eu treaz, în coate,
Să nu-ţi facă nimeni rău.

PEISAJ

Cînd l-au dus, purtat pe mîni,
Pe cîmpia stranie,
Cumpăna unei fîntîni
A bătut mătanie.

Şi în lanul lung şi lat,
Floarea-soarelui, norod,
Sta cu capul aplecat
Spre mormînt, ca la prohod.

Au venit din zări, pesemne,
Înflorite, cîte sînt,
Lîngă cele două lemne
Prinse-n cruce pe mormînt.

Şi în nopţile cu stele,
Din toate ogoarele,
Ţin plecate candeli grele,
Ce s-aprind cu soarele.

Bate vîntul şi le poartă,
Clătinat cădelniţînd,
Pe cîmpia ceea moartă,
Pe soldatul din mormînt.

MARMORA

Linişte şi noapte pe cîmpia tristă.
Totu-i straniu ca-ntr-un somn cu ochi deschis.
Şi de sus cade lumină, ireală, ca de vis.
Luna-şi trece, pală, morţii, în revistă.

INVALIDUL

schiță

Bate-n pragul casei noastre vechi
Cîrja ce mi-au dat-o să mă poarte
Și să-mi sune pașii în urechi
Monoton și trist pînă la moarte.

Cu cadența unei inimi reci
Care bate rar și nu mai moare,
Eu deștept în drum ecouri seci
Pe pustiul sur de trotuare.

Umblu, ca un clopot ruginit
Într-un turn din care nu mai scap,
Și prin lemnul luciu și cioplit
Pașii îmi răsună pînă-n cap.

Iar în poartă-apoi, cînd stau, spre sară,
Aplecat pe cîrja îndoită,
Par o cumpănă-n apus, bizară,
Peste o fîntînă părăsită.

SECTOR LINIȘTIT

Ca un medalion scump de femee,
Luna atîrnă, albă, peste tranșee.
Ochii mei sîngeră lacrimi amintitoare,
Chipul din lună-i departe, gîndul mă doare.
Cîmpu-obosit se-ntinde și-adoarme,
Fîșîie-n noapte o salvă de arme...
Cad peste zare, brusc, două stele...

Au căzut la posturi două santinele.

HIS MASTER'S VOICE

„Îți pun în mîini o armă minunată.
Privește numai țeava ei rotundă !
C-un singur deget dacă-apeși o dată,
Un lan de oameni seceri pe secundă.

O să omori cînd eu voi da poruncă
Alți sclavi ca tine, nu dușmanii tăi,
Și crima o să-ți fie tot o muncă :
Alegere n-ai între buni și răi.

Cu arma-n mînă tot rămîi un sclav,
Și victimele ți le-arăt tot eu.
Îți las onoarea de a fi un brav
Și de-a muri pe front în locul meu.

Nu te-ntreba nicicînd de ce omori,
Nici cine este cel din fața ta,
Chiar dacă-ți este frate uneori
Și clipa ceea n-ai s-o poți uita.

Omoară. Eu te-am pregătit să fii
Eroul meu, nu un călău de rînd.
Omoară fără să te-ntrebi, să știi,
De-aceea te-am ținut mereu flămînd.

Eu te-am crescut în lanțuri ca pe-un cîine,
Să muști, să urli și să rupi cu gura,
Eu ți-am făcut virtute mare, ura,
Și ți-am zvîrlit bucățile de pîine.

Sînt însetat de glorie și jaf,
De-mpărăție pe pămînt străin,
În urma ta rămîne totul praf !
Ai dreptul de-a fi hoț și asasin.

Eu îți dau arme — mîndru fii de ele.
Le mînuiește fără-a te gîndi
Cînd vezi un mort cu dinți rînjind la stele
Că o să fii ca el și tu-ntr-o zi.

Dau bani și te dresez ca să omori,
Sau, dacă nu, să știi că ești ucis.
Îți uită tot ce-a fost în tine vis
Și ce-ai iubit în viață uneori.

Nu-ți trebuie nici ură și nici milă,
Onoarea de a mă servi pe mine-i tot !
De tine însuți cînd îți este milă,
Înfundă-ți fața-n masca ta cu bot.

Am fabricat și gaze și microbi,
Războaiele-s rentabile oricum.
Te-mbogățești în ele și din fum,
Dar mai ales din sîngele de robi.

Oprește-ți gîndu-n tine ca pe-un ceas,
Eu singur judec pentru-ntreaga gloată ;
Îți bat cadența fiecărui pas,
Iar unde mergi nu întreba vreodată.

Prin jertfa ta popoare voi supune,
Și-oi încrusta noi perle la coroană,
Și imnuri noi din trîmbițe-or să sune,
Și chipul meu va deveni icoană.

Victoria purifică și spală
Cruzimi și siluiri și nedreptate ;
Sub arcuri, o intrare triumfală
Le-acoperă cu glorie pe toate.

Ia, sclavul meu, această armă-n mînă,
Ea-ți dă și drept, și cinste, și onoare,
Orgoliu și iluzii și mîncare...
Ea-i peste morți și peste vii, stăpînă !"

IMPRECAȚIE LUI CRIST

— după război —

Renaște iar, și-n zilele aceste,
Cînd în pămînt zac mii de dumnezei,
Coboară singur treptele celeste
Și mori ca om, alături de ei.

Sînt fără cruci și pietre de morminte,
Pe cîmpuri largi, pe margini de șosea,
Încrucișînd un pumn de oseminte
Subt cerul negru fără nici o stea.

Azi nici un Lazăr nu-o să mai învie,
Nici prin miracol orbul nu mai vede,
Iar tina e o simplă murdărie
Și Toma nici acuma nu te crede.

Ologii poartă-n cîrjele de lemn
O mută și deșartă așteptare,
Și nu le face nimenea un semn,
Și nu-i mai pune nimeni pe picioare.

Azi morții toți sînt morți pentru vecie ;
Pilat domnește peste-ntreg pămîntul ;
Nici un Cristos acum nu mai învie
De cum se-nchide peste el, mormîntul.

Coboară jos în țărna țării mele
Pe cîmpul unde n-a rămas un pom,
Unde-au căzut atîtea mii de stele...

E mai dumnezeiește să mori om.

PĂMÎNTUL GRĂI

Pămîntul grăi :
Mi-i încă plină țărîna de sînge
Și lacrimile celor ce nu mai pot nici plînge ;
Mi-i greu încă lutul de-atîtea morminte,
De oameni făcuți oseminte.
Pe-ntinsele cîmpuri de grea bătălie
Mustește și-acuma tot sîngele-n glie,
Și năzuind din humă din nou spre altă viață,
Spre-o viață nouă,
Învie-n fiecare dimineață
În picăturile de rouă,
Sau urcă-ascuns, cum altădată
Urca prin vinele de om,
În seva dulce și curată
A unui pom.

Pe-ntinderi nesfîrșite de cîmpii,
Pe unde, nu demult, războiul
Și-a revărsat, necruțător, puhoiul,
Bătătorindu-și pretutindeni drum,
Se mai hrănesc
Și-acum,
Porumb și grîu, din sînge omenesc.

Am dus atîţi răniţi căzuţi în spate !
Fără număr !
Şi le-am simţit cu mînele crispate
Pe umăr,
Ca un frate.
De gemetele lor de-atîtea dăţi
Au plîns şi fiarele-n pustietăţi.
Mi-aţi pus de-atîtea ori în braţă,
Fără viaţă.
Ca nişte laşi,
Plămadă proaspătă de copilaşi,
Şi mi-au muşcat ţărîna
Cei sfîrtecaţi în găuri de obuze ;
Mi-au căutat uscatele lor buze
Un strop de apă-n urme de călcîi,
Şi-am fost eu cel dintîi
Ce le-a întins o mînă.

Şi pe răcoarea ierbii mele
Şi-au pus ei fruntea-nfierbîntată,
Şi trupurile lor, deodată,
Li s-au lăsat mai grele ;
Şi mînele s-au strîns ca nişte linguri,
Şi au fost singuri...
Noaptea,
Cînd tunurile-ncepură iar să bată,
I-au mai ucis încă o dată,
Iar cînd soarele din nou a răsărit,
Nici morţi nu i-am găsit.

Pămîntul grăi :
Iată-ntinderile mele toate,
Multe încă şi-acum neumblate,

Munţi şi oceane, mările albastre,
Toate-s ale voastre,
Ale voastre.
În pîntecele meu necunoscut
Port bogăţii amestecate-n lut,
Neîncepute încă zăcăminte.
Săpaţi, săpaţi,
Dar mine, nu morminte

Mîna voastră tare şi dibace,
Iată, a-nvăţat acum a face
Din pustiuri sterpe o grădină,
Şi din cursul apelor, lumină.
Mută fluvii şi le împreună,
Şi le-abate albia străbună ;
Răsădeşte proaspătă pădure
Pe întinderi de nisipuri sure.
Mintea voastră a-nvăţat acum,
După mii şi mii de ani de drum,
Ca un fulger lumea s-o străbată,
Să vă pară mică lumea toată.
Sufletul şi el acum învaţă
Dragoste de oameni şi de viaţă.

Ca un om pămîntu-ntreg grăi
Vorbele acestea într-o zi.
Sau
Poate n-o fi fost chiar o minune.
Şi au prins popoarele a-şi spune,
Hotărît şi răspicat, cuvîntul...

...Altfel, cum putea grăi pămîntul ?

POVESTEA OMULUI

PRIMITIVISM

Cuvinte nouă-mi trebuiesc să pot
Tăcerea mută care doarme-n noi
S-o smulg din taina noastră de strigoi,
Ca pe-un copac, cu rădăcini cu tot.

Cuvinte nouă-adînc purtate-n mine,
Ca-n toţi aceia care au murit...
Mă simt tăcînd în mine ca-ntr-un schit
În care azi nici dumnezeu nu vine.

Sînt sîngur, tot mai sîngur pe pămînt.
Pustiul creşte-n mine ca-ntr-o casă
Pe-o zi de vară albă şi frumoasă...
Pustiul doarme-n mine ca-n mormînt.

Cuvîntul vechi cu care-abia pot cere
Amarele fărîmituri de pîne,
Îl simt sărac şi palid cum rămîne
Mai dureros de mut ca o tăcere.

Vreau să vorbesc şi nu-nţelege nime.
Se-ntorc în mine gîndurile iar,
Ca nişte păsări mute-ntr-un stejar
Crescut stingher pe-o stearpă înălţime.

Nici nu-nțeleg, parc-am căzut din lună.
Prin suflet simt durerea lumii toată,
Pe care însă nimeni niciodată
Nu a putut prin vorbe să mi-o spună.

Rămînem toți așa de sînguri iară !
Durerea doarme-n noi ca într-o groapă,
Iar cînd nu poate-n suflete să-ncapă
Ce bine face-un muget lung de fiară.

NOSTALGIE

De ce nu m-ați lăsat la mine-n sat
Printre livezi cu meri și nuci bătrîni,
Prin țarini răcorite de fîntîni, —
De ce nu m-ați lăsat ?...

În dosul casei noastre bătrînești
Ca-ntr-un altar de schit era răcoare,
Și în pereții albi de var atîta soare...
Copilăria mea pe unde ești !...

De ce nu m-ați lăsat în satul meu
Să mă trezesc și eu în zori de zi
Cu păsările care-ncep a ciripi,
Și să mai pot cînta și eu.

Cînd ceru-i ca o boltă de pădure
Taiată în cristal de dimineață,
Să-mi dau cu apă de izvor pe față, —
De ce m-ați dus aiure ?...

Aș fi ieșit acuma, Primăvara,
Să samăn cîmp, grăunte cu grăunte,
Și ca o aspră sărică de munte
S-ar fi lăsat și peste mine sara.

Aș fi rămas prieten cu doi boi
Și aș fi fost ca ei de resemnat,
Brăzdînd ogoarele în lung și-n lat,
Și fără să ne mai gîndim la noi.

Aș fi iubit pămîntul ca pe-un om,
Pe care îl iubești cînd l-ai ucis,
Și-aș fi trecut pe el cu ochiu-nchis,
Și-aș fi trăit eu singur ca un pom.

Și-acum mă simt un car de fîn cosit
Adus în tîrg pe-o noapte-ntunecoasă,
Să port pe-aici miresme de la coasă
De flori care-au murit.

Și astăzi port pe străzile pustii,
Pe lîngă ziduri de clădiri deșarte,
Chinuitor presentiment de moarte
Și-un gînd ucis de neurastenii.

O, Primăvara asta ce frumoasă-i !
În amintirea mea-nflorește-acum
Cu florile grămadă ca un fum,
Grădina noastră cea din dosul casăi.

ÎN GRĂDINĂ

Au înflorit cireșii din grădină,
Și-albinele ce vor muri curînd
Au început să zboare fredonînd
Prin florile cu miere și lumină.

Ca magice clopotnițe în soare
Zidite pe altare de mister,
Cireșii urcă înfloriți la cer
Cu crengile-ncărcate de candoare.

Plutesc în unde limpezi de parfum
Corăbii albe pline de lumină,
Venite să descarce în grădină
Dumnezeeștile-avuții de fum.

Pămîntul parcă ar zîmbi prin vis
De-o fericire care nu mai este.
Spun parcă toți cireșii o poveste
Cu-o zînă albă ce s-a sinucis.

Și soarele pe-o zi așa senină,
De dimineață cînd a răsărit,
E parcă dumnezeu care-a venit
Să stea și el pe iarbă în grădină.

PRIMĂVARĂ RUSTICĂ

Vîntul dezgheţat de soare curge ca o apă,
Întinzînd un şes deasupra dealurilor înverzite.
Toate zările în ele abia pot să mai încapă ;
Soarele
Luminează mult şi tragic case albe, văruite,

În ograda-n care colţul ierbii iesă rar,
Fluturînd cămeşa albă cu tighel,
Omul bate nişte cuie într-un car,
Şi bat cuie toate dealurile după el.

În grădină ard mocnit şi singur frunzele de an,
Atîrnînd pe garduri lungi cununi de fum,
Iar pe urmele de care ce-au dus sacii plini pe lan
O găină albă a-nceput să scurme-n drum.

Cînd şi cînd s-aud şi pînă-aici,
Prin liniştea ca un ecou din sat,
Rar, pocnete de bici
De la băieţi ce umblă la arat.

Pe coasta dreaptă cu verdeaţă crudă
Tot creşte-n urma plugului ce scurmă
O brazdă neagră, proaspătă şi udă,
Şi-un cocostîrc, parodiind un om, în urmă.

Merg plugurile-ncet şi nu se mai ajung,
Doi boi ca nişte nouraşi înaintează,
Şi-un cucoş plictisit a-nceput să cînte lung
Fiindcă e demult amiază.

NOAPTE

Își strînge noaptea genele-i bogate...
E ceru-ntunecat ca o pădure
În care luna, nici pe jumătate,
Lucește ca o lamă de săcure...

S-a înnoptat.
Parfumul negru, umbră de răcoare,
Îmi flutură pe frunte și prin păr.
În rai se văd de-aici ca-ntr-o ninsoare
Steluțe mici ca niște flori de măr.

Ca un albastru cîmp de stînjinei
E cerul calm catifelat de rouă,
Iar fluturele nopții peste ei
Din aripele lui polenu-și plouă.

Abia s-aude-n liniștea albastră
Cum stau de vorbă florile-ntre ele...
Subt streșină-atîrnat deasupra noastră
Se-ncurcă un paianjen printre stele.

Iar îngeri blonzi ținîndu-se de mîni,
Din ceru-n care stau ca-ntr-un copac,
Se uită să se vadă în fîntîni
Și-aruncă toate stelele în lac.

În ape tulburi ca un ochi de mort
Zădarnic lumea vrea să se mai vadă.
Mă iau de mînă singur și mă port
Prin înălțimi care-au căzut grămadă.

În orb parfum ce umblă dibuind,
Presimt cum noaptea-ngenuncheată trece ;
În zări se-oprește umbra ei pe grind
Și vine pînă-aici suflarea-i rece.

VIZIUNE

Rămîne toamna singură pe zare,
Privind cu ochiu-i tulbure şi mare.

De veacuri vîntu-aduce de departe
Pustiul sur întins pe dealuri moarte.

De spaima mută a pustietăţii sale,
Aleargă toamna-n asprele-i sandale.

Iar dealurile-au împetrit deşarte,
Ca nişte păsări cenuşii şi moarte
Căzute-ntr-o celestă vînătoare.

Şi toamna singură-a rămas pe zare.

DE CE-S BOLNAVI COPACII ?

Mamă,
Să-mi spui de ce-s bolnavi copacii,
De ce-s aşa de galbeni şi de goi,
De ce le cade frunza prin noroi,
De ce-s aşa de sînguri azi, săracii ?

Mamă,
Să-mi spui şi unde-atîţia nori se duc,
De ce-au venit să nu mai fie soare,
De ce e cerul vînăt spre-nserare,
De ce sînt negre frunzele de nuc ?

Mamă,
Să-mi spui în lume cine a murit,
De s-au uscat atîtea frunze moarte,
De au rămas pădurile deşarte,
De-i tot pămîntu-atîta de mîhnit.

Mamă,
De ce e cîmpu-atîta de pustiu
Şi peste tot e parcă fum mereu ;
Oare-a murit în ceruri dumnezeu,
Sau vine-o noapte mare, şi-i tîrziu ?

TOAMNĂ TIMPURIE

E-un amurg de toamnă timpurie,
Și-n cerdacul casei de la țară
Cîte-o frunză galbenă și rară
Tremură-o aripă de hîrtie.

Printre pomii galbeni din grădină
Soarele în asfințit întinde,
Paralel, covoare de lumină
Din uscata iarbă ce s-aprinde.

E-o tăcere ca-ntr-o casă de bolnav,
Frunzele cad pe furiș,
Soarele-i firav
În luminiș.

Totul e pustiu
Ca într-o casă
Din care-a fost scos un mort
Pe-o zi frumoasă.

★

Vino lîngă mine, draga mea,
Sîngur am rămas de cînd te-ai dus,
Și mă tem să stau așa.

Vino
Să privim noi sînguri zarea-nspre apus,
Zarea-ngălbenită și pustie
Cu pămîntul ca o năsălie,
Pe care-un uriaș a fost dus
Spre nesfîrșiri de țîntirim...
Dar tu să nu începi să plîngi,
Și mai ales să nu vorbim...

TOAMNA, CA O CĂLĂTOARE

Toamna, ca o călătoare obosită de lungi drumuri,
S-a oprit la ţărmul mării şi, cu părul despletit,
Lung priveşte peste apa-n care cad din infinit
Norii ce-au venit deodată călători ca nişte fumuri.

Toamna de pe malul mării cu priviri înfricoşate
Urmăreşte-n larg fantome de corăbii înecate.

Peste ape azi tulburi, care poartă-n ele norii,
Toamna suflă greu şi rece pîn' la marginile zării.
Au rămas mici fortăreţe de nisip pe malul mării,
Ridicate de copiii ce făceau pe luptătorii.

În balcoanele de vile, pe terasele pustii
Şi la uşile-ncuiate vîntu-aduce de departe,
Dintr-un soare mort prin vreme, foşnitoare frunze
moarte...
Din castanii de la poartă cad castanele tîrzii...

Viscoleşte alb nisipu-n lungul plajei fără lume,
Scîrţie prelung piloţii punţilor de îmbarcare,
De la care nu mai pleacă bărci albastre la plimbare
Pe cărările lactee însemnate-n larg de spume.

Pe pustiul ţărm al mării stă cu părul despletit
Toamna, ca o călătoare care a înnebunit.

PANICĂ...

Furtună !
Astă-noapte
O jumătate palidă de lună
Iar a căzut în mare.
Pescarii spun
Că vînturile-au aruncat năvoadele
Şi-au năvălit mari valuri ca năroadele,
Că drugii de-ntuneric s-au prăbuşit deodată,
Că marea a pornit spre ţărmuri toată
Şi că venea
Cu tot pămîntul de subt ea.
Şi-acuma încă
Se mai ridică-naltă şi adîncă,
Cu fiecare val
Să urce-ntreg pămîntul, ca pe-un deal.
Deasupra vîntu-aleargă cu pînzele umflate,
Pămîntul parcă-ncepe să se teamă.
În zări se urcă marea ca o coamă
De fiară ce se zbate.
Lumina soarelui ca un catarg
S-a frînt şi ea ;
Şi soarele, se vede, s-a scufundat pe undeva
În larg...

Şi omenirea încă tot nu ştie bine
Că marea a pornit spre ea şi vine...
Şi vine...

★

Pe plajă,
În urma valurilor care s-au retras,
Un trecător stingher, la fiecare pas
Se pleacă să adune cîte-o coajă
Din scoicile cele mai rare...

Se vede că pescarii n-au vroit să-i spună
Că astă-noapte a căzut în mare
O jumătate palidă de lună.

ŞESURILE

Mi-aţi desperat monotonia,
Nemărginite şesuri late,
Plăci netede galvanizate
De bronzul toamnei prăfuit.
Şi-n mine ca-ntr-un vas cioplit
Voi aţi turnat melancolia
De-apostol rătăcit...

Şosele albe par departe un ghem desfăşurat,
Şi ochii-s obosiţi de-această privelişte egală.
Pe cîmpul tot cît e de lat
Nu-i nici un gest de îndrăzneală,
Nici ritmul unei forme dure
Săpat pe cerul arămiu,
Nici armonia de culoare
Pe frunze aspre de pădure,
Nici umbre, nici lumini de soare,
Nimica viu...

Dorm şesurile-n oboseala
Maternităţii săvîrşite,
Şi ierburile veştejite,
Şi uniforme ca podeala,

Dorm mirişti sarbede de grîu
Şi-ntinderi vaste nelucrate,
Şi albii ce-au secat de rîu,
Şi zările ce mor, uitate...

SINGURĂTATE DE IARNĂ

Veniți prieteni, m-am întors acum
Din cîmpuri nesfîrșit de solitare,
Cu ochii plini de-ntinderi largi, și-un drum
Pe care-s numai urmele de fiare
Din nopți în care luna-i ca un fum.

Și cîmpul era sîngur, —
Așa cum sunt de sînguri cei care au murit,
Și am trecut
Prin liniștea sonoră ca un scut,
Ca printr-o catedrală-n care
Un mort e părăsit.

Pe dealuri înghețate subt zăpadă,
Am stat s-ascult
De este vreo suflare pe pămînt,
Cum va fi stat întăiul om, demult...
Și am simțit și eu că nu mai sînt.

Veniți prieteni, sînt așa de sîngur
Cum sînt cîmpiile-nghețate
Subt promoroacă,
Pe care nevăzut atîrnă din cer tăcerea ca o toacă
În care nimeni nu mai bate.

IARNĂ

S-a lăsat tăcerea albă pe pămînt
Și prin draperia viselor zăpezii
Se ridică-n ceruri dealul ca un sfînt
Prin lumina mată a după-amiezii.

Din senin un clopot a-nceput a bate,
Pe tăcere-aruncă cercuri sunătoare.
Cerul parcă are geamuri înghețate
Și nu se mai știe nimic despre soare.

În copacii negri de la asfințit,
Amuțind și ele după multă larmă,
Stau ca niște fructe care-au putrezit
Ciori carbonizate ce-au venit să doarmă.

A-nghețat tăcerea, sus, ca un ocean,
De s-aud de-aicea aspre subt zăpadă
Cum foșnesc încetul frunzele de an
Cînd încep să iasă lupii după pradă.

Ni s-aud deodată gîndurile toate,
Clar, ca niște oameni ce vorbesc în noi.

Se ascunde-n mine sufletul cît poate,
Ca într-o colibă neagră de trifoi.

SARĂ SENTIMENTALĂ

Am stat în sara asta amîndoi,
Cu gîndul şi privirile-mpletite,
Noi atîrnînd de ele, numai noi,
Ca două mici păpuşe părăsite.

Am stat tăcuţi, cu gîndurile noastre
Zburînd în depărtare ca lăstunii,
Am stat prvind în depărtări albastre
Ofranda rece şi albastră-a lunii.

Amurgul palid închidea din pleoape,
Ca cineva cui i-a venit a plînge,
Şi-n cerul liniştit ca nişte ape
Simţeam cum totul moare, cum se stînge...

Am stat în astă sară împreună
Şi-am ascultat a cerului vecerne,
Pe care o suna tăcerea-n lună
Cu clopote albastre şi eterne.

UMILA ELEGIE

Ne-am întîlnit într-o sară-amîndoi :
Eu ca un mort întîrziat prin viaţă,
Tu —, un copil în prima dimineaţă,
Şi am umblat o sară numai noi.

Coborîse ceaţa iernii peste străzi,
Ca prin fum se desluşeau cu greu
Casele ce ne priveau de prin ogrăzi.
Se-auzea doar pasul tău şi-al meu.

Pînă-atunci nu ne vorbisem niciodată,
Şi totuşi, parc-am fost cei dintăi oameni pe pămînt.
Ne-am coborît pe uliţi de mahala uitată,
Pe unde oameni stau în casă ca într-un mormînt.

De lume am fugit să nu ne ştie nime,
Ca doi creştini vroiam o grotă pentru-o credinţă nouă ;
Vroiam să ne ascundem şi de noi, ca de-o mulţime
Şi ne-am strîns simplu mînile-amîndouă.

De-un om ce se-ntorcea acasă
Ne-am temut deodată amîndoi ca de o fiară,
Şi-am fugit de toţi oamenii. Era-ntr-o sară
În care tu ai fost femeea cea mai frumoasă.

Ne-am depărtat ca două păsări alungate dintr-un pom
De cineva ce trecuse nepăsător ca orice om...

Pe-ascuns gurile ni s-au încrucișat într-un sărut,
Ca două-arabe cuțitașe cu mănunchi de os ;
Și-apoi a rămas fiecare cu sine, tăcut,
Căutînd cu ochii parcă ceva pierdut pe jos.

Mai tîrziu, după ce ne-am spus puține cuvinte
Și-am tăcut mult, cum tac alături doi copaci,
Ne-am despărțit, cum sînt despărțite două morminte,
Cînd ai înțeles și tu că trebuie să taci.

Eu m-am întors acasă, fatal, ca un strigoi,
După ce-am văzut că nu mai pot visa nimic ;
Tu poate mai gîndești și-acum în căpușorul mic
Cum ne-am plimbat într-o sară-amîndoi.

DEZAMĂGIRE

Mereu simt gîndul morții laolaltă
Cu toată amintirea dragostei noastre.
Trec clipele dintr-o parte-a lumii în cealaltă
Și zilele la fel, albastre...

Rămîn cu fața-n pumnii strînși și sorb
Parfumul mîinii ce te-a mîngîiat
Și mi se pare că te-apropii.
În degete-mi iau capul cum s-ar lua un corb
Și s-ar purta în ghiarele lui proprii
De-asupra unui cîmp nesămănat.

A fost o clipă-n care-am tremurat
Amîndoi
De-o ne-nțeleasă fericire,
Ca niște buze de bolnav în sărutare ;
Și-apoi, îți mai aduci aminte, am rămas ca doi
Copilași, îmbrățișați într-o nenorocire
Din care nu mai poate fi nici o scăpare.

De-alungul trupului ne-au căzut brațele grele
Fără să-nțelegem noi de ce anume,
Pe urmă tu mi-ai căutat mîinile mele
Să simți că nu ești singură pe lume.

Şi am rămas apoi tăcuţi în sară
Ca două păsări ce-au căzut rănite
Şi, simţind că or să moară
Părăsite,

Se uită una la cealaltă cu ochi rugători
Aşa cum ne-am privit şi noi de-atîtea ori.

Mereu simt gîndul morţii laolaltă
Cu toată amintirea dragostei aceste.
Trec clipele dintr-o parte-a lumii în cealaltă.
Ce tristeţă ! Şi nici o nădejde nu mai este.

ÎNTÎLNIRE

Tu ai trecut, şi-n urma ta pe cale
Rămîn cu gîndul amintirii tale :
...Într-un şirag de chilimbar bătrîn
Porţi talismanul toamnelor pe sîn...
Pe uliţi de-o tristeţă mortuară
Te văd trecînd în fiecare sară
Cu frumuseţea ta întristătoare
Ca şi o zi de toamnă cu mult soare.

Şi prin oraşul trist şi monoton
Prin care-auzi cîntînd din gramofon,
Şi sara note triste de pian,
Şi noaptea ceasuri care bat în van,
Tu porţi în ochii tăi de căprioară
Tristeţa celor ce nu vreau să moară.

În tîrgu-n care clopotele sună
Zvîrlind în şteanguri sunetele-n lună,
Şi la vecerne prin clopotniţi toacă,
De parcă nimeni n-are ce să facă,
În tîrgu-n care vin femei din sate
Să cumpere sicrie îmbrăcate
Şi cu cocarde albe de mătasă
Acelor ce-au murit pe-acasă,

În tîrgu-acesta trist în care sînt,
În tîrgul cel mai trist de pe pămînt,
Cu mulţi castani ca într-un ţîntirim,
Ce soartă oare-a vrut să ne-ntîlnim ?...

MINIATURĂ

...Şi capul mic eu ţi l-am prins în mîni ;
Tu m-ai privit, de mine speriată,
Şi-n ochii tăi mai mari ca niciodată
Eu m-am uitat ca-n două-adînci fîntîni.

Şi l-am ţinut : o amforă pe care
Aş fi găsit-o, călător stingher,
Pe-un ţărm pustiu şi neumblat de mare,
Prea plină de tăcere şi mister.

Şi m-am uitat în ochi cum s-ar uita
Nebunul care-ar vrea să te ucidă,
Şi ochii tăi au vrut să se închidă,
Şi am rămas tăcut în faţa ta.

Eu căpuşorul ţi l-am prins în mîni ;
În ochi de-atunci a început să-mi stee
Tot chipul lui frumos, ca o camee,
Cum s-ar vedea-n adîncuri de fîntîni.

PLECARE

Ai plecat.
Trenul care-aleargă-acum halucinat,
Speriind toţi ulii pe cîmpii deşarte,
Te-a luat de-aice şi te-a dus departe.

La un geam pe care sara timpurie
A-nceput să puie lespedea ei sură,
În imensitatea-ntinsă pe cîmpie
Îţi apare chipul de miniatură.

Pe cer o jumătate palidă de lună
Te petrece,
Mergînd cu tine împreună.
Cînd te-opreşti în gară stă şi ea-n răstimpuri,
Oglindind pustiul palid de pe cîmpuri.

În mersul trenului ce-ţi scutură sînii,
Pe care vrei să-i înăbuşi în cupele mînii,
Îţi tremură gîndul întins ca o strună
Pe deşertul înălbit de lună.

★

Pe-aici, de cînd te-ai dus şi pînă o să vii,
Toţi oamenii par nişte jucării,
Ce trec pe uliţi cu-o fatalitate
Fără rost :
Sînt parcă amintirea acelor care-au fost.
Şi mai ireale-ncep să fie toate.
Lumea-ntreagă parcă e ceva firav,
Ca văzută de un om bolnav
Care-a ieşit întăia zi pe stradă.

Şi frunzele au început să cadă...

BUFONUL MORŢII

obsesie

„Prin sala cu pereţii de oglinzi
Vezi înmiită silueta-ţi fină,
Cînd ochii tăi prin ele ţi-i aprinzi...
Dar ai să mori şi tu-ntr-o zi, regină.

Treci fredonînd prin sala de cristal
Şi faci un semn suitei ca să vină
Să-ţi poarte trena-n sălile de bal...
Dar ai să mori şi tu-ntr-o zi, regină.

Un nou poet îţi cîntă madrigale
Şi-ţi simţi deodată inima ta plină
Cînd îţi sărută vîrful la sandale...
Dar ai să mori şi tu-ntr-o zi, regină.

Prin toată lumea rîsul clar ţi-l porţi,
Şi-n ciuda timpului tu baţi senină
Cu ciocanaşul lui de-argint la porţi...
Dar ai să mori şi tu-ntr-o zi, regină.

Eşti fericită ca o zi cu soare :
O gingaşă vibrare de lumină
Din creştet blond şi pînă la picioare...
Dar ai să mori şi tu-ntr-o zi, regină."

Aşa profetizînd asupra sorţii
Vorbise la o curte, printre fleacuri,
Făcînd năzbîtii mari, bufonul morţii,
Acum un veac sau poate mii de veacuri.

Şi-a pus atunci regina să-l ucidă
Cu pompă mare, pentru-atîta vină ;
Dar astăzi într-a vremilor firidă
N-a mai rămas cenuşă de regină.

NOAPTE PUSTIE

Parc-am rămas eu singur pe pămînt.
În cer, ca-ntr-o clopotniță uitată,
E-un clopot greu care-a uitat să bată
Cu funia purtată-n nori, de vînt.

Cum înainte nu mai este vreme,
În urma mea, din nu știu care veac,
Prin noaptea cu aripi de liliac
Începe nu știu cine să mă cheme.

Și pașii mei răsună după mine
Ca niște bulgări care nu m-ajung.
Răsună tot în jur, așa prelung,
Tot golu-n care nimeni nu mai vine.

Începe a umbla singurătatea
În jurul meu ca o mulțime mare.
Prin beznă cad furnici ce vor să care,
În mușuroaie mari, pustietatea.

Se năruie-ntunericul din nou,
Și-n noaptea-n care-s singura ființă,
Pămîntu-mpovărat de suferință,
Culcîndu-se, -ngenunche ca un bou.

DORINȚI DE ROB

De-acum vreau sufletul să-mi port
Printre ruinele gîndirii,
Să sorb durerile iubirii
Cum suge țărîna un mort.

Mi-e dor de-un chin real și crud
Din care altfel să renasc,
Ca o pădure dintr-un vreasc
Ce-a îngrășat pămîntul ud.

Nu sînt destul purificat
Subt cruci purtate pe cărări ;
Bătut în cele patru zări,
Vreau sufletul crucificat.

Doresc să fiu o jertfă naltă ;
Urăsc orice miniatură.
Într-o superbă-arhitectură,
Să fiu un bloc cioplit de daltă.

ADIO TOŢI...

Adio toţi, farsori de vremuri bune,
Adio, vreme stearpă şi bătrînă !
Simt soarele în mine cum apune
Şi cum m-afund adînc ca-ntr-o fîntînă.

Salut, pămînt, decor de-nmormîntare,
În tine mă cobor ca-ntr-un vulcan,
Cu buzele închise şi amare,
Cu gîndul înflorit ca un castan.

Cobor în humă ca o rădăcină,
Spre inima pămîntului, spre ea,
Cu două mici ulcioare de lumină
În ochii clătinaţi ca o mărgea.

Voi reveni în piatră de camee,
În care timpul va săpa cu ură
Ca pe-o bijuterie de femee
Întreg Nimicul în miniatură.

PASTEL PUERIL

Stai, suflete, şi tu la geamul meu.
Prin el priveşte sîngur lumea toată,
Aşa cum stau copiii cîte-odată
Cînd mama-i pentru ei un dumnezeu.

Vezi, omul care urcă pe-acolea,
E ca şi o păpuşă mititică :
Închide ochii, plînge şi se strică, —
E-aşa cum este şi păpuşa ta.

Dar nu e bine să mă-ntrebi ce are,
De trece-aşa de trist pe-aicea, - nu.
Să nu mă-ntrebi, fiindcă ştii şi tu
Că pe păpuşă uneori o doare.

Ca un copil să n-ai păreri de rău,
Şi să mă-ntrebi, aşa, neştiutor,
Şi eu să-ţi spun că fiecare nor
Şi cerul cît îl vezi, e-ntreg al tău,

Cu tot seninul cît îl poţi vedea, —
Că dacă-ntinzi mînuţa poţi să-l prinzi,
Poţi soarele să-l stingi sau să-l aprinzi
Sau... toate să le dai pe-o acadea.

Rămîi la geam în veşnică mirare :
Eu să-ţi vorbesc de fericiri ce vin,
Fiindcă vreau să te-amăgesc puţin...

Sau să plecăm, că trece-o-nmormîntare.

PUSTIU

La geamul odăiţei prietinului meu,
De cînd s-a dus şi nu se ştie unde,
Stau storurile trase-n jos mereu,
Şi după ele cineva s-ascunde...
Presimt atît că dincolo de storuri
Urîtul stă acum stingher prin goluri
Şi în dulapu-nchis ce-a mai rămas
Tăcerea stă şi nu mai are ceas.

În odăiţa lui de gînditor,
De cînd s-a dus şi nu mai e acasă,
Un şoarec rozător
Îi roade cărţile pe masă.

Arar şi-aduce cineva aminte
Că şi acolo a trăit un om
Mai înainte...
Azi doar un pom,
Cînd este vînt, mai bate cu un ram,
Aşa precum băteau prietinii în geam,

Şi la fereastra ca un ochi bolnav,
De pe-o crenguţă mică de copac,
Cea de pe urmă frunză-ascultă grav
Cum toate lucrurile-n casă tac.

E toamnă, un paianjen părăsit,
În liniştea sunînd ca zurgalăii,
Văzînd pustiul ce l-a împînzit
S-a spînzurat în mijlocul odăii.

BASM

Umil m-am dus la dumnezeu acasă.
Ştiam că-n fiecare sărbătoare
Deschide larg ferestrele în soare
Şi-ncap cît vor de mulţi la el în casă.

În pragul streşinei cu stuf de rază,
El mi-a ieşit, bătrîn, cum sînt bătrînii ;
Şi adumbrind privirile cu podul mîinii,
Lung m-a privit prin soarele de-amiază.

Îmi amintesc de-o prispă de lumină
Pe care-am stat la margine de nor,
Şi că de-asupra casei, un cocor
Îşi împletise cuiburi de lumină.

Că dumnezeu era la fel cu sine,
Şi barba lui ca ploaia unui soare
Îi atîrna pe-un piept ca orişicare ;
Că dumnezeu era la fel cu mine.

Din lungi ulcioare nu turna-n pîraie
Lumina soarelui, cum am crezut ;
Nici fulgerele nu a început
Să le arunce, ca pe nişte paie.

În ochii lui cînd m-am uitat mai bine,
Şi m-am uitat adînc, şi n-am orbit,
Eu m-am văzut pe mine-nbătrînit,
Căci dumnezeu nu-i altul decît mine

Şi amîndoi nu ne-am mai spus nimic,
Şi-am înţeles suprema dezlegare :
De asta-i dumnezeu aşa de mare,
De asta-i dumnezeu aşa de mic.

SOMNUL

Te simt, pic vag de fericire,
De linişte şi de uitare,
În care gîndu-abia mai doare...
Sînt propria mea amintire.

Mă las să mor în clipa asta :
E-o linişte odihnitoare.
Simt peste neagra-mi întrupare
Cum noaptea şi-a închis fereasta.

Trec parcă dincolo de moarte
În trupul negru ca o barcă ;
Mă uit pe mine-ntreg, şi parcă
Durerea mea-i aşa departe !

Pe ochii albi cad gene grele
Ca nişte umbre mari pe lacuri,
Şi reîncep bătrîn de veacuri
Prologul nefiinţei mele.

PRESIMȚIRI

În orașul nostru de provincie, în care
Cîteodată numai cineva mai moare
Și se știe-a doua zi tot ce va fi,
Au murit cinci oameni într-o zi.

A zburat iar teama morții prin oraș, —
Liliac tăcut și uriaș, —
Speriat din cer pe-o zi frumoasă ;
Că vroia să între-n orice casă.

Clopotele toate-au început să bată
La biserici, toate, dintr-odată,
Și s-au atîrnat pe stîlpul porții
Draperii s-alunge liliacul morții.

Fiecare-a fost atunci o zi mai bun,
Și-a simțit bătaia inimii ca un lăstun,
Prins în pieptul strîmt de zile multe,
Fiecare s-a gîndit că o să moară,
S-a temut cînd a văzut că-i sară
Și cînd clopetele au tăcut — să se asculte.

CREZ

O, doamne, azi am întîlnit
Un om necunoscut
Pe care pînă-acuma nu l-am mai văzut
Vreodată.

Și m-am uitat la ochii lui
De suferință grei,
Și ochii lui erau la fel cu-ai mei, —
Și l-am iubit.

Trăia și el ca mine pe pămînt
O viață tristă,
De fiecare zi,
Și eu nici nu știam că el există,
Și nu-l puteam iubi.

Și-acuma
M-am uitat la el mîhnit,
Cu milă ;
Avea și el o inimă și îi bătea
În silă,
Ca inima mea, —
Și l-am iubit.

În dosul ochilor lui am simțit
Un suflet
Ascuns acolo de vreun dumnezeu,
Ca sufletul meu, —
Și l-am iubit.

Am înțeles că trupul lui a suferit
Sau că-ntr-o zi
Neapărat va suferi mai mult și va muri, —
Și l-am iubit.

Era un om străin, necunoscut,
Dar el *trăia*,
Și, doamne,
Eu nu aveam puterea să-l ajut.
Era ca fiecare singur și nenorocit, —
Și l-am iubit.

VIITORUL CARE NE SURÎDE

Și vei muri :
Pe străzile pe care ai trecut
Rîzînd cu prietenii tăi,
Pe unde-n iubirea dintăi
Ai umblat pe lîngă-o femee, tăcut,
Pe străzile-ncrustate cu toată viața ta,
Ridicol și încet te vor purta
Într-o cutie nouă, lustruită,
Mulțimea neagră pentru-o zi mîhnită.
Tu n-ai să mai știi că la crucea de străzi,
În care tîrziu într-o noapte de Mai
Ai sărutat întăia oară, mîna femeii pe care-o iubeai,

Te vor opri puțin, — și din ogrăzi
La garduri slugi cu capul gol care-au eșit
Se vor întreba : „Oare cine-a murit ?...“
Pe drum, străini porniți d-acasă la plimbare
Vor fi-ntristați de-această întîmplare
Că le-a eșit un mort în cale,
Iar doi îndrăgostiți surprinși de convoi
Își vor pleca-n pămînt de-odată capul, amîndoi,
Parodiind și ei un gest al vieții tale,
Și vor porni tăcuți în altă parte
Fiindcă toți îndrăgostiții fug de moarte.

Și oameni mulți se vor opri o clipă-n drum
Și s-or descoperi în fața ta fără de rost
Întrebîndu-se-ntre ei abia acum,
Cine-ai fost...

Dacă ar fi înțeles cineva inima ta,
Te-ar duce pe ascuns pe străzi pustii, anume
Să nu mîhnești și tu atîta lume
Ce nu te cunoscuse pentru-a te uita.

PRIMĂVARĂ

Azi e-ntăia zi de primăvară.
De departe se aude rar, încet și cadențat
Goarna la o-nmormîntare militară
De soldat...

Ca pe o cutie de mister l-au dus,
A trecut de-a lungul tîrgului, agale :
Umbra unui corb ce-ar fi zburat pe sus
Îndreptîndu-se spre ulițele goale.

Pe același drum, în două săptămîni,
Prin grădini vor înflori cireși,
Și-or ieși la porți iubitele-i chiar mîni
Cu crenguți de zarzar prinse în cămeși.

Urcă-acuma dealul de la cimitir ;
Goarna mai răsună iar victorioasă
Prin văzduhul tot sonor ca un clavir.
E o primăvară-atîta de frumoasă !

DUMINICI

I

Pe strada-n care au ieşit căţei şi slugi
Trec în rînd recruţii tunşi şi clăpăugi,
Îngăimînd din gură-un cîntec de ostaş
Ce deşteaptă case goale, prin oraş.

Stau la gard bătrînele în soare,
Stau cu mînile la gură, gînditoare.
Cînii-ar vrea să-i latre, dar li-i lene,
Şi se uită după dînşii printre gene.

Dînd la geam perdelele-ntr-o parte,
Un copil, privind afară ca-ntr-o carte
De pe care nu-a-nţeles nimic,
Şi-i arată singur cu degetul cel mic.

S-au oprit. Şi unul a-nceput să le arate
O biserică cu zidurile crăpate,
Ridicată de vreun domn mai înainte...
Primprejur sînt pietre de morminte.

Înălţat în ceru-albastru şi senin,
Se ridică-n floare albă un mălin,
La care
Un recrut rămas în urmă se închină
Ca la o bisericuţă de lumină
Ridicată numai pentru el în soare.

II

Un orb pe care-l duce un copil de mînă
Cîntă-acelaşi cîntec din catirincă-ntr-o ogradă.
S-au strîns copii în jurul lui şi îl îngînă,
Şi cîţiva trecători s-au oprit şi privesc din stradă.

El cîntă înainte, şi nici nu ştie pentru cine,
Un cîntec care nu ne place fiindcă e la fel mereu,
Şi samănă cu viaţa noastră-aşa de bine,
Şi-i trist ca tot trecutul tuturor şi-al meu.

A întrat apoi într-o grădină ;
Dintr-un zarzăr înflorit, pe braţul lui întins,
Petalele-au căzut ca nişte sîmburi de lumină,
Şi poate lui prin întuneric i s-a părut c-a nins.

Copii de şcoală ce se ţin de mînă
Poartă şi-n această duminică prin soare
Neurastenia lor de-o săptămînă,
Ca nişte bolnavi ieşiţi pe trotuare.

III

Duminică. Pe strada luminată
Trece-un trecător vorbind cu-o fată ;
Ea e cu-o batistă albă-n brîu la fustă,
El cu o cravată roşie şi-ngustă.

Rîd amîndoi o clipă, apoi tac...
Ea muşcă-n gură flori de liliac
Dintr-o crenguţă veştedă şi moale
Ce-şi pleacă vîrful bolnav de petale.

Pe subt crengi de tei ce se apleacă
Cu un gest de binecuvîntare,
Trece fericirea lor săracă
Strînsă-n haine noi de sărbătoare.

Merg încet şi rar şi nu-şi dau samă
Unde merg şi unde-au să ajungă,
Dar se duc, aşa... spre panoramă...
Ziua asta îi aşa de lungă !

Dinspre hală vine-un cîntec de flaşnete.
Simt în ei atîta-ntristătoare fericire !
Ea, mergînd, tot muşcă în neştire
Din mănunchiul veşted de flori violete...

IV

Afară-i frig şi viscoleşte ; parcă-i sară
Sau parcă e o noapte albă,
Aşa cum spun nebunii.

Vîntul tîrîie-n zăpezi pe case clarul lunii
Pînă o să moară.

Toate străzile duc azi într-un pustiu,
De aceea nu mai trece nimenea pe ele.
La ferești se uită oameni prin zăbrele
Pănă nu mai văd nimica şi-i tîrziu.

Afară-i frig şi viscoleşte ; poate-i sară.
Trec oamenii ca niște păpuşi de Anul nou.
Şi pe stradă, ca pe-un drum deşert de țară,
Cu părul vînăt, s-a oprit un bou.

Fiindcă e duminică, seminariști
Tot stau în frig uitîndu-se pe la vitrine,
La ceasornice de nichel, la rubine...
Şi la internat se-ntorc copii tăcuți şi triști.

LA CAPĂT

Nu mai vreau nimic. Tot s-a sfîrşit...
Peste pămîntul mort şi cenuşiu,
Soarele, de cum a răsărit
S-a uitat cu ochiul lui pustiu
Şi înduioşător, de om în agonie,

Şi-o zi a stat el singur pe cîmpie.

De-o vreme,
Şi pămîntu-a contenit de a mai geme.
Lumea a rămas aşa de singură cu sine,
Că întreagă a-nceput să plîngă-n mine.

Pămîntul e aşa de întristat
Că nu ştiu de-o mai fi vreo Primăvară ;
Nici stelele nu vreau să mai răsară,
Şi s-aşteaptă-ntreg sfîrşitu-n fiecare înserat.

Un om care-a trecut pe stradă
Ducîndu-se zîmbind să-şi vadă
Iubita care l-a uitat,
E-aşa ridicol şi ciudat.

UNUI FRATE

Peste nu ştiu cîtă vreme, cînd eu demult voi fi murit,
Într-o duminică de toamnă ca asta-n care plouă azi
Va sta-ntr-o sară să asculte cum vîntul fluieră prin brazi
Vreun tînăr singur şi mîhnit...
Şi va vedea cum la fereastră crenguţe de copaci se zbat,
Şi va simţi că-i tot mai singur, şi-i tot mai trist şi mai uitat.

Şi poate, cine ştie, poate,
De pe vreun raft de cărţi uitate,
El, vrînd să nu se ştie singur şi-aşa alăturea de moarte,
Îşi va lua tăcut o carte
Şi va ceti aceste rînduri...
Şi va simţi întăia oară că a mai fost un om odată
Care-a rămas aşa-ntr-o sară de toamnă, cînd ploua tîrziu,
Că omu-acela nu mai este,
Că n-are să mai fie
Niciodată.
Va şti că i-a murit un frate
Pe care nu l-a cunoscut ;
Îşi va lăsa la urmă cartea pe braţe şi va sta tăcut,
Să mă audă
Plutind, aproape, prin singurătate.

Va fi din ce în ce tot mai tîrziu,
În jur tristeța tot mai grea
Și mîna-și va lăsa-o pe rîndurile-aceste
Ca pe mîna mea...

Și eu nimic nu am să știu.

ZILELE VIEȚII

MONOTONIE

Eu am ştiut că versul mi-i banal
Şi-acelaşi : trist şi monoton şi vechi ;
Dar viaţa mi-l tot sună în urechi,
Acelaşi : simplu şi universal.

Ca nişte minutare pe-un cadran,
Ne învîrtim pe-acelaşi loc închis,
Ne deşteptăm şi iar cădem în vis
Cu anotimpurile unui an.

Eu am ştiut că versul mi-i sărac
Ca un tic-tac de ceas cu sonerie
Într-o odaie goală şi pustie —
Că-i monoton, aşa, ca un tic-tac.

Dar sună-n mine ca într-un castel
De cine ştie cînd, şi-i parcă ieri,
Şi primăvara asta e la fel
Cu nu ştiu cîte alte primăveri.

★

Ferestrele aceloraşi vecini,
Ca-n orice an iar s-or deschide-n soare.
Pe urmă, ştiu, vor atîrna covoare
Şi vor grebla ei singuri prin grădini.

Cu-aceleaşi gesturi parcă ancestrale
Vor scutura prin casă şi vor scoate,
Afară-n soare, scaune-mbrăcate
Şi nişte plante artificiale.

Copacii numai au îmbătrînit
De cînd repetă tragic şi banal
Decorul cunoscut şi natural
Şi-nmuguresc frumos şi fericit.

Copacii numai au îmbătrînit...

★

Va fi iar cerul limpede şi crud.
Cascada de lumină orbitoare
Va coborî pe ţarini şi ogoare
Să germineze iar pămîntul ud.

Şi-n dimineaţa celor dintăi fluturi
În sufletele noastre demodate
Vor creşte iarăşi cu naivitate
Dorinţi ascunse după noi ţinuturi.

Şi vom purta nostalgici ochi în soare
Ca-nlănţuite păsări călătoare.

★

De-aceea cîntul mi se tot repetă
Cu ritmu-acela tragic de trompetă
Şi-ncepe iarăşi de la început
Cu un motiv atît de cunoscut.

De-aceea trec pe subt bătrîni castani
Şi nu ştiu-n care primăvară sînt,
C-aici sînt toate-aceleaşi pe pămînt,
Şi eu trăiesc de mii şi mii de ani.

MAREA

atavism

Albastră mare, mama vieții noastre,
În ce milenii imemoriale,
Cînd ți-ai retras talazurile tale
Ca azi neliniștite și albastre,

Ne-ai părăstit în algele murdare
Ce au rămas s-atîrne peste stînci,
Ca să tîrîm și-acum, de-atunci, pe brînci,
Fatalitatea noastră creatoare ?

Ne-ai părăsit în dunele deșarte,
Să rătăcim pe-ntinderile pustii,
Purtînd în noi bătrîne nostalgii
De foșnet lung de valuri, de departe.

În nu știu ce bizară vietate
Mișcă întăia oară mîna mea
Și după care chip căzut de stea
Umbla atunci prin bălțile sărate.

În palma stînsă-a cărei scoici materne
Am germinat pe umede nisipuri,
Să trec apoi prin mii și mii de chipuri
Subt constelații mute și eterne ?

Și de atunci și-acuma port în mine,
Redeșteptate numai cîteodată
Din nu știu care vreme-ndepărtată,
Răsunete prelungi de scoici marine.

Port valurile ce te zbuciumară
În pulsul meu sărac de parodie
Și parcă-n creatura asta vie
Simt veșnic picătura ta amară.

În ochii noștri mai purtăm de-abea
O albă amintire-mbălsămată
De două picături de altădată
Ce-s încrustate în ființa mea.

De-aceea noi visăm albastre zări
Și largi ca orizonturile tale.
De dorul legănării ancestrale
Purtăm în suflet tainice-ondulări.

Oricît durerea ta să mă-ngrozească,
De-ți simt răcoritori pe față stropii,
De albia ta galbenă m-apropii
Ca de-o străveche casă părintească.

LA O CASĂ NOUĂ

Abea de-acum în casa asta nouă
Vor plînge noaptea, monoton şi rar,
Ulucele pe la ferești cînd plouă,
Şi-or conteni, şi vor începe iar...

Abea de-acum vor descărca-ntr-o sară
Întăii oameni care vor veni
Să stea-mpreună pînă ce-or să moară
Cîndva, în casa asta, într-o zi...

Şi pe păreții reci şi goi acum
Vor pune cei ce vor veni aici
Fotografii ciudate de bunici
Ca nişte pagini rupte din album.

Va sta tîrziu o fată la fereastră
Şi-un tînăr îi va trece pe la poartă,
Cum am trecut şi noi în viața noastră,
Parodiind mereu aceiaşi soartă,

Va creşte prin ungher ca un strigoi,
Aşa cum ştim în casele bătrîne,
Un suflet care umblă printre noi
Şi care după ce-am murit, rămîne...

Cu vremea vom simți mai mult pe zid
Inscripții nevăzute ce mai stnî
Ca-n nişte file care se deschid
Cînd bate, sara, pe fereastră, vînt.

Vor coborî din cadrele străvechi
Cu vremea, cei care-au venit întăi,
Şi-şi vor vorbi în taină la urechi
Cei ce-au murit pe-aicea, prin odăi...

Şi-aşa-ntre zidurile azi pustii
Şi noaptea-n scîrțîitul de la porți
Tot mai puțin vor mai trăi cei vii
Şi tot mai mult, şi tot mai mult, cei morți.

ÎNSERARE

Sîntem cu toţii vis. Te uită-afară
E-o înserare palidă şi clară
De început de iarnă timpuriu.
La geam salcîmu-ntinde-un ram pustiu
Pe cadrul alb prin care Lumea vine
Ca să se uite singură la mine.
Au fost odată frunze, flori şi soare,
Sau, nu ştiu, poate-au fost o arătare...

Coboară sara calmă şi tăcută.
E-un vis şi-acesta cum au fost o sută.
Se-nvîrt în juru-mi ca la panoramă
Decoruri multe pentru-aceiaşi dramă :
Am plîns, am suferit şi am luptat
Prin visu-acesta care mi-a fost dat.

Te uită-o oră singur tu, în stradă :
Un cîne trece fără să te vadă,
Un om cu mînile în buzunare
Se duce grav spre nu ştiu ce chemare,
Trec doi îndrăgostiţi... o servitoare...
Un domn... un altul... şi o cerşetoare...
O doamnă elegantă şi frumoasă
Se duce peste drum şi intră-n casă ;

Se-aprinde o lumină : (visul ei).
Purtăm creaţiuni de dumnezei
În ochii noştri care ard mereu.

Se-ntunecă afară : (visul meu).

SPITAL

În sălile de la spitale
Eu simt cum umblă nebunie
Prin trupurile-orizontale,
Ce tot aşteaptă veşnicie.

Tavanul alb şi geamuri mate
Se-nvîrt deodată, albe, sus.
În fiecare pat, crispate,
Stau feţe slabe de Isus.

Bolnavii-s singuri ei cu ei...
În fiecare lumea lui
Se-aşează toată-n ochii grei,
Şi el n-o spune nimănui.

E-atît de-aproape veşnicia,
Încît tăcerea ei străbate
Cum ar străbate vijelia
Prin coridoarele curate.

Viaţa toată-i în surdină,
Bolnavii-s obosiţi de viaţă.
Ceva va trebui să vină :
Aşteaptă de-astăzi dimineaţă.

Pun termometrele să vadă
De mai trăiesc sau au murit.
Şi noaptea-ncepe iar să cadă,
Şi încă tot nu s-a sfîrşit.

Privesc la lămpile aprinse
Şi-i doare capul de lumină ;
Figurile li-s tot mai stinse
Şi-un val a început să vină.

Cu el e singur fiecare
Şi numără încet în gînd
Bătăile prelungi şi rare
A unui ornic, numărînd.

Şi noaptea e aşa de lungă !
Pe coridor un pas s-adună,
Că nu mai poate să ajungă
Prin liniştea ce lung răsună.

În trupurile paralele
La fel s-aude-acelaşi pas
Ce sună încă-o dată-n ele.

...Departe bate-un sfert de ceas...

Şi parcă cineva îl cheamă
De tot ascultă-aşa mereu,
Şi fiecăruia i-i teamă
De cineva... de dumnezeu...

În noaptea ce nu mai sfîrșește
Veghează toți așa, gîndind,
De parcă cineva-i pîndește
Ca să-i surprindă adormind.

„EL"

În odaia asta de hotel,
Cu un pat, o masă și-o sofa,
A mai fost odată cineva,
Am mai fost și eu ascuns în el.

Trebuie să fie undeva pe-aici
Cel care-a trecut cu mine-o sară
Pe-un jurnal făcînd desene mici ;
E în mucul stins dintr-o țigară.

Vreau să plec și pașii îmi răsună.
Sau chiar „el" pornește după mine ?
În oglindă chipu-i ca subt lună
A pornit și el, și vine, vine...

Mă întorc și caut prin odaie :
El mă urmărește pas cu pas
Și îi simt a inimii bătaie
Care bate-n propriul meu ceas.

Umbra-i ca o haină stă în cui.
Doarme sau e mort în patul meu ?
Are fața mea și-a nimănui,
Este și nu e, ca dumnezeu.

Dar a fost pe-aici cînd nu eram...
E și-acuma o inițială
Zgîriată-n sticla de la geam,
O cutie de chibrituri goală,
Și ca pe o stranie camee
Chiar pe scrumiera de pe masă
Este desenată o femee
Care trebuie să fi fost frumoasă...
Și atîtea alte semne mici...

Cîți secoli sînt de cînd am fost pe-aici ? !

RELIGIE

Omule, ce urci pe șcheli mereu
Cărămizi, de dimineață pînă sara,
Cum aș vrea să-ți port și eu povara,
S-o-mpărțim — să nu-ți mai fie greu !...

Omule, care-ai bătut la ușa mea
Gol, și flămînd, și-aproape fără grai,
Ia-mi hrana mea și cel din urmă strai
Și bucură-te cît vei mai putea.

Omule, care-ai trecut pe lîngă mine,
Purtînd tăcut dureri ce nu le spui,
Dacă-ai iubit durerea orișicui,
Dă-mi sarcina tăcerilor din tine.

ÎNSERARE PE ȚĂRM

Își trage sara-n margeni de pădure
Din nevăzut năvoadele ei sure,
Și împrejurul nostru pînă-n zare
Le tot aruncă desfăcute-n mare.

Pămîntu-și duce undeva, departe,
Caicul negru încărcat cu moarte.

Tăcerea-i înger alb cu gene ude.
Acuma numai marea se aude...

Pe-o insulă pierdută-n cerul sur
Un far ciclop mai caută-mprejur,
Pe călătoarea cale luminată,
Pe cei ce n-or să vie niciodată.

NELINIȘTI

De primăvara ce-a venit deodată
Cîmpiile-au rămas nedumerite ;
Pădurile așteaptă împietrite
Minunea ce-o așteaptă, luminată.

Regretă-n mine toți strămoșii mei
Că într-o zi au trebuit să moară
Și astăzi este-atîta primăvară
Și soare-n lumea asta, fără ei.

Sau în grădina părintească, poate,
Acei ce astăzi vor mai fi stăpîni
Doboară jos cireșii cei bătrîni,
Cu crengile cleioase și roșcate.

De-aceea, primăvara, cresc în mine
Neînțelese, vagi melancolii —
Ca niște-ndepărtate melodii
Trezite undeva, de nu știu cine...

MARTIE

Afară-i vînt şi plouă iar mărunt ;
La geam bat picuri mari aduşi de vînt.
Pe stradă e pustiu ca pe pămînt,
Şi cerul tot e vînăt şi e crunt.

Lung scîrţie-o portiţă la lucarnă.
De ieri nu iesă nimenea din casă.
Se-aprind şi ziua lămpile pe masă,
Mocnit şi palid, ca şi astă-iarnă,

Nu ştiu de-i toamnă sau e primăvară,
Că-n mine anotimpurile toate
Îs numai peisajele schiţate
În cartea mea de clasa-ntăi primară.

Pe-o creangă neagră de salcîm, uscată,
Stau două ciori lîngă-un cuibar de an,
Cu pliscurile-ntinse-n cerul van
Ca după primăvara aşteptată.

Noi doi, ca urmăriţi de nu ştiu cine,
Ne-am încuiat noi singuri în odaie,
Privim tăcuţi prin geamul ud de ploaie
Spre primăvara care nu mai vine,

Şi-n amîndoi acelaşi gînd se-arată :
Că n-are să mai vie niciodată...

ACADEMIA
BIBLIOTECA
REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

DUPĂ-AMIAZĂ DE TOAMNĂ

Mamă,
E-o zi de toamnă galbenă, frumoasă,
Și soarele-i mai blînd ca niciodată.
În zări e-o ceață fină de mătasă
Și parcă azi e bună lumea toată...

Mamă,
Să știi că-i prea frumoasă ziua asta
Și că mă tem de palida-i splendoare.
Mi-i frică parcă să deschid fereasta,
Ca să nu văd trecînd o-nmormîntare.

La marginea pădurii e-o fecioară
Pe-un pat de frunze galbene și moarte ;
La asfințit va trebui să moară,
Și asfințitul nu-i așa departe.

Pe culme plopii au și-aprins făclii ;
Copacii ard sfios o lumînare
În parcuri, în pădure și prin vii,
Cu orice frunză galbenă în soare.

Lumina cade printre frunze, bună,
În liniștea sonoră și fragilă,
Din soarele cu zîmbet blînd de lună,
Ce ne privește pe noi toți cu milă.

LA MÎNĂSTIRE

Vecerne

Femei îndoliate şi acum
După Isus, care-a murit
De două mii de ani,
Aşteaptă prin cerdacurile scunde
De lîngă drum
Să vie dumnezeu de nu ştiu unde.

Tăcerea,
Ca o mînă nevăzută-a lui,
Stă peste fruntea noastră...
Ca ruga pămîntului,
Albastră,
Tăcerea urcă drept la dumnezeu.

Un înger poate a făcut un semn ;
Cu ciocănelele mărunte
O maică toacă-n liniştea de lemn,
Şi toacă cineva şi-n munte.

Pe văi chemarea a pornit apoi
Să caute pe Domnul,
Dar ca-ntr-un trap grăbit şi mic,
Se-ntorace singură-napoi
Subt ziduri la arhondaric.

Şi-n fiecare dimineaţă
Şi sară,
Chemarea toacăi caută din nou
Silabisind ecou după ecou,
Zădarnică şi tremurată,
Căci dumnezeu nu vine niciodată.
Iar în cerdacuri, maicile bătrîne
L-au aşteptat o viaţă
Privind poteca muntelui din faţă...
Tîrziu, cînd înserarea vine.
Şi soarele-i pe munţi ca un mănunchi,
Şi cînd un clopot a-nceput
În tot pustiu-acesta mut
Chemarea-i stranie,
Toţi munţii lasă umbrele-n genunchi
Să se închine,
Ca-ntr-o mătanie.

Căci dumnezeu, se vede, a trecut
Pe-aici,
Sub forma unei păsări mici,
Şi numai munţii l-au recunoscut.

Utrenie

Lumini bolnave pîlpîie în fund ;
În strane maici sfioase se ascund.
S-aude-abia, din cînd în cînd, un glas,
Şi cineva timid mai face-un pas.
Vorbeşte-o maică singură (cu dumnezeu ?),
Îşi spune-ncet păcatul ei mai greu.
Tăcut, s-aşteaptă parcă un mister
În mînăstirea albă de subt cer.

E ca o veghe pentr-un mort mai sfînt,
De parcă în altar e un mormînt,
La care umbrele încet se-nchină,
Ieşind o clipă, negre, în lumină.
(Ce-or fi spunînd aceste umbre-n şoapte,
Cînd ies puţin şi iar dispar în noapte ?)

Prin întuneric parcă gîndul lor
Se furişează numai, din pridvor.
Şi negru-ndoliatelor sutane
Sporeşte întunericul din strane.
Un sfeşnic prelungeşte pe părete
Tot trupul unei maici îngenunchete,
Ce-n mijloc stă căzut şi nemişcat :
Un bulgăr aspru de-ntuneric mat.
În semnul crucii mîneci largi se zbat,
De parcă întunericu-a visat.
Lumina unei lumînări, tăcută,
Purtată de-o suflare nevăzută,
Învie-n umbră cu mişcări bronzate
Milosul chip al Maicei Preacurate.
Din turn un clopot a-nceput, şi sună.
De sus chemarea-i cade ca din lună.
Pe munte, brazii toţi se înfioară,
Zbîrlind o coamă aspră ca de fiară.

Ca într-o vale-adîncă fără seamă
Sonor cad bolovanii de aramă,
Şi sunetul acum e o cascadă,
Acum se-nalţă ca o colonadă...

În strane mînecile iar se zbat,
De parcă întunericu-a visat.

Pe cînd, pe coama muntelui, de sus,
O lună plină, palidă şi clară,
Însamnă-aureola lui Isus,
Ce va veni pe-acolo-n astă sară.

FANTOMELE COPILĂRIEI

Biserica

E-o casă albă, lungă şi ciudată,
Cu uşă mare şi ferestre sus,
În care-i dumnezeu şi cu Isus,
Cînd stau şi ei acasă, cîteodată.

E ca o navă plină cu mister
Împotmolită printre case scunde.
Adusă-aşa de nu se ştie unde,
Pustie-acum şi singură subt cer.

Clopotniţa de lemn ce s-a-nvechit
Ascunde printre grinzi întunecate
Un cuib stricat de bufniţi speriate
De-un singur clopot care-a fost trăsnit.

Doi porumbei în după-amiezi de vară
În cadrul de fereastră înnegrit,
Ca doi îndrăgostiţi care-au fugit,
Se tot sărută şi se fac că zboară.

Ca nişte oameni stranii din poveşti,
Uitaţi de dascăli cînd au încuiat,
Alături, strînse toate ca la sfat,
Icoanele se uită pe fereşti.

De pe catapeteasmă pînă-n soare
O rază dreaptă a întins o scară,
Pe care urcă-n cer şi se scoboară
Un stol de îngeri mici cu capul mare.

Acolo toate sînt concretizate :
Ni-s sufletele noastre porumbei,
Popoarele sînt turme mari de miei,
Iar dumnezeu, păstor cu gluga-n spate.

Acolo sfinţii calcă peste nouri
Şi umblă-n cer ca oamenii prin ceaţă.
Isus stă răstignit pe Dimineaţă,
Cu raze lungi şi groase ca-n tablouri.

Cînd vine noaptea, spiritele toate
Încep să umble drepte printre strane,
Şi rîd ciudat şi sfintele icoane ;
Isus cu mîni de lemn în uşă bate.

Mai vin şi-acuma, nopţile, la sfat,
Să-şi mai vorbească spiritele-n şoapte.
Au stat acolo rînd pe rînd o noapte
Toţi morţii cîţi au fost la noi în sat.

Acolo printre zidurile-nalte
În care şi tăcerea lung răsună,
Şi ziua chiar, lumina-i ca de lună,
Stau duhurile lumii celeilalte.

Ca-ntr-un muzeu cu cadre aurite,
Acolo-i tot ce eu n-am înțeles :
Povești și superstiții și eres,
Și visuri ce-au rămas netălmăcite.

Din amintirile copilăriei
Și-acum biserica din sat mi-apare
Misterioasă, stranie și mare
Ca un pustiu pidvor al veșniciei.

DE ANUL NOU

Prin tîrgul mohorît și-ntunecat
Prin care-aș vrea să trec descoperit
De parcă-n orice casă-ar fi murit
Un cunoscut pe care l-am uitat,

Trec oamenii în zdrențe colorate,
În măști cu barbă și cu nasul mare,
C-o veselie-așa umilitoare,
Cu jocuri de paiațe dezmățate.

E parcă-o panoramă cu-o gorilă
Ce umblă pretutindeni astă-sară.
E-o bucurie tragică, vulgară,
De parcă-mi vine ca să plîng de milă.

Trec oameni în sumane și opinci,
Pocnind din bici și chiuind pe străzi.
Tăcerea stă ascunsă prin ogrăzi...
Și cîntă, ah, iar cîntă catirinci.

★

Aud deodată satu-ntreg vuind
Pe-o noapte albă scînteind subt lună,
Și-un cer ce parcă și acum răsună.
Spre sat vin sănii pline, scîrțîind.

Pluteşte-un abur străveziu pe vale,
Şi cerul s-a deschis, şi-i luminat,
Şi-i o minune albă peste sat,
Şi-i cîmpul tot ca îmbrăcat în zale.

Se fac în aer flori de mărgărint,
Prin linişte vibrează-ntregul cer,
Şi fulgii albi ce cad domol din ger
Se-aud ca nişte clopoţei de-argint.

Auzi apoi, de-ncepi a asculta,
Un clopoţel cu sunet cristalin,
Ca la o sanie ce-ar sta puţin
Şi-apoi din ce în ce s-ar depărta.

Copiii ce-au înconjurat fereasta
Albastre umbre mişcă viu pe geam
Şi braţe scuturate ca un ram
Cu sunete-ncărcat în noaptea asta.

Stau înăuntru oamenii la masă,
Şi-atunci cînd alţii vin la cercevele
Se dă în lături colţul la perdele
Şi cineva se uită fix din casă.

La curte vine omul din ogradă,
Mascat, să nu-l cunoască nici stăpînii,
Şi ură rar, aşa cum ştiu bătrînii,
Şi stă ascuns ca nimeni să nu-l vadă.

Prin liniştea ca un pîrău prin văi
Se depărtează larma mai tîrziu ;
Şi pînă-n zori, cînd ceru-i străveziu,
Se-aud lătrînd departe cînii răi.

Aşa-i acum pe undeva-ntr-un sat,
C-un preot gospodar la care vreun
Băiet venit acasă de Crăciun
Trăieşte ceasu-acesta minunat.

Pe-aici, cîntînd, trec oameni în opinci,
Şi-i trist aşa cum e la panoramă.
— Să mergem iar la noi acasă, mamă,
C-aicea cîntă, cîntă catirinci.

SCHIȚĂ DE IARNĂ

Pe acoló, prin via părintească,
Bătrîne garduri sure de nuiele
Vor fi-nceput acum să putrezească :
Hotarele copilăriei mele...

Prin frunzele de an și viță dulce
Și-acuma poate iepurii s-ascund,
Și vin spre sară vrăbii să se culce
În streșina căsuții vechi din fund.

Pe coasta înghețată, vînturi reci
Or fi adus troiene de zăpadă,
Pe care cîni vor fi bătut poteci
De-a lungul viei pînă în ogradă.

În via ceea iernile pe rînd
Am mers săpîndu-mi pașii în troian.
Și parcă merg și-acum așa, prin gînd,
Și parcă-i altă iarnă, și-i alt an...

Și-mi pare via, cînd mi-aduc aminte,
Cu mușuroaie-n care sînt butuci
Pe iarnă îngropați ca în morminte —
Un cimtir uitat și fără cruci.

GRAVURĂ SIMPLĂ

Pe scările înguste de stejar
Un om voinic, cu cizme și murdar,
Scoboară — ca să mute dintr-o casă —
O mobilă de lemn de nuc, lucioasă,
Cu-atenta precauție cu care
Ar scoborî-un sicriu spre-nmormîntare.

Stăpîna casei vine-ngrijorată
Ca să mai șteargă mobila o dată,
Să scuture-amintirile toate
Ce-au prăfuit săltarele-ncuiate,
Să nu le ducă și la casa nouă.

Afară-i toamnă, cenușiu și plouă...

Apoi apare-n ușă o bătrînă
Încovoiată și ținînd în mînă,
De rama lor de lemn, două portrete
Pe care le scosese din părete :
Bunica și bunicu-n uniformă,
Urcînd și astăzi subt această formă
Calvarul strănepoatei lor de-acum.

Şi-n urma cotiugarului din drum,
Ce duce parcă-o raclă cu trecut,
Convoiu-acesta a pornit, tăcut...

Pe sticla ramei ploaia se prelinge :
Bunicii parcă-au început a plînge...

PANOU SENTIMENTAL

Lui I. M. Raşcu

Portretele, ce-n case părinteşti
Stau atîrnate încă de strămoşi,
Cu ochii nemişcaţi şi curioşi,
Ca nişte chipuri ce-ar sta la ferești

În ramele lor vechi, dreptunghiulare,
Trăiesc cu noi o viaţă-adevărată,
Ca nişte vietăţi de altădată.
Trezite de lumină şi de soare.

Bunici, care-au murit de-o veşnicie,
Mă urmăresc şi-acuma din perete,
Cu lungi priviri, în care mor regrete,
Şi-un zîmbet de defunctă bucurie.

Cît stau aici, de pe pereţii goi
Mă urmăresc priviri stăpînitoare,
Din ochii obsedanţi de vrăjitoare
A umbrelor acestea de strigoi.

Sînt mulţi pe care astăzi nu-i mai ştiu.
Femei ce poartă curioase rochii
Mă urmăresc, întrebător, cu ochii,
În care simt ceva ciudat şi viu.

Un „eu“ din vremuri, din copilărie,
Cu pantalonii scurți și părul tuns,
Și el mă-ntreabă, fără de răspuns,
Să-i spun ce sînt, că el nu mă mai știe.

În neclintirea tristă și profundă,
Ce vor să știe toți cîți au murit,
De mă privesc așa, necontenit ?
Dar cine va putea să le răspundă ?

1935

PE PLAJĂ

Pe plajă,
Un copil cu picioruşe roşii ca de porumbel
Îşi vorbeşte singur şi se joacă.
Marea, spumegînd cu valuri care vin mereu şi pleacă,

Abia poate să se-apropie de el.
Pentru dînsul lumea-ntreagă
A-ncăput în vaporaşul lui cel mic şi alb,
Pe care
A-nceput uşor să-l tragă
Cu o aţă peste mare.
Doar o clipă vaporaşu-a tremurat
Din catargul de hîrtie :
Pescăruş în agonie,
Cu-o săgeată-nfiptă-n piept
Şi trecută prin aripă.
Iar în clipa următoare
Valul inutil de mare,
Ridicat deodată drept,
L-a sfărîmat...

★

Singurul naufragiat
Care a scăpat cu viață
Trage-ncetișor de ață
Un vapor avariat.

1928

VENEȚIA

Înaintăm în zare ca-n mister
Și totul e departe și aproape ;
Senin coboară ceru-ntreg în ape
Și apele se urcă lin la cer.
Înaintăm în zare ca-n mister...

Plutește lin San Giorgio pe lagună,
Plutește totul ca-ntr-o aiurare,
Și nu știu de-i în cer sau e pe mare,
Că totul e ca-ntr-un miraj de lună.
Plutește lin San Giorgio pe lagună...

Ca-ntr-o grădină straniu suspendată
Prin aer leneș tremură culori,
De parcă-ar fi buchete mari de flori
În ape reflectate încă-o dată,
Ca-ntr-o grădină straniu suspendată.

Cu coif de doge ruginit de vreme,
Un soare ce tot crește la apus,
Înfige-n mare razele, de sus,
Ca ramele unei cerești trireme.

IUBIRE

Te-aştept. E pretutindeni primavară...
Iubirea creşte-n noi ca o povară.
Vagi nostalgii ne mînă înapoi
Să ne găsim iar singuri numai noi.
Cu pasul tău mărunt şi cunoscut
De ce nu vii şi-acuma ca-n trecut ?
Mi-i dor de vorba şi de rîsul tău.
De nu ştiu unde-mi vin păreri de rău
De nu ştiu ce, pierdut pentru vecie
Şi care nu se poate să mai fie.
Să vii în odăiţa noastră iar,
Să rupem filele la calendar,
Care-au rămas aşa de an şi-acum.
În ele să privim ca-ntr-un album :
Ca-n amintiri să trecem pe derost
Iubirea noastră care n-a mai fost !
Să vii din nou cu rîsul blînd şi viu
Să strîngem amintiri pe mai tîrziu ;
Că va veni cîndva o toamnă iară, —
O toamnă fără altă primăvară.
Din noi atuncea va fi dăinuit
Doar amintirea că am mai trăit —
Că simt cum ne pîndeşte cu răbdare
Sfîrşitul care vine ca o mare.

Ne-aşteaptă cineva în orice ceas,
Ne urmăreşte-o umbră pas cu pas
Cu fîlfîiri ciudate de aripă,
Şi-i un sfîrşit în fiecare clipă.

★

Mi-i dor de vorba dulce ca un cînt.
Să vii, că-i ceasul nostru pe pămînt.
La geam cireşul mic şi alb de floare,
Ca un copil ce stă de-abea-n picioare,
Ne-ntinde parcă sufletu-i aici
Cu amîndouă mîinile lui mici.
Afară, cerul ca un evantai
Aduce pe fereşti parfum de Mai.
Pe sus trec noaptea păsări mari, albastre.
Şi noaptea stă deasupra casei noastre
Ca un hamac din care stînjînei
Cad peste tot, înrourati şi grei.

★

Nici gîndul fericirii nu-l mai port.
Atîtea flori sînt parcă pentru-un mort.
Să vii aicea ca-ntr-un ţintirim
C-un mort pe care noi îl mai iubim.
S-aşezi în mîna mea o mînă mică,
De amîndoi să nu-mi mai fie frică.
Să aşteptăm tăcuţi cu-acelaşi gînd
Aceea ce-o să vie nu ştiu cînd...

TOAMNA

Iubita mea, azi totul s-a sfîrşit...
Vezi, pleacă tot subt cerul cenuşiu ;
Şi nori şi păsări sure au pornit,
Înspăimîntate de atît pustiu.

De goana tuturor de pe pămînt
Şi zările acum s-au depărtat
Ca nişte pînze-n care suflă vînt
De nu ştiu cîte zile ne-ncetat.

Aduce vîntu-o grea nenorocire
De undeva, din goluri fără fund ;
De-aceea tot se zbate în neştire
Şi toate vietăţile se-ascund.

Eu simt că ne pîndeşte şi pe noi
Această pustiire-universală
Ce ne va-mprăştia pe amîndoi,
Ca flori uscate pe-o cîmpie goală.

S-apropie al lumii greu sfîrşit ;
Cu rădăcini copacii-ar vrea să fugă.
Să căutăm un colţ adăpostit,
Să ne-adunăm noi singuri pentru rugă,

Să ne cuprindem capetele-n mîni
Ca nişte urne-n care-am adunat
Din înşişi noi, ca din adînci fîntîni,
Cenuşa stelei ce ne-a fascinat.

S-apropie sfîrşitul lumii, greu,
Se clatină pămîntul ca un dric.
Adormi cu ochii-nchişi pe pieptul meu,
Să nu mai vezi, să nu mai ştii nimic.

IUBITA A MURIT

Nicăieri nu e nimic,
Nicăieri.
Ba, e-un înger alb pe-un dric
Argintat de ieri.

Undeva după ferești
E-o iubită moartă.
Eu credeam că tu mai ești
Și-ai să mai vii la poartă.

Șase cai în haine vechi
Îmbrăcați pîn'la urechi
Caraghioși ca niciodată
Urcă sus la cer, o fată.

Sboară îngeri de colaci
Peste umeri de golani
Care poartă pentru bani
Prapure pe care-s draci.

Urlă clopotul năuc
În clopotniți care ard
Dumnezeu de după gard
Mă privește cum mă duc.

Cad din negre lumînări
Peste mine picuri grei ;
Iar au început cîntări.
Oare ce-i ? !

Iar o duce, albă, fină,
Pe zăpezi ce duc la rai.
Poticnesc cei șase cai
Încurcați în pelerină
Au să cadă iar în bot.

Și pe urmă iar nimic.
Ba, un înger alb pe dric
Sboară peste tot,
Peste tot...

PUSTIIRE

poem în proză

Iubita mea, a venit toamna,
Şi vîntul a-nceput să sufle rău,
Şi-a scuturat frunzele teiului
De la fereastra casei în care ne-am iubit,
De s-au luminat galben şi palid pereţii,
De parcă-ar fi dat cineva-ntr-o parte perdelele
Să se vadă pe fereastră înăuntru umbrele noastre,
Ca două icoane şterse care-au mai rămas,
Iubirea noastră, moartă şi diafană,
Ca o fecioară ce s-a sinucis...
Parcă-a venit soarele galben să se uite pe fereastră,
S-aprindă făclii muribunde şi lungi,
Parcă-a deschis cineva geamurile
Pe care nimeni nu le-a mai deschis,
De cînd n-ai mai venit,
Şi-a presărat cineva prin odaie
Flori galbene şi delicate,
Pe care soarele le mută şi le-aşează
Pînă ce se stîng ca o amintire.
De cînd a venit toamna
Şi s-au scuturat frunzele teiului,
De la fereastra casei în care ne-am iubit,
Parcă-au murit toţi vecinii de-acolo,
Şi noi am plecat ducîndu-ne cu toate amintirile,

Ca nişte păsări care-şi duc puii
Dintr-un cuib devastat ;
Parcă nu ne mai cunoaştem locul dragostei noastre,
Şi ne temem să intrăm înăuntru
De cineva ascuns, care ne-aşteaptă-acolo.
Parcă-am fi rămas singuri pe pămînt,
Parcă sîntem slabi şi prigoniţi,
Parcă ne temem şi de noi,
Parcă ne temem de tot,
De cînd a venit toamna
Şi s-au scuturat frunzele teiului,
De la fereastra casei în care ne-am iubit...

RĂTĂCIRE

poem în proză

Ca să te uit pe tine,
Am pornit în ziua aceasta de toamnă
Să rătăcesc pe cîmpul galben şi pustiu.
Am trecut fără ţintă şi gînduri,
Ca o sperietoare de păsări
Dintr-o dată înviată,
De-a lungul ogoarelor cu popuşoi galbeni şi uscaţi.
Frunzele lor bronzate s-au sfărîmat foşnind
De umerii mei,
De care s-a prins paianjeniş subţire,
Ca să mă legene-ntre cer şi pămînt.
De picioarele mele s-au prins seminţe de mohor copt
Şi spini,
Care-au vrut să mă lege de pămînt.
Şi picioarele mi s-au încurcat în curpenii de mure,
Şi-am căzut la pămînt,
Singur şi părăsit,
Ca o fiinţă rănită şi obosită de moarte.
Departe
S-au auzit împuşcături de vînători,
Şi de pe arătura neagră
S-a ridicat scurt un nouraş alb :
Sufletul animalului mic ce murise între brazde.

Şi s-au auzit lătrături de cîni,
Scurte şi ciudate,
De parcă ţîncul pămîntului ar fi ameninţat,
Lătrînd de trei ori.
Într-un tîrziu,
Soarele-a rămas pe culmea dealului,
Ca un stog de fîn aprins pentru sară,
După ce-a ridicat praf auriu,
Tîrît ca o căpiţă.
Umbra glugilor de popuşoi a crescut pe pămînt,
Zădarnic,
Fiindcă animalul mic dintre brazde n-a mai putut veni.
Mirişte aspre mi-au zgîriat gleznele pînă la sînge,
Şi am trecut peste dealuri şi văi
Ca un Hristos halucinat.
Predicator pentru plante moarte şi păsări sure,
Pe care le vor împuşca vînătorii.
Pe urmă,
Cînd a căzut sara
Şi-a început ca un spirit să umble peste dealuri
Sunetul de vecerne
De la biserica unui sat nevăzut,
M-am temut de pustiul cîmpului ca de-un ţintirim.
Popuşoii uscaţi au început să foşnească singuri,
Fiindcă începură spiritele să treacă
Peste vîrfurile lor,
Şi prin ierburile prăfuite de soare şi de colb
Am început să aud susururi răguşite de vietăţi,
Pe care nu le vedeam
Şi care ieşeau din pămînt.
Pe sus, două turturele au trecut în zbor grăbit,
Înfricoşate,
Să nu le-apuce şi pe ele noaptea,
Singure, în cîmp.

Popușoii sunau metalic ca niște coroane mortuare.
Și-am început să merg repede,
Întorcîndu-mă,
Alungat de vuietul pămîntului,
Care mă alunga ;
Alungat de jalea buruienilor care mureau
Și vroiau să moară singure,
Ca animalele sălbatece.
Și m-am întors acasă,
Și nu te-am uitat.

ELEGIE

Prieten, ce vei trece cu draga ta de mînă
Pe-aici, pe strada asta pe care trec acum,
Tîrziu, cînd amintirea mă va-ngropa-n țărînă,
Să știi c-am fost odată și eu pe-același drum.

Că Ea era frumoasă cum nimeni nu va fi,
Că ne-am plimbat subt umbra castanilor bătrîni
O primăvară-ntreagă în fiecare zi,
Așa ca voi, întocmai, ținîndu-ne de mîni.

Să știi că eram tineri, și-n sările senine,
Cu fruntea răcorită de noapte și zenit,
Purtînd în noi viața ce vei purta în tine,
Nu ne-am gîndit la nimeni din cei care-au murit.

Să știi că șoapta voastră o vor cunoaște teii
Subt care-acum o oră am stat să ne vorbim,
Să știi că-n viața noastră și noi am fost ca zeii,
Că n-am crezut odată că noi o să murim.

Și luna liniștită ce-o să răsară mare
Și-ncet de după creasta acelorași stejari,
Culcîndu-mi umbra crucii și-a voastră-mbrățișare,
Eu o privesc acuma cu ochi tăcuți și mari.

Să știi că Universul a fost și-al nostru-ntreg,
Că ne-am plimbat privirea tot printre-aceleași stele,
Și că de-aceea poate de-acuma te-nțeleg,
Prieten ce-i fi hoțul dumnezeirii mele.

Vei fi tot crud ca mine și singur vei trăi,
Ca tot ce dă viață să fie-ntreg al tău.
Nu-ți vei aduce-aminte de nimeni ; vei iubi,
Ca nu cumva vreodată să ai păreri de rău.

N-ai să-ți aduci aminte de mine, n-ai să știi
Nimic din toate-acestea pe care ți le spun,
Prieten ce-o să-mi calce în nopțile tîrzii
Pe urmele pe care eu am pășit nebun.

Și vei călca prin praful prin care am umblat
Și poate prin cîmpia cea de trifoi, albastră,
Nemuritor ca zeii și neînduplecat...

Dar elegia asta e și a ta — e-a noastră.

ACCIDENT

În fața portiței murdare de spital,
C-un geam rotund de sticlă prin care vezi în iad,
Doi oameni au lăsat jos targa
Ca un pat mic de copil.
Rănitu-ntins și palid
A deschis încetul ochii triști
Ca niște paianjeni captivi.
Cerul s-a-nălțat mult deasupra lor,
Și soarele pe-o rază subțire și dreaptă
A turnat în ei balsam,
Ca să poată-avea și după ce vor muri,
Să nu se tulbure atunci ca apele, toamna.
Rănitul s-a simțit mic
Subt cerul prea mare și prea-nalt
Pentru ca să poată-ajunge vreodată pîn' la el.
Mîna lui întinsă-n sus
Atingea abia genunchii
Oamenilor ce stăteau în picioare.
Un salcîm atîrna o creangă-nflorită
Ca un braț care-i furase rănitului
Darurile vieții
Și le ridica acum deasupra lui.
Rănitul se uita la creangă ca un paralitic prădat.

Cuvertura albă ce-l acoperea
Mişca în răsuflarea rănitului, grea,
Ca un mormînt proaspăt
Din care cineva vrea să se scoale.
Aşa trebuie să fi fost la învierea lui Lazăr.

★

Subt targă,
Sîngele picura greu ca plumbul,
Strecurat prin pînză.
Inima-i plîngea înăbuşit,
Ascuns şi deznădăjduit,
Ca un copil care-a priceput acum întăia oară
Că trebuie să moară.
Şi-n sufletul rănitului
Era spaimă şi linişte laolaltă.
O linişte fericită şi dulce,
Care-l purta deasupra,
Cum porţi o jerbă uşoară de flori
Sau un copil ce-a adormit în braţe.
Inima simţea o uşurare.
Prin ea intra o boare răcoritoare,
De parcă i s-ar fi deschis ferești.
Şi eu, privind deasupra rănitului,
Mi-am simţit inima deşartă
Cu fiecare picătură din sîngele lui,
De parcă aş fi avut două inimi
Pe care le simţeam aţipind,
Ca două păsări obosite,
Cu capul ascuns subt aripi.

Oameni mulţi s-au adunat în jurul tărgii,
Prin fiecare cutreiera o părăsire nenţeleasă ;
Şi s-au uitat cu spaimă la rănit,
C-un fel de vacarm în privire ;
Împrejur tăcerea tremura,
Şi fiecare căuta
Şi-apoi fugea de ochii rănitului.

★

Portiţa spitalului s-a deschis.
A fost ridicată targa pe umeri,
Ca o ofrandă pentru dumnezeu,
Printre zidurile albe.
Picături de sînge-au însemnat,
Ca-n urma unui animal rănit la vînătoare,
Calea morţii...
Şi noi am plecat cu ceva din viaţa noastră
Pierdută cu sîngele lui.
Şi cu-o teamă ascunsă,
Cu-o spaimă
Care ne-a urmărit ca şi ochii lui.
Trebuie să nu fi murit, însă,
Fiindcă noi, cei care ne-am simţit inimile golite
O dată cu inima lui,
Mai trăim
(Uite ! o picătură de sînge !)

METAFIZICĂ

Azi cîţi oameni nu vor fi murit,
Pe undeva, prin case mici, prin sate,
Prin ceremonioase linişti de palate,
Pretutindeni,
Cîţi nu vor fi murit ?...

La toţi cei care-au fost mai înainte
De milă pentru noi ar trebui
Să mă gîndesc şi să-mi aduc aminte
De ei în fiecare zi.

Şi ce arare ori îmi vin în gînd !
În seri în care vîntul bate-afară
Şi-i întunerec împrejur, şi cînd
Mi-i frică să stau singur înspre sară.

Aş vrea să mai trăiască fiecare
Măcar ca un ecou de vechi cuvinte.
Mi-i teamă să nu fie-un mort de care
Azi nimeni să nu-şi mai aducă-aminte.

SCHELETULUI

Eu te-am purtat cu seriozitate
În trupul inestetic şi vulgar :
O, îngăimare de eternitate,
De clar de lună mort, şi var.

Te-am deghizat cum am putut mai bine,
Păstrîndu-te intact ca pe-o mumie,
Şi ai crescut neturburat în mine,
Aşa cum scrie în biologie.

Subt carnea inutilă şi greoaie,
Eu te-am simţit păşind aristocratic,
Cu capul tău rotund de cucuvaie
Şi nostalgii străvechi de asiatic.

De cîte ori în viaţă am crezut,
De cîte ori am plîns şi am iubit,
Eu ţi-am simţit în mine rîsul mut
De craniu filosof şi mucalit.

Dar trupul obosit şi mai departe
Te va purta în el şi te va duce
Fatal şi credincios pînă la moarte,
Aşa cum ar purta pe-ascuns o cruce.

În tine simt superba melodie
De flaut sterp și înălbit în stepe,
De fluier șuierînd a veșnicie,
Pe care n-am s-o știu cînd va începe.

În mine dormi cum ar dormi un mort,
O clipă deșteptat de visuri rele ;
Și te-am purtat, și încă-o să te port,
Alb mărțișor al veșniciei mele.

VIAȚA VIITOARE

Scheletul înălbit al unui cal
Subt viscol zace-n margine de drum ;
Nici cînii nu mai vin din sat, și-acum
E singur în zăpada de pe deal.

Ca niște slabe degete crispate
A unor mîni bolnave care cer,
I se-ncovoaie coastele spre cer,
Strîngînd pustiul vîntului ce bate.

Pe cînd în raiul cu pășune-naltă
Și cu izvoare reci de apă vie,
Simt sufletu-i etern cum reînvie,
Pe totdeauna-n lumea ceialaltă.

De-aceea craniu-i hîd cu gura mare
În rînjet gol cu dinții de sidef,
Culcat pe al cîmpiei relief,
Surîde lung vieții viitoare.

SUPREMA GLORIE

Fii fericit, maestre :
După un veac, şi-acum
O fată fără zestre
Te copie-n album.

În tîrg provincial
Ca tine-ar vrea să fie
Studentul trist şi pal
De la filozofie,

Fotografia ta
În cărţile şcolare
Mult timp se va uita
Cu-aceeaşi resemnare

La filele prin care
Eşti obligat să stai
Cum stă Ştefan cel Mare
Sau calul lui Mihai.

Băeţii de liceu
Te ştiu pe dinafară
Precum te ştiu şi eu
Şi orice domnişoară.

La Universitate
Profesorii impun
Să fii celebritate,
Să fi murit nebun.

Studenţi interesanţi
Discută, fac deducţii...
Elevii premianţi
Te spun pe la producţii.

(Îi urmăresc părinţii
În gînd, cu bunătate,
Încremeniţi ca sfinţii
Pe scaune-aranjate).

Dar mai presus de-aceste
Recompensări morale
Şi fericiri celeste
Ca şi naţionale,

Statuia ta bronzată
Pe-un soclu, e „măreaţă"
Cum n-ai fost niciodată
Pe cînd erai în viaţă.

Cu degetul la frunte
În poză gînditoare.
Mumia-ţi vrea să-nfrunte
Viaţa viitoare.

Căci te-a inaugurat
Ministrul de la Culte
Cu şcoli care-au cîntat
Şi cu discursuri multe.

De-atunci pe veci de veci,
Pe strada Minotaur,
În ochii tăi cei reci
Porți scînteieri de aur

Și-n nopțile de mai
Auzi pe lîngă tine
Cum trece un tramvai
Cu alții și cu mine.

Aceasta ți-i, maestre,
Destinul tău divin,
Cu fericiri terestre
Cum n-a mai fost destin.

Iar în țărîna udă,
Acela ce ai fost,
Suporți natura crudă
Ca orișcare prost.

EPILOG

Lectori, prieteni buni de-odinioară
Să stăm de vorbă cea din urmă oară.
Mi-i cîntecul de mii de ani străbun
De-aceea nu mai am ce să vă spun.
Iubirea voastră o găsiți și-acum
În cel mai vechi și mai uitat album.
Durerea ce-am simțit-o pentru voi
Cu secole-i mai veche de cît noi.
Ce-a fost, parodiem ca un ecou
De-aceea nu mi-a fost nici versul nou,
Dar ați văzut în el ca-ntr-o oglindă,
La infinit, figura suferindă.
De-acuma gîndul singur mi-l voi duce
Ca pe un mort, mormîntul fără cruce.
Durerea lumii grea ca-ntreg pămîntul
N-o poate niciodată-ncape cîntul,
Nici versul așezat ca o șaradă,
Nici strofa puerilă și neroadă,
Nici alte rafinate geometrii
Ca jocuri cu figuri, pentru copii.

În carnea noastră-n care toți purtăm,
Același vechi, neisprăvit blestem,
Durerea fizică, umilitoare,
Ne cere-un geamăt numai cînd ne doare, —
Un geamăt fără ritm și simfonie,
Sau... liniștea ce duce-n veșnicie...
Cînd cel din urmă puls bate-n timpan
Voi cereți muribunzii la pian,
Și-n clipa-n care-ncep să aiureze,
Cu suferința lor, să vă distreze.
Durerea noastră proprie ne pare
Universală, *unică,* sub soare,
Și-n versul fiecăruia dorim
Cîte puțin din tot ce suferim.
În vorbe pe măsură așezate
Aplaudăm dureri imaginate.

Lectori, durerea lumii e-n afară
De fiecare vers ajuns la scară.
Durerea lumii e-n tăcerea mută
Ce ne-nconjoară grea și nevăzută,
E-n țipetul ce-o clipă o sfîșie,
E-n noaptea fiecărui, și e
În gîndurile-adînc ascunse-n noi...

Deaceea nu mai cîntă pentru voi.

CUVINTE DE DINCOLO

TRISTEŢI FĂRĂ MOTIV

Tristeţi fără motiv din astă sară,
Flori veştejite ce nu vor să moară,
Ce mîni ascunse vă resfiră oare
În ceasu-acesta de tristeţă mare...

Dintr-un trecut obscur, ce glas vă cheamă,
Fantome de-amintiri fără mormînt,
Dorinţi care-au murit fără cuvînt,
Strigoi ce-n noaptea mea se tot distramă...

Din vremi de care nu-mi aduc aminte,
Din tot ce-n mine singur nu mai ştiu,
Se urcă şoapta voastră de cuvinte
Ca glasul unui îngropat de viu.

În mine azi pămîntul tot vibrează
Ca un ulcior din mine chiar cioplit,
Pe care l-a atins acum o rază
Din viaţa ceea care s-a sfîrşit.

Sînt poate suferinţi ce nu se spun
Şi care plîng în mine-n astă sară,
Sau poate-n mine plînge vreun străbun
Vreo dragoste de-a lui de-odinioară.

Sînt poate astăzi cîteva milenii
De cînd vreun moş-strămoş fu părăsit
De vreo femeie care l-a iubit, —
Şi-i port istoricele lui vedenii

În sara asta comemorativă ;
Şi-aşa, din neguri stînse ca un fum,
Din dragostea aceea primitivă,
Tristeţa ei pluteşte şi acum.

Sau poate-o nesfîrşită agonie
Pe care-a suferit-o nu ştiu cine
A prelungit prin secole şi-n mine
Această stranie melancolie.

Tristeţi fără motiv din astă sară,
Tristeţile străbunilor, vă port
Aşa cum poartă-o urnă funerară
Şi toate visurile unui mort.

Sau care sol pe aripi nevăzute
Prin ceaţa deasă-a destinului meu
Şopteşte vorbe-adînc nepricepute
Din ce va face mîne dumnezeu ?

Sau cel mai mare decît dumnezeu.

TRECUT

Eu singur nu ştiu cînd am fost,
Că azi în mine totul e trecut,
Din care ştiu crîmpeie pe de rost
Cum de-un cuvînt şi-ar aminti un mut.

Din anii care-au fost mai înainte,
Cu viaţa mea, cu tot ce azi mai sînt,
E-un cîntec straniu care-mi vine-n minte,
Şi-l ştiu, dar nu mai pot să-l cînt.

Din viaţa mea, a mea, îmi amintesc
Ca de-un roman cîndva foiletat,
Pe care nu-l mai am ca să-l citesc.
Pe care l-am uitat.

Din tot ce-a fost, atîta a rămas !
Pe unde-i viaţa mea şi anii mei,
Cu ce-am trăit în fiecare ceas,
Toţi anii mei ?...

Acei ce-odată mi-au fost dragi,
Pe care nu ştiu cine i-a ucis,
Mi-apar abia prin amintire, vagi,
Ca oamenii ce i-am văzut în vis.

Și însumi eu, cu tot ce-am fost pe lume,
Cu tot ce nu-i din ce-a fost înainte,
Sînt numai ca un nume
Pe care-l știu,
dar nu-mi mai vine-n minte...

VACANȚĂ DE PAȘTI

tablou sentimental

Vei fi prin clasa doua de liceu,
În care-am fost cîndva, demult, și eu.
În curtea îngrădită, fără zări,
Din primăvară s-au bătut cărări,
Și-apoi tot locul unde te-ai jucat
Subt un salcîm de-atîția ani uscat.

De-o săptămînă, poate, în grădină
Au ancorat corăbii cu lumină
Din ceru-ntreg, albastru ca o mare.
Și ești copil și peste tot e soare.
Te văd jucîndu-te cu păru-n vînt,
Nevinovat cum n-a fost nici un sfînt,
Neștiutor de tot ce e pe lume.
(Mi s-a părut că m-am strigat pe nume.)
Pe săli aceleași studii și arpegii
Le cîntă tot solfegiind colegii,
Dar parcă-acum răsună mai pustiu
(Și eu am fost pe-acolo și le știu)
Prin clasele care-au rămas mai goale.
Prin flaut urcă gamele agale,
Ca niște doine-abia la început,
Și-apoi deodată toate au tăcut.

Și-acum, de nu știu cîte generații,
În ceasurile lungi de recreații
Răsună astfel note primitive
Ca niște preistorice motive.
Și în aceste simple melodii
Renasc aceleași stranii nostalgii
De libertate și de evadare
În toate după-amiezile cu soare.

Dar într-o sară pe tabela mată
Un tren acoperit cu fum de vată —
Desigur trenul cel mai primitiv —
Aduce-acum pe șini de portativ,
Pe care ca-ntr-o gară o să stea,
Vacanța cea de Paști... ca-n vremea mea.

Și după ce-ai plecat și tu acasă,
Odihnitoare, liniștea se lasă
În toate băncile de-acuma goale,
Ca-n negre instrumente muzicale ;
Și-atunci cînd nimeni nu-i pe coridoare,
Cînd stau ferestrele deschise-n soare
De dimineață pînă-n asfințit,
Ca-ntr-un spital acuma părăsit,
Cînd vîntul poartă, printre bănci, hîrtii,
De parcă sufletele de copii
Au mai venit pe-acolo să se joace,
Cînd toată zidăria ceea tace,
Cînd nu se mai aude nici un flaut,
Atuncea vin în urma ta să caut,
Cum cată-un cerșetor fără să vrea,
Prin internat, copilăria mea.

SIMBOL DE IARNĂ

I

Trecătorule,
Eu nu-ți pot spune unde să mă duci,
N-am casă, n-am prieteni, sînt ateu.
De la-nceput stau singur la răscruci,
Și nu-mi știu drumul meu.

S-a dărîmat și casa din părinți
Și nu mai am nimica pe pămînt.
Du-mă unde știi.
Spune-mi unde sînt,
Dă-mi mînele tale fierbinți.

Eu n-am putere să plec în vreo parte,
Că merg de mult și toate-mi sînt departe ;
Cu mine port în jur aceeași zare,
Și toate-s ca-ntr-o vagă aiurare.

Nu mai pot singur să-mi aleg un drum,
La capăt toate s-au pierdut în fum
Prin care joacă straniu o nălucă.
Orice destin azi poate să mă ducă.

II

De-aseară fulgii-au început să cadă
Şi tot ce-a fost e-acuma subt zăpadă,
Nu-s drumuri vechi, nu-s căi pe care-am fost,
Nimic din ce-nvăţasem pe de rost.

Aşa, pe-ntinsul straniu şi virgin,
Să-ncepem drumuri noi spre nou destin ;
Să mergem prin troiene ca prin cer,
Cu ochii plini de haos şi mister.

Să-ncrucişăm în geometrii abstracte
A noastre urme grele şi compacte,
Cu constelaţii argintii de fiare,
Care-au trecut ast-noapte pe ogoare.

Să nu purtăm în urmă lanţul greu
A tot ce am umblat şi tu şi eu,
Şi prin zăpezi adînci fără ecou
Să-ncepem, de la început, drum nou.

Să mergem fără nici un scop anume
Şi să *descoperim* tot ce-i pe lume,
Să ne conducă, poate, pe-amîndoi
Acel de-al treilea, nevăzut, cu noi,

Să ne mirăm de ce-ntîlnim, de toate,
Să mergem duşi cu soarele din spate
Prin înserarea ce va fi albastră,
Să meargă umbrele-naintea noastră
Ca doi satanici, negri zei păgîni,
Ce-ar merge orbi, ducîndu-ne de mîni.

UNIVERS

Sînt toate mai presus de mine
Şi nu mai înţeleg nimic ;
Mă simt din ce în ce mai mic,
Hipnotizat de nu ştiu cine.

Nu ştiu de unde am venit,
Şi lumea mă priveşte toată.
Nici n-am ştiut nimic vreodată ;
Sînt toate-n jurul meu un mit.

Ce e cu mine, ce-i cu voi,
Halucinaţi contemporani ?!
Să strige peste mii de ani
Acel ce ştie ce-i cu noi.

Să-mi spui ce ştii din taina mea,
Ce e cu mine, ce va fi,
De ce-s născut, de ce-oi muri
De ce sînt toate-n jur aşa.

E tot legendă, basm şi vis,
Simboluri şi transfigurare.
Realitatea va dispare
O dată ochiul meu închis.

Sînt eu nebun, cu toţii sînt ?!
Vărîţi-mi gîndul în pămînt.

INSOMNIE

Toată noaptea s-a zbătut inima mea ;
Toată noaptea ne-am supravegheat.
A fost ca un om care nu-nchide ochii.
Mai era parcă cineva în odaie :
Un bolnav ce răsufla cu greu.
Toată noaptea nu a contenit bătaia ei ;
A fost un om ascuns în mine,
Un om în agonie, cu capul pus pe pieptul meu.
Şi mi-a fost milă de inima mea.

Sînt obosit şi-n pace mă afund
Ca-n nefiinţă ;
Numai inima mea e condamnată la viaţă
Fără de odihnă.
Ea singură-mi duce viaţa din lumea asta în cealaltă
Şi înapoi.

Cu sufletul şi trupul ei mic de rîndunică,
Astă-noapte-a obosit inima mea.
Am simţit că nu mai poate bate,
Şi mi-a fost milă de inima mea.

Timpul a stat neclintit lîngă pat,
Uitîndu-se la noi ;

I-am văzut umbra neagră peste tot
Și ochii ficși,
Și, poate, inima o vreme m-a vegheat dormind,
Ca o femeie care mă iubește și mă știe bolnav...
Și mi-a fost milă de inima mea.
Da. Trebuie să mor,
Ca să se odihnească inima mea.

CUVINTELE

Cuvintele acestea pe care ți le scriu
Sînt ale mele, au trăit în mine
Și au fost vii, cum însumi eu sunt viu
Și au pornit cu viața lor la tine.

Și au plecat cu timbrul vocii mele
Și toate-așa, cum le gîndisem eu,
Cu sufletul vibrînd sonor în ele
Și cu ceva lăsat de dumnezeu.

Nu mai erau cuvinte ca aceste ;
A mele-au fost cum vocea e a mea
Și cum, la fel, o alta nu mai este,
Și cum o știi în amintirea ta.

Le-am dat căldura vieții care-o port ;
Din mine, cu suflarea mea s-au dus...
Dar în scrisoare am găsit că-i mort
Cuvîntul viu pe care eu l-am spus.

Și doar năștea din geamătul străvechi
Al celor care nu știau cuvinte
Și-al cărui sunet plînge în urechi
Cum a trăit cu veacuri înainte.

Şi-aşa în foaia păturită mic,
Cuvîntul ce-mi fusese-aşa de drag
E numai semne negre... şi nimic.
Şi mi-i scrisoarea mea un sarcofag.

STROFE

I

În sufletul meu, ochii tăi mari,
De-asară, cînd erai aşa frumoasă,
S-au tot zbătut, şi-acum se zbat
Ca două păsărele ce-au intrat
Într-o odaie-ntunecoasă
Din care nu mai pot să iasă.

II

În adîncimea mărilor, albastră,
Deasupra algelor ca nişte plete
Plutesc alene, cu mişcări încete,
Ca într-o scufundată glastră,
Flori mari dintr-o misterioasă floră.
La fel în mine, la aceeaşi oră
Purtaţi de hula patimii, din fund,
Simt ochii tăi ce-apar şi se ascund
Prin amintiri cu profunzimi senine,
Ca două flori de lotus, de la tine.

III

Eşti mereu în mine ca un fum,
Ca un clar de lună, nu ştiu cum.
Eşti în mine ca o melodie,
Auzită parcă-n altă viaţă,
Şi pe care nimeni n-o mai ştie,
Nimeni nu o mai învaţă.

MISTICISM

Închide ochii : toate sînt ca-n vis...
În întunerec, ca-ntr-un lac damnat,
Să mă găsesc fluid, transfigurat,
Ca-n apele vrăjite, mort, Narcis.

Închide ochii, să intrăm în noapte,
În nesfîrşitul şi adînc şi-nalt,
Să fim mai singuri unul cu celalt,
Şi văzul nostru să ne fie şoapte.

Atent ascultă cum în amîndoi
Acelaşi puls îşi biciuie izvorul.
Închide ochii, să avem decorul
Amăgitoarei nemuriri din noi.

Şi-aşa, prin el să prelungim iluzii
De paradis etern şi solitar,
Cînd ai să simţi sărutul meu amar,
Crispat şi dureros pe floarea buzii.

Închide ochii, să închizi în tine —
Vas scump cu stranie sonoritate —
Aceste clipe lungi de voluptate,
Care-au venit de dincolo de mine.

Închide ochii, în tăceri albastre
Să-ţi simt suflarea ca o melodie,
Şi trupurile noastre să nu fie
Decît ca umbra sufletelor noastre.

SCRISOARE

Odaie de hotel... Singurătate,
În care tot răsună,
Prelung şi în surdină,
Ca o cutie mare în care-a fost adusă
Pe vremi, o pianină.

Toţi oamenii au adormit demult
Şi-i linişte ca într-un sat.
Eu nu ştiu pentru ce ascult,
Că nimenea nu m-a chemat.

Vecinul a-ncuiat pustiu
Şi întunerec deodată
În odăiţa lui pătrată.
Şi e tîrziu...

Adorm... şi ceasul singur bate
Cînd sufletele au eşit din noi
Şi ne-au lăsat în paturi, goi,
Ca nişte stîrvuri ne-ngropate.

Oare cine m-a chemat ?
Oare cine te-a strigat ?
Vorbele au stafii ca și noi
Fiindcă nimeni n-a vorbit
Și-am auzit ca un cuvînt al nimănui
Spunîndu-mi cum îmi spui
Cînd sîntem amîndoi...

Vorbele au stafii și strigoi...

CUM MERGE LUNA

Și am plecat ; cu mine deodată,
Ca un trimis al tău, iubirea noastră
S-a așezat alături, la fereastră,
Și a privit din tren cîmpia toată.

A fost în ochii mei ca o coloare
Care-a căzut pe tot ce am privit.
Și, nevăzută, a călătorit
Cu mine, ca o rază de la soare.

A fost mereu în mine gîndul tău,
Și-n pulsul meu a fost ca un refren,
Și-a curs cu doru-n urmă, lîngă tren,
Și sclipitor, și viu, ca un pîrău.

Iubirea noastră a călătorit
Ca cineva ce m-a privit mereu ;
A fost în toate ca și dumnezeu,
În tot ce-am spus, în tot ce am gîndit.

A ascultat prin gînd cum îmi răsună
Și a privit prin ochii mei tot cîmpul,
Și-a mers deasupra trenului tot timpul,
Cum merge luna-n nopțile cu lună.

CÎNTEC DE PRIMĂVARĂ

A-nverzit afară cîmpul.
Pentru cine ?
Dacă eu sînt trist tot timpul
Pentru tine.

În grădini sînt pomi în floare
Și albine,
Și e liniște, și-i soare...
Pentru cine ?

Subt castani, pe unde soare
Nu pătrunde,
Trec, cum trece-o-nmormîntare.
Oare, unde ?...

Pentru cine s-au deschis
Zări senine ?
Pentru cine-atîta vis,
Pentru cine ?

ÎN FIECARE SARĂ

În fiecare sară cînd adorm
Și cînd de mine desfăcut cobor
Abia ca umbra unui nor
Prin întuneric uniform,

În ochi, ca două broșe de email,
Parcă-ncrustate în făptura mea,
Subt pleoapele cu spic de catifea
Port chipul tău așa precum erai.

Și gîndul meu la tine lin coboară
Cu mine-ntreg în bezna mea,
Precum coboară un reflex de stea
Pe-același lac în fiecare sară.

Pe cînd de ceea parte-a lumii
A noastre suflete-au fugit
Ca umbrele subt infinit,
Ca două furișate mumii.

Iar dimineața cînd ies viu și greu
Din ape negre ca la începuturi,
Cînd joacă-n ochi luminile ca fluturi,
Atunci aduc la soare-n ochiul meu,

De prin abisurile fără fund,
Din neştiuta somnului bulboană,
Făptura ta ca pe-o icoană
Pe care am găsit-o-n prund.

OFRANDĂ DE SCLAV

Iată mînele mele
Care ţi-au netezit părul,
Care ţi-au mîngîiat faţa
În care stă scris adevărul
Şi toată viaţa.

Iată mînele mele,
În care am plîns,
Mînele în care am strîns
Odată mînele tale
Cum strîngi într-o scoarţă de carte
Să ai înainte de moarte
Două petale.

Iată mînele mele
Arse de soare,
În care seri tîrziu,
Fără să ştiu,
Gîndindu-mă la tine,
Mi-i capul ca într-o spînzurătoare
Deasupra tristeţii din mine.

Ia darul mînelor mele,
Ofrandă de sclav,
Şi în ele,
Ca-n pagini de vechi manuscris,
Tu singură să poţi citi
Tot ceea ce va fi,
Tot ceea ce mi-i scris.

SPLEEN

Afară plouă ca şi toamna şi-i urît,
Mă uit pe geam ca după tine, şi atît.

În mine toate amintirile te-aşteaptă,
De-aceea mi-i privirea stranie şi dreaptă.

Ca-ntr-un copil ce-a adormit plîngînd,
În mine nu mai este nici un gînd.

Vreau să citesc şi-mi cad din mînă cărţile ;
Mă împresoară chipul tău din toate părţile.

Mîna ce mi-a-mprăştiat părul şi gîndurile
Îmi amestecă pe carte toate rîndurile.

Rămîn uitîndu-mă pe geam ca după tine,
Şi tot aştept pe cineva ce nu mai vine.

IDILĂ

Pe o stradă goală urcă-ncet,
Strînşi într-o ritmare indolentă,
Mînă-n mînă-o fată şi-un băiet,
Poate un student şi o studentă.

Merg, şi nu ştiu pentru ce anume ;
Numai pentru-un dor de rătăcire.
Parcă-s singuri numai ei pe lume,
Urmăriţi de-o grea nedumerire.

Li se pare tristă fericirea,
Li se pare sufletul amar,
Şi de-aceea îşi ascund privirea
Şi vorbesc din ce în ce mai rar.

ÎNSERARE

Pluti întâi o-ncremenită pace :
Universal presentiment de moarte,
Şi toate cîte fură prea departe,
Porniră în tăcere, mai încoace.

Şi din înaltele singurătăţi
Căzu o umbră vastă prin eteruri,
Ca umbra unei mari divinităţi
Ce-ar fi trecut în zbor încet, sub ceruri.

Din sine începu să nască ceaţă, —
Subţire văl pe-o stranie icoană, —
Şi lumea toată fu mai diafană
Visîndu-şi parcă propria ei viaţă.

Pluti o spaimă de singurătate
Şi reculegere prin infinit.
Şi totu-n juru-mi a fost ca privit
Cu ochii-abia deschişi pe jumătate.

Pe urmă toate-n jurul meu s-au şters
Subt pulbere mărunţă de cenuşă,
Şi numai chipul tău rămas în uşă
Şi gîndul meu, au fost în Univers.

Și cerul parcă începu să suie
Tot mai înalt, și mai nemăsurat
Și noaptea toată m-a împresurat
În sură neclintire de statuie.

Eram cu mine însumi mai aproape.
Murise tot, ucis de nu știu cine,
Și numai chipul tău trăia în mine
Așa cum ziua mai trăia pe ape.

Era o pace cum nu va mai fi
De-acuma niciodată, cine știe ?
Era o pace cum aș vrea să fie
În sara-n care voiu putea muri.

AMIAZĂ DE VARĂ

Trece soarele prin mine ca prin geam.
Ce mai sînt ? Ce mai am ?
Ce-am rămas ?
Inima îmi bate, mecanic, ca un ceas.

Cîte veacuri oare au trecut
De cînd stau în soare fără gînd ?
Oare-s eu acela de la început
Ce-a rămas aicea, ezitînd ?

Sau lumina asta de la soare,
Scînteind în ochi ca pe izvoare,
Mă petrece înspre negre lacuri,
Desfăcînd în clipe albe, veacuri.

Prin tăcerea cea de foc a după-amiezii,
Eu cu ochii-abia deschiși, ca huhurezii,
Văd cum timpul stă pe loc demult
Și ca pe un vuiet depărtat l-ascult.

Viața dormitează germinînd,
Și o simt în jur, universală,
Într-o nesfîrșită oboseală
Și-n absența ultimului gînd.

Şi rămîn şi eu uitat de toate
Şi de mine însumi tot, uitat,
Rar clipind, cu capul aplecat,
Ca oricare altă vietate.

RUSTICĂ

În aerul sonor al dimineţii
Prin parcul curţii cu copaci bătrîni
Pe vîrfuri cîntă, mici şi vii, stigleţii.
Un fluierat trecut ca prin fîntîni
Răsună-n umbra neagră de stejari
Prin crengile ce s-au cuprins de mîni.
Şi alte păsări mici cu guşe mari
Se cheamă şi se fluieră strident
Cu ciocurile lor de chilimbari.
Din mine însumi eu mă simt absent,
Şi soarele curat şi clar ar trece
Prin sufletu-mi ca roua transparent :
Şi-n dimineaţa limpede şi rece
Prin mine ca printr-un izvor de munte
Lumina firul luciu şi-l petrece.
Şi palma aşezată peste frunte
Mi-i putrezită frunză cu nervure
De vreme înnegrite şi mărunte,
Şi-n vegetarea udă de pădure
Lumina de la soare mă desface
Ca vîntu-n praf şi-n cîntec să mă fure.

FĂRĂ ANOTIMP

Iar a venit o toamnă, dar cînd oare ?!
Eu nu ştiu să fi fost o primăvară.
Începe iar să fie numai sară
Şi n-a fost zi cu soare.

Şi zarzării cînd oare-au înflorit ?
Cînd au umblat albinele prin ei,
Cu zumzetul lor alb de clopoţei
Cu care am copilărit ?...

Au înflorit şi anu-acesta teii,
Cireşi şi vişini şi castani ?
Şi au jucat, cu simplitate, mieii
Ca-n ceilalţi ani ?

Cînd au trecut iar păsări călătoare ?
(De mult timp nu mai trebuiau să treacă)
Văd cei din urmă cocostîrci cum pleacă
Şi-aud în mine ţipet de cocoare.

Cînd a trecut atîta timp ?
Eu unde-am fost şi ce-am făcut ?
O primăvară... cîte au trecut ?
Mi-i viaţa fără anotimp.

SFINXUL

Vreau să rămîn cu ochii pironiţi în vid,
Să nu-i închid,
Să nu-i deschid,
Să trec prin lucruri cu privirea mea
Cum trece printr-un lac o stea,
Să trec prin mine însumi ca un zbor
De-aicea dincolo de-un nor.
Să-mi prelungesc privirea idolatră
Ca o subţire suliţă de piatră,
Prin oameni, prin pămînt, prin cer,
Prin propriu-mi mister...

Să stau cu capul răzimat în coate
Şi-n ochii goi şi împetriţi în van
Să simt ca o tăcere cum străbate
Reminiscenţi de zeu egiptian.

Să stau cu timpul singur faţă-n faţă
Şi să privesc printr-însul ca prin ceaţă,
Şi să pîndesc, pe labe, ca o fiară,
Necunoscutul ce mă înconjoară.

Și-așa în mine însumi neclintit,
Fără să știu,
Ca sfinxul în pustiu,
Să fiu de piatră și granit,

Să nu mai fiu...

MONOLOG NOCTURN

Stau în întunerecul nopții ca în pământ.
Nu se aude nimic și mi-i frică de mine.
Pe mine însumi gîndurile mă descopăr.
Viața mea mă înspăimîntă,
Plăpîndă și nesigură.
Urmărit de destinuri, m-am ascuns în odăița mea.
Cine știe cine mă pîndește acum !
Aș vrea să-mi las viața alături
Ca pe-o mare greutate
Și să mă odihnesc lîngă ea.

Ce greu este să mergi cu ochii închiși,
Să nu știi unde mergi,
Nici cît mai este pînă la capăt...
Ascult :
În tăcerea nopții totul se odihnește,
Numai eu veghez peste întreg pămîntul.
Ascult :
Timpul nu mai are sfîrșit.
Nu știu cît va mai ține liniștea aceasta.
Dacă aș fi cu adevărat în pămînt,
Aș săpa cu mîinele crispate
Și aș deschide tunel pînă la tine.

Gîndurile mele,
Ochii mei,
Inima mea
Sînt fiinţe mici, pe care eu le cresc
Şi de care mi-i milă.
Oare cît o să mai steie noaptea asta !...
Sînt obosit.
Trebuie să vie-un ceas în care voi cădea.
Atunci se vor elibera
Întrebările strînse în mine ca-ntr-un pumn,
Şi-abia de-atunci va-ncepe eternitatea cea adevărată.

IZOLARE

Nehotărît rămîn în faţa vieţii mele
Ca un ocnaş lăsat în libertate.
Din care neguri, printre care stele
Mi-am întrupat această vietate ?
Oricît pe mine nu mă înţeleg,
Rămîn legat de mine ca de un trunchi,
Să-nvîrtă noaptea cerul ei întreg
Deasupra mea, cu trei regi în genunchi :
Să treacă, măcinîndu-mă, un soare
De nu ştiu cîte ori,
Cu snopul de lumină şi ninsoare
Smuls printre nori.

Cînd plumbul trupului se va lăsa-n pămînt
Şi totul mă va înclina subt vînturi
Ce-or fluiera prin oseminte cînturi
Fără cuvînt,
Va bate ploaia pieptul meu
Păgîn
Ca pe-o sperietoare,
Iar vinele azi vii de-a lungul tîmplei mele,
Prin care şerpuieşte dumnezeu,
Ca viermii scoşi cu brazdele, se vor usca în soare.
Şi eu în mijlocul cîmpului am să rămîn.

Vor zace-acolo albe și curate
Și după ce va trece omenirea toată,
Ca după haitele de lupi,
A mele oseminte încrustate
Pe-ntinderea aridă și uscată.
Nu am nici o dorință de-mplinit.
Îmi leagă ochii noaptea care vine.
Și n-am să mă mai regăsesc în mine.
Rămîn pe cîmp ca un copac trăsnit.

PLECARE

Știi, drumul meu spre tine pornește dintr-o gară
Atunci cînd este ceasul cel cenușiu de sară,
Cînd oamenii sînt umbre prin sălile înalte
Și-s palizi ca bolnavii într-un spital sărac.
Luminele se uită la toți, și nu cunosc pe nimeni ;
Toți sînt streini și singuri,
De acoló începe visul meu.
În urma mea rămîn, fără de mine, toate.
Vin singur înspre tine, așa precum se naște omul singur.
Nu mai am trecut decît amintirile noastre,
Fragmente dintr-o viață pe care trebuie s-o fi trăit odată
Și care mi se pare azi departe...
Tot ce-i acum nu mai este decît ca o părere ;
Decît ca gîndurile.
Nu mai sînt decît eu aici și tu la capătul drumului meu,
Și gîndul care merge, nevăzut, ca luna, ziua.
Am intrat în vis :
Toate-n jur sînt ireale și îndepărtate,
Merg sus de tot pe marginea omenirii adînci,
Purtat inconștient de mine însumi ca de un somnambul ;

Sînt parcă orb și sînt purtat de mînă
Înspre lumina care trebuie să-mi dea vedere.
Amintirea ta luminează în mine ca florile albe, noaptea,
Și cine mă vede mă surprinde surîzînd singur.
Sînt alături cu lumea nebunilor,
În care toate visurile se fac realități

Și visul meu începe cu gîndul că te voi vedea...

AȘTEPTARE

Te-aștept.
În mine totu-i viu și tulburat.
Sînt ca pămîntul și ca pomii
În zi de primăvară.
Urmăresc cu ură clipa care trece ;
Vreau să prelungesc nădejdea revenirii tale
Și să-ndepărtez tristețea despărțirii noastre.
Ceasu-n care ne uităm unul la altul
Cu groaza timpului ce trece
Bate-n mine o dată cu inima mea.
Vii și dispari într-un vis,
Și rămîn singur cu umbrele amintirii.
Viața toată merge prea repede spre-adîncuri
Și mintea mea-i singură și slabă.
Nu știu cînd să mă bucur și cînd să plîng ;
Vin lacrămi de pretutindeni.
Nu știu ce mai este și ce a trecut.
Te aștept pe tine :
Tremur tot de spaima fericirii mele.
În mine-au venit vorbele tale de-altădată
Ca rîndunelele ce se întorc.
Peste tot e numai așteptarea mea,
Eu nu-s decît acel ce-o poartă, dacă sînt.

Cînd te voi vedea, cu chipul tău deodată
Va veni la mine gîndul despărţirii
Ca un gînd al morţii,
Şi va fi nespus de tristă întîlnirea noastră.
Acolo unde eşti acum,
În sufletul tău,
Ca un ecou al poemului de-aici,
Aceeaşi tristeţă plînge prelung...

Iată,
Văd ochii noştri îngroziţi care fixează
Timpul care trece.
Tăcuţi ne strîngem unul în celalt
Ca-n faţa unei fiare, sălbatică şi rea.
Te-aştept.
Să simt atuncea mîna ta-ntr-a mea.

INSCRIPŢIE

Iată, în mine am găsit
O inscripţie veche de cine ştie cînd ;
Aşa mă simt cînd mă gîndesc la mine.
Cine-a-ncrustat aceste slove nenţelese,
Ce spune semnul lor ?
Nu-nţeleg nimic, nu pot descifra nimic.
Port în mine taina fără s-o pricep.
N-am cheia nici unui cuvînt.
Sînt poate ultimele vorbe ale unui strămoş,
De-aceea simt tristeţea necunoscutului din ele.
Sau cuprind dezlegarea vieţii
Pe care mi-a trecut-o-n limba lui de-atunci
Şi sînt nefericit fiindcă n-o pot cunoaşte.
Cine ştie ?
Închid ochii mei obosiţi de lumină şi viaţă,
Ca lumina lor să cadă înlăuntrul meu,
Şi-n mine însumi stau cu gîndul aplecat
Deasupra mea, pe-aceste însemnări necunoscute ;
Stau astfel de cîte ori sînt singur,
De cîte ori nasc în mine întrebări
Şi n-am putut încă descifra inscripţia mea veche.
Am să v-o las vouă, tuturor,
În sufletele voastre,
Filă ruptă dintr-o carte care s-a pierdut...

Tu îți aduci aminte,
Au fost nopți senine de vară, în care
Ochii tăi au crezut să lumineze în mine taina de demult,
Dar cuvintele nu s-au potrivit pîn'la sfîrșit
Și zîmbetul sufletului nostru s-a stins
Cu tristețea focurilor care mor spre noapte,
Și taina întreagă a rămas în noi,
Neînțeleasă și ciudată,
Și o purtăm și tu și eu, și-acum.

IUBIRE

Sînt demult alături de timp.
Mi-i gîndul la tine pentru totdeauna.
Gîndu-acesta va mai rămînea din mine
Și-atunci cînd nimeni n-o să ne mai știe.
Va fi ca lumina și ca mirosul pămîntului,
În fiecare din oamenii ce vor trece prin lume.
Vom fi-n chemarea păsărilor din pădure
Și ne vom iubi noi în taina chemării lor ;
Și-atunci cînd n-om mai fi
Am să cunosc în ele glasul tău.
În fiecare din oamenii ce vor trece prin lume,
Gîndul meu la tine
Va reveni cum vine-o amintire
Pe care n-au trăit-o ei.
Vom reveni în visurile lor
Cu chipurile noastre, pe care nu le-au cunoscut,
Și se vor întreba dumineața,
Ca după o călătorie :
Oare cine erau cei doi îndrăgostiți din vis ?
Iubirea noastră va trăi după noi
În tot ce va mai fi pe lume.

Parcă dumnezeu vrea să iubească o dată ca un om,
Și ne-a ales pe noi,
Și dragostea lui e a noastră...

E a noastră.

SCRISOARE PENTRU SERGHEI ESSENIN

Serghei Essenin,
Aș vrea să te întreb cum ai avut puterea
Să treci „dincolo",
Cînd ai iubit așa de mult
Pădurea, iarba și pămîntul.
Aș vrea să mă înveți a muri.
Toată ființa mea se zbate
Și lupt cu puteri pe care nu le cunosc
Și care mă împresoară zi cu zi
Și care-s în mine...
În însăși viața mea.

Serghei Essenin,
Spune-mi cum este cînd mori.
Ce fericiți trebuie să fie cei care-au trecut clipa
Cînd pășești dincolo și te cufunzi în beznă ;
Ce ușurare trebue să aibă !
Mă îngrozește mai mult așteptarea asta decît clipa ceea.
A fost cu putință să mori,
Cu toată dorința și dragostea ta de viață ?
Învață-mă să mor, Serghei Essenin,
Tu care ai avut înțelepciunea și delirul vieții.

Eu am să las scrisoarea asta
În grădina părinților tăi
Pentru că pe-acolo trebuie să mai vii ;
Nu se poate să nu mai vii
În nopțile cu lună pe care le-ai iubit.

Știi,
Casa ta părintească de la țară s-a dărîmat :
Nu mai este nimic.
Doar amintirile tale o mai pot găsi.
Tu care nu mai ești decît umbră și vis
Ai să mai poți umbla cu capul gol,
Sara,
Prin grădina înflorită din dosul casei,
În primăvara asta pe care trebuie s-o simtă morții.
Nici mama ta sfîntă nu mai este ;
Aceea care n-a înțeles nebunia ta amară ;
Nici tatăl tău care vroia o haină de la tîrg,
Și femeile pe care le-ai iubit,
Și iubirea voastră dureroasă
Și delirul acelor puteri necunoscute,
Al căror copil ai fost,
Toate au murit,
Serghei Essenin...

Toate cîte au fost atît de dragi
Tuturor celor de-acolo,
Toate au murit...
Și tot ce iubesc eu acum
Cu sfîșierea sufletului și inimii mele,
Bucuria de a respira și a trăi,
Suferința tragică și grea de a iubi,
Toate ne-nțelese și adînci,
Toate vor muri...!

Cum voi avea puterea !
Serghei Essenin, mă tem
Și plîng înduioșat de noi toți
Care-am întrebat viața și moartea.

Să mă aștepți tu, dincolo, Serghei Essenin.

SINUCIDERE

Sufletul meu singur s-a oprit.
L-ai chemat tu,
L-a chemat dumnezeu,
Sau poate-a fost numai o părere ?...
(Așa s-aud cîte-odată chemări din tăcere).
Eu stau lîngă sufletul meu
Cum stă totdeauna cineva lîngă un bolnav.
Atîta mă mai ține pe pămînt.
Trebuie să-l veghez fără nădejde :
Să deschid ziua, larg, geamurile
Și să păstrez noaptea o mică luminiță
Fiindcă pe-ntunerec sufletele mor mai ușor.
Nu-mi pot lăsa sufletul singur
După ce eu însumi l-am rănit de moarte.
Cu gîndul meu îi prelungesc clipele vieții ;
Nu-i pot cere iertare fiindcă nu mă mai cunoaște.
Nu mă iartă pentru că nu mai poate vorbi.
Stăm amîndoi ca doi streini muți,
Ne privim fără ură și fără lacrimi,
Fiindcă sfîrșitul e-aproape și-l auzim amîndoi.
Nu mai este timp ci numai așteptare,
Și toate-n jur sînt altfel ca-nainte.
Afară trebuie să fie acel cineva care ne-așteaptă
Și de care nu mă mai tem.

Nu mai știu în ce lume și în ce veac sîntem.
Acum sînt toate, tot una de vechi și de departe.
Stau alături de mine însumi fără să mai pot gîndi.
Tot ce va mai fi se va întîmpla de la sine
Așa cum se petrec toate după moarte.

ACADEMIA
BIBLIOTECA

URLET

Să scriu poemul ceasului de-acum !
De unde cuvintele,
De unde trăsnetul,
De unde furtuna ?
Cine copie vorbe vechi pentru-o tristeţă mare ?
Cine are pace şi răbdare
Să le puie în picioare,
Să le-alinieze,
Să se joace ?
Cine ?!...
Unde-s stîncile care n-au fost cioplite,
Unde-s copacii fără crestături
În inima umedă de pom,
Unde-i pămîntul fără de paşi prin păduri,
Unde-i cuvîntul spus de-ntîiul om,
Unde-i pustiul în care s-a frînt,
Unde-i ecoul ?...

Iată urletul meu,
Răcnetul gol de gorilă —
Barbar şi hidos —
În ceasul acesta cînd totul mă doare,

Cel mai frumos vers, cel mai frumos,
Singurul vers al omului singur,
Urlat spre dumnezeu ;
Urletul meu
Fără... nici... o... aş-tep-tare...

CUPRINS

Cuvînt către cititori 5

MUNŢII

Munţii I 19
II 20
III 20
IV 21
V 22
VI 23

FLOAREA PĂMÎNTULUI

Dimineaţa I 27
II 28
De Paşti 29
De la ţară 31
Linişte de iarnă 34
De pe deal 35
Pastel de vară 36
Pe mal 37

Auroră 38
După ploaie 39
Vară... 41
Sară tîrzie 42
Reverie 43
În livadă 45
Amurg de vară 46
Întoarcere 47
În pădure 49
Pe-o carte-a ei 51
Interior 53
În hamac 55
Castanii 56
Fericire 58
Aşteptare *(fragment)* 60
Noapte de primăvară 61
Destin 62
Pescari ! 63
Cînta o catirincă 64
Spleen de duminică 65
Duminici 66
Singurătate 68
Tristeţi atavice 69
Amiază 71
Pastel de toamnă 72
Sonată 73
Vecerne de toamnă 74
Putrezim 75
Pustietate 76
Toamna 77
Singur 78
Iaşul 79
Pe-un vechi album 80

Înviere 82
Magii 83
Deznădejde 84
Somnul 86
Întuneric 88
Dumnezeire 90
În memoriam 92

MEMORIAL — 1916

Trenul 95
Pămînt 98
Şrapnelele 100
Din adăpost *(în campanie)* 101
Rănitul între linii 103
Dar e pămîntul ţării mele 105
Camarade 108
Peisaj 110
Marmora 111
Invalidul *(schiţă)* 112
Sector liniştit 113
His Master's Voice 114
Imprecaţie lui Crist — *după război* — . . . 117
Pămîntul grăi 119

POVESTEA OMULUI

Primitivism 125
Nostalgie 127
În grădină 129
Primăvară rustică 130

Noapte 132
Viziune 134
De ce-s bolnavi copacii ? 135
Toamnă timpurie 136
Toamna, ca o călătoare 138
Panică... 140
Şesurile 142
Singurătate de iarnă 144
Iarnă 145
Sară sentimentală 146
Umila elegie 147
Dezamăgire 149
Întîlnire 151
Miniatură 153
Plecare 154
Bufonul morţii *(obsesie)* 156
Noapte pustie 158
Dorinţi de rob 159
Adio toţi... 160
Pastel pueril 161
Pustiu 163
Basm 165
Somnul 167
Presimţiri 168
Crez 169
Viitorul care ne surîde 171
Primăvară 173
Duminici I 174
II 175
III 176
IV 176
La capăt 178
Unui frate 179

Monotonie 183
Marea *(atavism)* 186
La o casă nouă 188
Înserare 190
Spital 192
„El“ 195
Religie 197
Înserare pe ţărm 198
Nelinişti 199
Martie 200
După-amiază de toamnă 202
La mînăstire. *Vecerne* 204
Utrenie 205
Fantomele copilăriei 208
De Anul nou 211
Schiţă de iarnă 214
Gravură simplă 215
Panou sentimental 217
Pe plajă 219
Veneţia 221
Iubire 222
Toamna 224
Iubita a murit 226
Pustiire *(poem în proză)* 228
Rătăcire *(poem în proză)* 230
Elegie 233
Accident 235
Metafizică 238
Scheletului 239
Viaţa viitoare 241
Suprema glorie 242
Epilog 245

CUVINTE DE DINCOLO

Tristeţi fără motiv 249
Trecut 251
Vacanţă de Paşti *(tablou sentimental)* 253
Simbol de iarnă 255
Univers 257
Insomnie 259
Cuvintele 261
Strofe 263
Misticism 265
Scrisoare 267
Cum merge luna 269
Cîntec de primăvară 270
În fiecare sară 271
Ofrandă de sclav 273
Spleen 275
Idilă 276
Înserare 277
Amiază de vară 279
Rustică 281
Fără anotimp 282
Sfinxul 283
Monolog nocturn 285
Izolare 287
Plecare 289
Aşteptare 291
Inscripţie 293
Iubire 295
Scrisoare pentru Serghei Essenin 297
Sinucidere 300
Urlet 302

Lector : CORNEL SIMIONESCU
Tehnoredactor : TRAIAN ARGETOIANU

Apărut 1971. Hîrtie scris I A de 63 g/m² Format 540×840/16. Coli ed. 7,94. Coli tipar 19,5. A. nr. 23158/1970. C.Z. pentru bibliotecile mari și mici 859—0.

Tiparul executat sub comanda
nr. 1082 la
Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918",
str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97 ;
București,
Republica Socialistă România.